

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945
Nr 290 (12 369) ▲ Wvd. 2

Poznań, sobota/niedziela 8/9 grudnia 1984

Cena 5 zł

PL ISSN 0137-9186 ▲ Nr Indeksu 35028

GŁOS
Wiemawia

Z JÓZEFEM NOWASTOWSKIM
PREZESEM ZARZĄDU
POZNAŃSKIEJ SPÓŁDZIELNI
SPOŻYWCÓW „SPOŁEM”

„ZGODA”

DAŁA POCZĄTEK

— Konsumenci handlu artykułami spożywczymi kojarzą się obecnie ze „Społem”. Nie zawsze tak było. Podczas 65 lat działalności spółdzielni zaszło w niej wiele zmian.

— „Społem” rodowód swój wywodzi z działań kilkunastu przedstawicieli klasy robotniczej, którzy już w 1919 roku zapoczątkowali akcję na rzecz obrony interesów konsumentów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Zebranie założycielskie odbyło się 12 grudnia 1919 roku. Można więc powiedzieć, że spółdzielnia towarzyszy rozwojowi niepodległej Polski prawie od zarania. Dla podkreślenia solidarnościowego charakteru nadano jej nazwę „Zgoda”.

— Przed wojną istniały jednak również inne spółdzielnie spożywców...

— Tak. Na przykład: Konsum Urzędników Polskich czy Kooperacja Spożywcza Pracowników Zakładów Hipolita Cegielskiego. Muszę jednak dodać, że choć „Zgoda” zaczynała od zera, to w 1939 roku należała już do czołówek najsilniejszych, gospodarczo rozwiniętych spółdzielni w kraju. W Poznaniu posiadała 21 sklepów, a w województwie dalszych — 35. Ponadto — filie w 33 miejscowościach Wielkopolski. Wojna zniszczyła wiele. Działacze jednak postanowili się nie poddawać. W 1948 roku pięć spółdzielni: „Zgoda”, „Jedność”, Konsum Urzędników Polskich, Pracowników Urzędu Wojewódzkiego i „Traktorzysta” połączyły się w jedną Powszechną Spółdzielnię Spożywców. W następnym roku przyłączyły się pozostałe.

— Wszystkie one dysponowały zapewne sklepikami o małej powierzchni. Kiedy właściwie spółdzielnia stała się tym, czym jest obecnie?

— Program techniczno-organizacyjnej modernizacji handlu narodził się dopiero po 1957 roku. Od tej pory zaczęły powstawać placówki o moobsługowej i preselekcyjnej. Dążenie do unowocześniania trwa do dziś. Nie jesteśmy jednak zadowoleni z tego co posiadamy. Ani z 722 czynnych sklepów, ani z ich wyposażenia, ale obowiązujący obecnie system marżowy nie pozwala na wielkie inwestycje. Mamy jednak nadzieję, iż począwszy od przyszłego roku uda nam się budować co najmniej po dwa sklepy

Dokończenie na str. 10

OCENA REALIZACJI UCHWAŁY PROGRAMOWEJ IX ZJAZDU ● WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH O ZASADACH PRZYJĘĆ NA STUDIA ● PRZYGOTOWANIA DO OBCHODÓW ROCZNIC: ZWYCIĘSTWA NAD FASYZMEM, POWROTU DO MACIERZY ZIEM ZACHODNICH ORAZ PODPISANIA UKŁADU WARSZAWSKIEGO

Posiedzenie Biura Politycznego Komitetu Centralnego PZPR

(PAP) Biuro Polityczne 6 bm. zapoznawało się z materiałem oceniającym stan wykonania zadań wynikających z uchwały programowej IX Nadzwyczajnego Zjazdu PZPR. Stwierdzono, że generalnie rzecz biorąc zadania te realizowane są skutecznie i właściwie. Podkreślono konieczność dalszego konsekwentnego wdrażania w życie uchwał zjazdowych. Postanowiono przedłożyć tę ocenę na najbliższym posiedzeniu plenarnym Komitetu Centralnego.

Biuro Polityczne sprecyzowało zadania, które wynikają z konsultacji po łódzkim XVI plenarnym posiedzeniu KC

PZPR, poświęconym klasie robotniczej.

Stwierdzając ważny i pilny charakter zadań będących po kłosem konsultacji Biuro Polityczne adresuje je do wszystkich ogniw partii, do każdego członka PZPR na każdym stanowisku pracy, a w szczególności w obszarze administracji państwowej i gospodarczej oraz działalności spółdzielczej.

Biuro Polityczne zapoznawało się także z wynikami konsultacji społecznych o zasadach przyjęć na studia wyższe. Uznano, że były one gruntownym i cennym przeglądem o-

pinii społeczeństwa i dostarczyły bogatego materiału do dalszych prac nad nową koncepcją tworzenia bazy rekrutacyjnej. Jej przyszłe zmiany — podkreślono — powinny w konsekwencji doprowadzić do zwiększenia udziału studentów wywodzących się ze środowisk robotniczych i chłopskich.

Biuro Polityczne zapoznawało się ze stanem przygotowań do obchodów w 1985 r. trzech do niosłych rocznic: 40 rocznicy zwycięstwa nad faszyzmem, 40-lecia powrotu do Macierzy ziem zachodnich i północnych oraz 30 rocznicy podpisania Układu Warszawskiego.

Kongres Kultury Języka Polskiego

„Słowo piękne i prawdziwe może skruszyć mury...”

(PAP) „Słowo piękne i prawdziwe może skruszyć mury, zjednoczyć serca i umysły wszystkich pokoleń” — ten cytat z Cypriana Kamila Norwida stanowi motto Kongresu Kultury Języka Polskiego, który rozpoczął się w piątek w Szczecinie.

Miejsce obrad tego forum — odbudowany z ruin, historyczny Zamek Książąt Pomorskich — ma szczególną wy-

śmienność, jest symbolem powrotu polszczyzny na stare polskie ziemie.

Organizatorami kongresu są Rada Krajowa PRON, Narodowa Rada Kultury i Polska Akademia Nauk.

W obradach uczestniczą członkowie najwyższych władz partyjnych i państwowych, przedstawiciele świata nauki i kultury, językoznawcy, literatury. Dokończenie na str. 2

H. D. Genscher zapewnia, że rząd RFN pragnie dobrych stosunków z Polską

(PAP) Kolejna rocznica podpisania 7 grudnia 1970 roku układu o podstawach normalizacji stosunków między Polską a RFN stała się dla ministra spraw zagranicznych RFN H. D. Genschera okazją do opublikowania zasadniczego artykułu, precyzującego go łożenia tzw. polityki wschodniej RFN wobec państw socjalistycznych, który jednak w głównej mierze poświęcony jest stosunkom z Polską.

Genscher wyraża w nim poglądy, że stosunek Niemców do Polski to coś więcej niż stosunki normalnego sąsiedztwa. „Mają one wymiar historyczny i moralny, przy czym Niemcy nie mogą wymazać z pamięci krzywdy wyrządzonej narodowi polskiemu i innym narodom podczas drugiej wojny światowej”. Oceniając bardzo wysoko wartość nie tylko dwustronną, lecz i międzynarodową układu, który „Polo-

żył podwaliny pod pokojowe współzycie i rozwój dobrosąsiedzkich stosunków między Niemcami a Polakami”, Genscher odniósł się krytycznie do prób podważania tego dokumentu, nazywając je szkodliwymi. „Układ Warszawski — powiedział — ma znaczenie historyczne. Wiemy i rozumiemy, że wszyscy Polacy, bez względu na przekonania są żywnie zainteresowani trwałości i bezpiecznymi granicami. Nie kwestionujemy tych granic ani dziś ani jutro” — pisze we wspomnianym artykule Genscher.

Zapewnia on jednocześnie, że RFN pragnie dalszego rozwoju wszechstronnych stosunków z Polską opierając się na trwałym fundamencie, ja kim jest układ z 1970 roku i pisze, że „Polska jest niezbędnym filarem systemu bez-

Dokończenie na str. 2

„Problemy pokoju i socjalizmu”

G. Husak spotkał się z uczestnikami narady

(PAP) W Pradze zakończyła się w czwartek trzydniowa, siódma już narada partii komunistycznych i robotniczych, poświęcona działalności wspólnej czasopisma bratnich partii, miesięcznika „Problemy pokoju i socjalizmu”. Delegacji PZPR przewodniczył członek Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR Józef Czyrek.

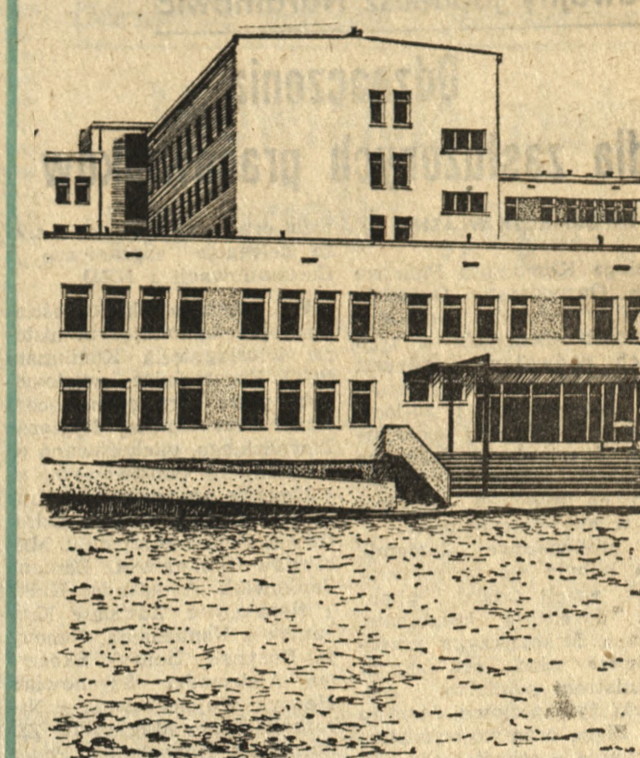
Uczestników narady przyjął sekretarz generalny KC KPCZ, prezydent Czechosłowacji Gustav Husak.

To byłaby „ostatnia epidemia”

Uczestnicy IV Kongresu Ruchu „Lekarze świata przeciwko wojnie jądrowej” w swym apelu stwierdzili, że ewentualny konflikt zbrojny, stałby się „ostatnią epidemią”, której skali nie sposób przewidywać. Chodził zatem już nie tylko o los współczesnej cywilizacji, ale również o uratowanie człowieka jako gatunku biologicznego.

Podzielając tę opinię, sekretarz generalny KC KPZR, przewodniczący Prezydium Rady Najwyższej ZSRR — Konstantin Czernienko w postaniu do działaczy wspomnianego ruchu zapewnił że „Związek Radziecki pragnie powstrzymać bieg w kierunku nieodwracalnym” i konsekwentnie walczy o to, „by broń atomowa nigdy nie została użyta, o to, by w praktyce zagwarant-

Z wielkopolskiego szpicownika

W Śremie (województwo poznańskie) przy ul. Chełmońskiego w 1981 roku oddano do użytku nowoczesny szpital. Mieści się w nim 450 łóżek szpitalnych; obiekt ma 11 oddziałów specjalistycznych.

Rys. — J. Nowaczyk

Barbórka pilskich górników — naftowców

INFORMACJA WŁASNA
Meldując o pełnej realizacji tegorocznych zadań produkcyjnych przystąpili do obchodów swego święta górnicy — naftowcy z Przedsiębiorstwa Poszukiwań Nafty i Gazu w Pile. W piątek w pilskim Domu Kultury — z udziałem przedstawicieli władz polityczno-administracyjnych regionu odbyła się akademie, pod-

Kierownictwo OPZZ zatwierdziło harmonogram działań w grudniu

(PAP) 6 bm. obradowało w Warszawie kierownictwo Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych. Rozpatrzone i zatwierdzone harmonogram zadań, które będą podjęte w grudniu br.

Oto decyzje przyjęte na posiedzeniu.

Komisje problemowe wyłonione na I Zgromadzeniu OPZZ będą działały i miały swoje siedziby w dużych zakładach pracy.

Wyłoniona na I Zgromadzeniu OPZZ komisja statutowa rozpoczyna od 7 bm. prace nad projektem statutu OPZZ, który pozwoli na zarejestrowanie przedstawicielstwa i nadanie mu osobowości prawnej. 10 bm. kierownictwo OPZZ spotka się z przedstawicielami wojewódzkich komisji współpracy związków zawodowych. Przewidywane są sprawy powołania struktur będących odpowiednikami

OPZZ w terenie, co wnioskowano na bytomskim spotkaniu.

Postanowiono że w grudniu odbędą się jeszcze dwa posiedzenia — 20 bm. zbierze się Prezydium OPZZ poświęcone m.in. przyjęciu programu pracy OPZZ na 1985 r., zatwierdzeniu statutu OPZZ oraz przewodniczących komisji problemowych OPZZ.

Po zakończeniu posiedzenia kierownictwa, do Moskwy wyjechała na naradę przewodniczących central związkowych krajów socjalistycznych oficjalna delegacja OPZZ. Przewodniczący tej Alfred Miodowicz, a w skład wchodzi: przewodniczący federacji związków zawodowych przemysłu okrętowego „Okrętowcy” — Józef Bodio, przewodniczący związku zawodowego HCP „Cegiel-ski” w Poznaniu Zdzisław Tu-szyński i kierownik Biura Współpracy Międzynarodowej OPZZ Andrzej Sudol.

ANDRZEJ PIECHOCKI

Podwójny jubileusz Naramowic

Odnaczenia dla zasłużonych pracowników

INFORMACJA WŁASNA

Zaloga Kombinatu Państwowych Gospodarstw Ogrodniczych w Poznaniu — Naramowicach obchodziła w tych dniach podwójny jubileusz: 60-lecia uspołecznienia majątku Naramowice i 20-lecia istnienia kombinatu ogrodniczego. Z tej okazji dokonano odsłonięcia tablic pamiątkowych na budynku dyrekcji oraz w miejscowym parku.

W jubileuszowym akademii, która odbyła się w miniony piątek wzięli udział witali przez dyrektora kombinatu Mariana Mikołajczyka przedstawicieli władz centralnych z ministrem rolnictwa i gospodarki żywnościowej Stanisławem Ziembą oraz województwa i Poznania z sekretarzem KW PZPR Zygmuntem Kycem, prezesem WK ZSL Tadeuszem Zajacem, członkiem Prezydium WK SD Zygmuntem Chmielewskim, przewodniczącym WRN — Tadeuszem Czwojdrą, wojewodą poznańskim Marianem Królem i wiceprezydentem Poznania Zbigniewem Habelem. Obecni byli przedstawiciele instytucji współpracujących z rolnict-

wem oraz świata nauki, a także delegacje zagraniczne z Czechosłowacji i NRD.

Po referacie okolicznościowym przedstawiającym historię i osiągnięcia Kombinatu PGO Naramowice, wygłoszonym przez przewodniczącego Rady Pracowniczej Ryszarda Zawadzkiego, udekorowano od znaczeniami państwowymi zasłużonych pracowników. Krzyże Kawalerskie Orderu Odrodzenia Polski otrzymali: Mieczysław Chmielewski, Edmund Jankowiak, Aleksander Kałka z Naramowic, Zdzisław Krzyżaniak z Napachania, Genowefa Rozynek, Henryk Skoczyński, Aleksander Szychowicki, Henryk Wojciechowski z Naramowic oraz Mieczysław Zaborniak z Napachania. Ponadto wręczono Krzyże Zasługi, Medale 40-lecia Polski Ludowej, odznaki regionalne, resortowe i związkowe oraz medale pamiątkowe i dyplomy za zasługi dla Kombinatu PGO.

Przedstawiciele władz, składając gratulacje przodującym w kraju załodze, podkreślili zasługi kombinatu w wyżywieniu regionu i Poznania. (emp)

Barbórka pilskich górników — naftowców

Dokończenie ze str. 1
ształu „Miot”. Ludwik Rudek kierownik działu organizacyjno-prawnego. Ponadto 99 osobom wręczono Złote, Srebrne i Brązowe Krzyże Zasługi. 11 osób udekorowano medalami 40-lecia Polski Ludowej. Duża grupa górników otrzymała odznaczenia resortowe i regionalne. Ponadto Rada Państwa przyznała 15 członkom załóg Ordezy Sztandaru Pracy II klasy, które wręczono zostaną w czasie centralnej Barbórki Górników — Naftowców.

W uznaniu dla górniczego trudu całej załogi od 28 lat skutecznie poszukującej i odkrywającej skarby ziemi, minister górnictwa i energetyki gen. dyw. Czesław Piotrowski nadał Przedsiębiorstwu Poszukiwań Nafty i Gazu — sztan-

dar, który następnie odznaczony został Honorową Odznaką Za Zasługi w Rozwoju Miasta Pily.

W dniach poprzedzających ten główny akcent pilskiej Barbórki odbyło się sporo okolicznościowych imprez. W gmachu KW PZPR otwarto wystawę prezentującą działalność i dorobek przedsiębiorstwa oraz rzadkie modele urządzeń stosowanych w górnictwie naftowym. Tuż potem odbyła się projekcja filmu pt. „Erupcja” nakręconego podczas katastrofy szybu naftowego nie opodal Karlina.

W myśl wieloletnich tradycji zorganizowano również spotkanie gwarków, podczas którego młodych adeptów sztuki górnicznej pasowano na górników. (jot)

Zmarł profesor Tadeusz Szczurkiewicz

W środę zmarł w Poznaniu w wieku 89 lat nestor poznańskiej socjologii — profesor Tadeusz Szczurkiewicz. Urodzony w Tarnowskim — całe swoje naukowe życie związał z Poznaniem. Od roku 1919 kontynuował na Uniwersytecie Poznańskim studia filozoficzne, polonistyczne, etnograficzne. Tu stał się świadkiem tworzenia przez Floriana Znanieckiego Katedry Socjologii. W roku 1931 na podstawie pracy „Sugestia społeczna” uzyskał tytuł doktora filozofii z zakresu socjologii, a w 8 lat później podstawą habilitacji była książka „Rasa, środowisko, rodzina”. Podczas okupacji wykładał na Tajnym Uniwersytecie Ziemi Zachodniej, działającym w Warszawie. Do Poznania wrócił w maju 1945 i włączył się w nurt odbudowy życia naukowego i dydaktycznego Uniwersytetu Poznańskiego. W listopadzie tego samego roku został powołany w charakterze profesora nadzwyczajnego na Katedrę Socjologii na

Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Poznaniu. Odtąd przez 20 lat dzielił swój czas między Poznań a Toruń.

Podstawową dziedziną zainteresowań prof. T. Szczurkiewicza była historia socjologii w powiązaniu z historią filozofii i myśli społecznej. Mimo przejścia na emeryturę w roku 1966 nie zaprzestał Profesor naukowej, dydaktycznej i popularizatorskiej działalności. Jego śmierć jest olbrzymią stratą dla polskiej nauki.

Profesor Tadeusz Szczurkiewicz autor i redaktor takich prac jak między innymi: „Psychologia ogólna”, „Psychologia w socjologii”, „Zagadnienia marksistowskiej filozofii i teorii rozwoju społecznego”, a także „Studiów socjologicznych” wielokrotnie wyróżniany był i odznaczany odznaczeniami państwowymi; między innymi Orderem Sztandaru Pracy II klasy i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. (len)

Konferencja w Biurze Prasowym Rządu

Ocena realizacji rządowego programu poprawy warunków życia młodzieży

(PAP) Realizacja rządowego programu poprawy warunków startu życiowego i zawodo-ego młodzieży była 6 bm. tematem konferencji w Biurze Prasowym Rządu. Na pytania odpowiadał minister do spraw młodzieży Andrzej Ornat.

Rządowy program powstał w czerwcu 1982 r. i wiąże się on ściśle z kierunkami polityki państwa wobec młodego pokolenia, sformułowanymi na IX Zjeździe PZPR. Jak stwierdził na wstępie min.

Ornat Prezydium Rządu na posiedzeniu 26 listopada br. oceniło, że realizacja programu przyczyniła się w mijającym roku do postępu w tworzeniu realnej perspektywy rozwoju młodego pokolenia, a także do zwiększenia udziału młodzieży w życiu społecznym, politycznym i gospodarczym. Kontynuowano prace, służące ochronie młodzieży przed skutkami kryzysu, umocniono i rozszerzono prawo-organizacyjne podstawy wzrostu aktywności młodych w wielu

Budowanie programu nauk marksistowsko-leninowskich

(PAP) W Warszawie rozpoczęła się Ogólnopolska Partia na Naradę Nauk Społecznych. Obworną ją członkiem Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR Józef Czyrek witając partyjnych i bezpartyjnych uczestników narady — wybitnych uczonych reprezentujących wszystkie środowiska naukowe w naszym kraju. Komitet Centralny — podkreślił J. Czyrek — oczekuje, iż podczas narady dokonana zostanie wnikliwa ocena stanu nauk społecznych w Polsce oraz spręcyzowane zadania związane z umocnieniem w tych naukach dorobku i pozycji marksizmu i leninizmu. Sekretarz KC PZPR odwołał się przy tym do uwypuklonej w uchwałach IX Zjazdu KC PZPR myśli, iż rozwijanie marksizmu-leninizmu i tworzenie stosowanej jego zdobyczy jest podstawowym warunkiem umocnienia socjalistycznych procesów w naszym kraju. Obecną naradę zapisuje się w logiczny ciąg działań związanych z rozwijaniem i umocnieniem linii socjalistycznej, odnowy. Silnym impulsem ideologicznym dla środowiska nauk społecznych było ostatnie XVII plenarne posiedzenie KC PZPR.

Narada finalizuje kilkumiesięczne przygotowania i powinna stać się kolejnym etapem budowania programu nauk marksistowsko-leninowskich w naszym kraju na najbliższe kilkanaście lat.

Referat programowy na Ogólnopolskiej Partijnej Na-

radzie Nauk Społecznych przedstawił sekretarz KC PZPR Henryk Bednarski. Podkreślił, że nauki społeczne rozwijały się wraz z Polską Ludową, z naszym społeczeństwem, że mają na koncie zarówno sukcesy, jak i porażki. Wskazano na to otwarcie i samokrytycznie na IX Zjeździe. Dorobek naszych nauk społecznych — dodał H. Bednarski — jest bezsporny. Wyraża się on wkładem w rozwój kraju, działalność partii, kształtowanie świadomości społecznej. Nauki społeczne w Polsce dysponują dziś stosunkowo dużym potencjałem. Jest on jednak niejednolity i zróżnicowany ze względu na wielość występujących orientacji metodologicznych, ideologicznych i politycznych. Jest to także potencjał nierównomiernie rozwijany i nie w pełni wykorzystywany.

Podstawa do dyskusji stało się przedstawione uczestnikom narady opracowanie pt. „Nauki społeczne w Polsce — przeszłość — dzień dzisiejszy — przyszłość”, przygotowane przez działające przy Wydziale Nauki i Oświaty KC PZPR zespoły partyjne: ekonomistów, filozofów, historyków, pedagogów, politologów, prawników i socjologów. Omawiając ten dokument przewodniczący zespołu politologów prof. Jan Baszkiewicz poinformował, że jego zredagowanie poprzedziła wielomiesięczna dyskusja wśród grupy redakcyjnej, w zespolech partyjnych, w całym środowisku nauk społecznych.

„Słowo piękne i prawdziwe może skruszyć mury...”

Dokończenie ze str. 1

racy, nauczyciele, dziennikarze.

Obrazy kongresu otworzył przewodniczący RK PRON Jan Dobraczyński.

Głos zabrał wicepremier Mieczysław Rakowski. Powiedział m.in.: to, iż zebraliśmy się w Szczecinie ma znaczenie głęboko symboliczne. W tym miejsce, włączonym po stuleciach germanizacji w krwioobieg polskiego państwa socjalistycznego oraz naszej kultury narodowej, widać najwyraźniej jak wielką siłę ma mowa polska, ta „wspólna ojczyzna Polaków” i dlatego troska o nią jest tak ważną narodową sprawą.

Polska i polszczyzna powróciły do Szczecina za cenę życia dziesiątków tysięcy poległych na Pomorzu Zachodnim radzieckich i polskich żołnie-

dziedzinach życia. Osiągnięcie efektów uzależnione jest jednak często od tempa wychodzenia z kryzysu i rozwoju gospodarki narodowej. Postęp w realizacji programu został osiągnięty dzięki uściśleniu zadań dla organów administracji państwowej, systematycznej pracy Komitetu Rady Ministrów do spraw Młodzieży oraz jego terenowych odpowiedników. Z 38 przedsięwzięć przewidzianych na ten rok, trzy nie zostały wykonane, a 13 jest w toku realizacji.

Główne zadania rządowego programu pozostają nadal aktualne. Na 1985 r. wyznaczono pięć priorytetowych przedsięwzięć. Pierwszym jest pogłębienie procesów patriotycznego i socjalistycznego wychowania dzieci i młodzieży.

Tragedia w Teheranie

Czworo zakładników zostało zastrzelonych

(PAP). Porywacze samolotu Kuwejskich Linii Lotniczych, który od wtorku znajduje się na lotnisku w Teheranie, zastrzelili w czwartek co najmniej 4 zakładników. Według jednego z doniesień, wśród za mordowanych osób był dyplomata USA. Dwóch zakładników zostało zamordowanych w czwartek rano, a dalszych dwóch po południu (oba zostali zastrzeleni na schodach przystawionych do samolotu) — poinformowała Agencja Reutersa, powołując się na źródła oficjalne i naocznych świadków.

H. D. Genscher zapewnia, że rząd RFN pragnie dobrych stosunków z Polską

Dokończenie ze str. 1

pieczeństwa i współpracy w Europie. Bez Polski nie sposób budować trwałego pokoju w Europie. Odpowiadając na adresowany do RFN fragment wystąpienia premiera W. Jaruzelskiego na święcie górniczym, Genscher pisze, że podziela pogląd, iż trzeba

skierować wzrok ku przyszłości i wypracować perspektywę korzystnej dla obu stron współpracy. Genscher zapowiada w tym kontekście wolę rządu RFN podjęcia wobec Polski konkretnych kroków na płaszczyźnie gospodarczej, a także kulturalnej, naukowej i innych. (PAP)

E. Szumiejko ujawnił się

(PAP) 6 bm. do Prokuratury Rejonowej Wrocław Śródmieście zgłosił się Eugeniusz Szumiejko, członek tzw. Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej, przedstawiając się jako kierownictwo nielegalnej działalności w kraju i oświadczył, że pragnie skorzystać z dobrodziejstwa ustawy o amnestii. E. Szumiejko złożył wyjaśnienia o działalności i motywach decyzji o ujawnieniu się. Przedłożył także pisemne oświadczenie, w którym zawarł m. in. deklarację o zaniechaniu sprzecznej z prawem działalności.

E. Szumiejko, 38-letni mieszkaniec Wrocławia, z wykształ-

ciem astronom, był członkiem Prezydium Komisji Krajowej b. NSZZ „Solidarność”. Po 13 grudnia 1981 r. ukrywał się i do czasu ujawnienia pełnił kierownicze funkcje w strukturach organizacyjnych podziemia. Był jednym z sygnatariuszy oświadczeń tzw. TTK i inicjatorów różnych antypaństwowych akcji tej struktury.

Po przeprowadzeniu niezbędnych czynności, zważywszy na dobrowolne zgłoszenie, złożenie oświadczenia o zaniechaniu sprzecznej z prawem działalności i na treść wyjaśnień, E. Szumiejko został zwolniony.

Zmiany w rządzie WRL

(PAP) Agencja MTI poinformowała, że w czwartek odbyło się posiedzenie Rady Prezydialnej WRL, podczas którego na wniosek KC WSPR i Patriotycznego Frontu Ludowego podjęto m.in. następujące decyzje kadrowe:

— Wicepremier Janos Borbandi został zwolniony z zajmowanego stanowiska w związku z przejściem na emeryturę.

— Na wicepremierów wybrano Laszlo Marothy, członka Biura Politycznego KC WSPR i dotychczasowego I sekretarza budapeszteńskiego Komitetu Miejskiego WSPR, generała armii Lajosa Czinege, dotychczasowego ministra obrony narodowej oraz Judith Csehak.

— Stanowisko ministra obrony narodowej powierzono generałowi pułkownikowi Istvanowi Olahowi, dotychczasowemu zastępcy szefa tego resortu i szefowi Sztabu Generalnego Węgierskiej Armii Lutowej.

— W związku z przejściem na emeryturę odwołano także ze stanowiska sekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej generała pułkownika Karola Csemi. Zastąpi go generał porucznik Lajos Morocz.

2-letnie dziecko ranne w wypadku

INFORMACJA WŁASNA

Wczoraj w południe na międzynarodowej trasie E-83 w Rydzynie (Leszczyńskie) doszło do wypadku drogowego, w którym obrażeń doznało 2-letnie dziecko. Kobieta kierująca „Fiatem 126p” wyjeżdżając z drogi podporządkowanej nie zachowała należytej ostrożności i samochód wjechał na chodnik potrącając dziewczynkę, którą przewieziono do szpitala w Lesznie.

W miejscowości Górzno gmina Ostrów Wielkopolski (Kaliskie) kierowca ciężarowego „Jelca” podczas omijania autobusu doprowadził do czolowego zderzenia z samochodem „Gaz”. Poważnych obrażeń ciała doznał mężczyzna jadący „Gazem”. Został on zatrzymany w szpitalu, a straty w pojazdach szacuje się wstępnie na ponad 700 000 złotych. (pl)

Poznańskie Biuro Prognoz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewiduje dzisiaj zachmurzenie duże, mgły i miejscami opady. Temperatura maksymalna od 5 do 7, minimalna od 2 do 4 stopni.

Wczoraj o godzinie 16 zanotowano w Koninie 0, Lesznie -1, Kaliszu, Pile i Poznaniu 1 stopień. Ciśnienie wynosiło 762,8 mm czyli 1017 hPa.

(A-18)

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Kazimierz Brzezicki

Postawy 84

Figowe listki

Co dzisiaj zagraża socjalistycznemu państwu polskiemu?

Oczywiście, dla Polski jest groźny rozwój sytuacji międzynarodowej, działania sił imperialistycznych oraz ich krajowych popleczników. Taką odpowiedź nie wyczerpuje jednak sprawy. Trudno przecież nie dostrzegać innych za groźni. I chociaż nie dominują one w obrazie sytuacji kraju, nie trzeba ich szukać ani ze świecą, ani ze szklm powiększającym. Mówi się przecież o nich dość powszechnie, zarówno na przysłowio-nych imiennach u cioci, jak i na zebraniach partyjnych. Polska Zjednoczona Partia Robotnicza świadoma jest bowiem nie tylko czterdziesto-letnich dokonań, ale także pełnionych w tym czasie błędów. Nie ukrywa więc dzisiaj-szych założeń ani w codzien-nych długich rozmowach rodaków, ani w czasie oficjal-nych obrad swoich mandata-riuszów czy wystąpieniach członków centralnego kierow-nictwa, ani w uchwałach, do-kumentach. Nie ukrywa i sta-ra się je rugować.

Socjalistycznemu państwu polskiemu zagraża więc nie tylko wybuchowa sytuacja międzynarodowa, nie tylko wrogi mu siły zewnętrzne, z którymi aktywnie współdzia-łają znane, choć nielegalne wewnętrzne siły i ugrupowa-nia opozycyjne. Osłabiają na-że państwo także próby pow-rotu do sytuacji sprzed sierp-nia 1980 a nawet sprzed paź-dziernika 1956, podejmowane wcale nie tak rzadko w ży-ciu społecznym, w gospodarce i w polityce (przez rozma-itych polityków, których szczególnym przykładem jest K. Miśka). Groźne są przede-wszystkim polityczne prowoka-cje, jak ta niedawna, gdy jej autorzy nie cofnęli się przed zbrodniami, w dodatku wybierając sobie ofiarę o na-stawieniu opozycyjnym wobec władzy, spośród kleru katolickiego. Umacnianiu się socja-listycznego państwa nie sprzy-jają przypadki majoryzowa-nia różnych sfer samorzadno-ści społecznej przez aparat ad-ministracyjny, nasilenie się tendencji, do biurokratycznego traktowania spraw poszczegól-nych ludzi i całych środowisk, a także skłonności do arogan-cji. Ale tworzeniu takiego mo-delu państwa, którego realia przystawiałyby coraz ściślej do socjalistycznych idealów nie służą także ani marazm i bylejakość, brak aktywności i przedsiębiorczości ani — na-zwę to wprost — brak spo-łecznej odpowiedzialności oraz poczucia dyscypliny.

Czy zawsze mamy odwagę wskazać palcem i nazwać po imieniu dostrzegane wokół nas przykłady takich właśnie działań? Tych „wszystkich „prawdziwych Polaków”, „pra-wdziwych partyjnych”, „pra-wdziwych patriotów” i „pra-wdziwie oddanych”? Czy zawsze mamy odwagę nazywać rzeczy po imieniu? Zauroczeni nie koncepcjami politycznymi, przeciwnym istocie socjalisty-cznego państwa — ukryte za figowym listkiem o nazwie pluralizm. Aprobata dla niele-galnej działalności wydawni-czej, dla tych wszystkich „ob-serwatorów”, „wolnych zwią-zkowców” i czego tam jeszcze, dla „nowych” „oficyn” — scho-wane za figowym listkiem wolności słowa. Bałwochwalcze uwielbienie dla kazno-dziei głoszących idee nienawi-ści i skrajnej nietolerancji o-raz apele np. księdza S. Mał-kowskiego w rodzaju „Nie miej z tą partią nic wspólnego bracie, siostrze, jeśli chcesz być uczniem Jezusa Chrystusa” — przykryte figowym li-stkiem miłości ojczyzny. Nie-przepartą żądzą kariery, obo-jętnie z kim i przeciwko ko-mu — na przykład za przy-słoną „nieskrepowanego roz-woju nauki” lub uważnego wsluchiwanie się w głos ludu.

A czy listkiem figowym może być słowo: robotnik? Oczywiście, może nim być. No więc bywa, że jest. Słyszę od święta na jednym i drugim zebraniu, naradzie — o przy-wracaniu podmiotowej roli klasie robotniczej w państwie socjalistycznym, a widzę na co dzień, że mówiący te słowa niektórzy przedstawiciele ad-ministracji chętnie by ją widzieli na przykład w roli ko-lorowej ozdoby w kłapkach swoich marynarek.

Czy takim listkiem może być słowo: konsultacja? Ależ tak, to jest możliwe. Jak za parawanem kryją się więc za nim nieraz ci, którzy bojąc się spojrzeć w twarz ludziom i prawdzie, wołają odpowie-dzialność za skutki swoich de-cyzji przerzucić na „zespół”, a także ci, którzy holdując mo-dzie chcą się „wykazać”. Ci drudzy często się z tym na-wet nie kryją, że decyzję wła-ściwie już podjęli, bo prze-cież nic i nikt nie jest w sta-nie zmienić ich opinii albo przekonać, że prawda leży gdzie indziej, niż im się zda-je.

Jeden z najnowszych mode-li listków figowych nosi nazwę: prawidłowa polityka ka-

drowa. Wiadomo, że są za nią odpowiedzialni szefowie przed-siębiorstw, instytucji oraz ur-zzędów administracji państwo-wej, samorzady pracownicze, instancje partyjne. Wiadomo także, iż ponad rok temu na XIII Plenum KC PZPR pod-jęto w tej sprawie uchwałę. Po roku trudno oczywiście o jednoznaczna odpowiedź na pytanie, czy nowy mechanizm zaczął już sprawnie funkcyj-nować. Trudno dlatego że na niektórych szczeblach zarzą-dzenia nie mogą się zatrzy-mać kadrowe karuzele niepo-rozumień przesadzania ludzi, nigdzie nie potrafiących po-twierdzić własnej merytorycz-nej wartości i przydatności.

Porozumienie narodowe. Ten i ów po prostu nie chce się porozumieć — słysząc z tej, to znów z tamtej strony. Nie chce, bo przecież nie zamierza ustąpić choćby na ćwierć myśli, tej jednej naj-ważniejszej. A jednak... Jeśli w sferze ustawodawczej jeste-śmy świadkami znaczących kroków w stronę korzystniej-szych rozwiązań modelowych? Jeśli „podobnie jak nie ma działań korzystnych dla Pol-ski” — jak to niedawno skonstatowała Anna Pawłow-ska w „Trybunie Ludu”? Tak, jest Polska państwem socjali-stycznym i takim pozostanie. To również pewne, że nie mo-żna sobie wyobrazić porozu-mienia w kwestiach ideologi-cznych. Nie znaczy to jednak, że obok marksisty i obok a-teisty, który nie jest marksis-tą, i obok kogoś, kogo w tej materii cechuje indyferen-cyzm, nie mogą żyć wspólnie z nimi pracować i współ-pracować ludzie wierzący. Otóż tak przecież nie jest, że nie ma między nimi żad-nych płaszczyzn porozumienia.

Najważniejszą pozostaje pa-ństwo, ta wspólna organizacja Polaków, w której świątynie są wprowadzone budowane przez ludzi różnych wyznań, ale szkoły — dla wszystkich. Dla tych, którzy tu chcą żyć, znosząc teraz trudy codzien-nego bytowania. To im, nam przysparzają trosk owi „prawdziwi Polacy”, „prawdzi-wi partyjni”, „prawdziwi pa-trioci” i „prawdziwie oddani”. Ci, dla których i robotnik, i porozumienie, i konsultacje, i zdrowe kadry — to tylko sło-wa, słowa, słowa.

ZYGMUNT ROLA

Nie mamy pod dostatkiem źródeł ropy i gazu. Przez całe czterdziestolecie z krajowych złóż wydo-byto ledwie 12 milionów ropy, czyli wielkość niemal symboliczną, ale według aktualnych cen światowych war-ta około 16 miliardów dola-rów. W bilansie krajowych potrzeb, własne wydobycie to płytki strumyk, bez więk-szych nadziei, że kiedyś wy-pełni się brunatną cieczą. Spe-cjaliści z Instytutu Górnictwa Nafty i Gazu szacują nasze zasoby na 110 mln ton, za-strzegając, iż mogą się mylić, ponieważ wiercenia poszuki-wawcze prowadzone są rzad-ko i dosyć płytko, gdyż brakuje odpowiednich urządzeń. Gdyby stać nas było na wier-cenie otworów o głębokości 7000 metrów (teraz prace kończy się na 3500 metrach) może okazałoby się, że zasoby są trzy — lub czterokrot-nie większe.

Specjaliści z Przedsiębiorstwa Poszukiwań Nafty i Gazu z Pily podczas prac wiertniczych na terenie Pomorza Zachodniego.

specjalistów z Przedsiębiorstwa Poszukiwań Nafty i Gazu z Pily podczas prac wiertniczych na terenie Pomorza Zachodniego. CAF — fot. — K. Swiderski

się z gazem ziemnym. Gospo-darka po wojnie otrzymała za złóż krajowych ponad 100 mi-liardów metrów sześciennych gazu, co wystarczyło do po-krycia połowy potrzeb. Resztę otrzymujemy ze Związku Ra-dzieckiego, przyczyniając się do rozbudowy instalacji prze-syłowych.

Zintegrowanym systemem przesyłowo-rozdziałowym pi-ny obecnie gaz krajowy, im-portowany oraz koksoowniczy do około 5 milionów mieszkań w 415 miastach i kilkunastu tysięcy odbiorców przemysło-nych. Ocenia się, że około 70 procent potencjału gospodar-czego między Bugiem i Odrą uzależnione jest od rytmicz-nych dostaw gazu.

A więc nieprawda — mówią gazownicy — że krajo-wy przemysł uzależniony jest tylko od węgla i prądu. Gaz jest bardzo uniwersalny i wy-godny w eksploatacji, więc gdyby go było pod dostat-kiem, miałyby zapewnione kró-lewskie berło wśród paliw. Je-go walory dostrzeżono w dru-giej połowie XIX wieku, stawia-jąc w dużych miastach gazo-ownie. Najpierw gaz wyko-rystano do oświetlenia ulic, później trafił on do gospodar-stw domowych i przemysłu. Przed II wojną zgazyfiko-wane były 104 miasta, a od-biorcom dostarczono 117 mln metrów sześciennych paliwa,

Górnictwo naftowe i gazownictwo

Niewielkie złoża ale wielki „apetyt”

W powojennych latach odbu-dowywano zniszczone gazo-ownie i sieci; jedynie na Ślą-sku było pod dostatkiem gazu koksoowniczego. Gazyfika-cją 12 dużych aglomeracji miej-skich z sieciami przesyłowymi kierował państwowy prze-mysł gazowniczy. Pozostałe miasta gazyfikowano indywi-dualnie. Gdy później natrafio-no na krajowe złoża gazu ziem-nego (przede wszystkim w Wielkopolsce, w rejonie Odo-lanowa), a jednocześnie coraz więcej gazu importowano — przystąpiono do rozbudowy

się poszukiwaniem złóż ga-zu, wydobyciem, jego zagospo-darowaniem, transportem oraz rozdziałem. Zarząd PGNiG koordynuje działalność dwóch zakładów geofizyki, czterech zakładów zajmujących się po-szukiwaniem gazu ziemnego i ropy naftowej, trzech zakła-dów eksploatujących złoża, sześciu okręgowych zakładów gazownictwa i siedmiu placów-ek zajmujących się rozbudo-wą specjalistycznych urzą-dzeń, transportem, dystrybu-cją, remontami i usługami.

W Poznaniu mieszczą się Wielkopolskie Okręgowe Zakłady Gazownictwa, działają-ce w 9 województwach. Poznań ma 125-letnie tradycje gazownicze. W obiektach przy ul. Grobla sporo można zmie-lić pamiątek z dawnych lat, ale dumą są współczesne osią-gnięcia techniczne. Wielkopol-skie zakłady są jednym z dwóch na świecie producentów helu, odzyskiwanego tech-niką niskich temperatur z ga-zu ziemnego, co nadal budzi zainteresowanie fachowców.

— Na obszarze podległym WOZG — mówi Jan Rogoziń-ski, zastępca dyrektora — gazyfikacja rozwijana jest w oparciu o gaz ziemny zaazoto-wany. Obejmuje około 600 000 odbiorców w miastach i kil-kuśet odbiorców przemysło-nych. Gaz dopływa do nich 5 642 kilometrami gazociągów. W końcu przyszłego roku mie-szkańcy Poznania będą spala-li w kuchenkach już wyłą-czone gaz zaazotowany.

Mamy w Wielkopolsce przedsiębiorstwa nie tylko tworzące ciąg technologiczny wydobycia i wykorzystania gazu. W Rawiczu znajduje się Zakład Urządzeń Gazownic-zych „Gazomat”, w Pile — Przedsiębiorstwo Poszukiwań Naftowych, w Lesznie — Zakład Remontowy Sieci Gazo-wych, w Kościanie i Pozna-niu — placówki Zakładów Bu-downictwa Urządzeń Gazo-wicznych „Gazobudowa” i „Gazomontaż”, a ponadto praco-wnie Biura Projektów Gazo-wnictwa „Gazoprojekt”, Za-kłady Transportowo-Sprzęto-we „Transnaft” w Poznaniu i Pile.

O dorobku tych i wielu in-nych specjalistycznych załóg będzie się mówiło w Pozna-niu na okolicznościowym — z okazji Dnia Górnika — spot-kanu wiedz z przodującymi naftowcami i gazownikami, od których pracy tak wiele zale-ży w przemyśle i gospodar-stwach domowych.

JANUSZ BEKAS

Do szefa pewnej niewielkiej, ale społecznie bardzo potrzebnej placówki, na której działalność korzystający z jej usług obywatele ciągle psioczyli ile wlezie, dotarły wiarygodne przecieki, że będzie kontrola. Oczywiście, nie omieszkął on, na specjalnie zwołanej naradzie, podzielić się tą bulwersującą wiadomością z podwalnymi.

— Aj, inspekcja! Po co zaraz takie wielkie słowo — obruszył się jego zastępca. — Nie ma co panikować. Bę-dzie zwyczajnie, tak jak ostatnio...

— No, no, tylko uważajcie i bez nazwisk. — Też mówię, z centrali przyjadą, popatrzą co i jak, opiszą w kilkunastu egzemplarzach, pieczątkami się wszy-stko elegancko podbije i spokój na parę lat.

— Głupstwa gadacie, tym razem ma być najprawdzi-wsza, rzetelna kontrola.

— Czyżby NIK przyjeżdżał? — zaniepokoił się główny księgowy, u którego widok inspektorów wywoływał zwy-klę objawu typowe dla ostrego zatrucia pokarmowego.

— Gorzej, grozi nam Inspekcja Robotniczo-Chłopska.

— Co znowu!? — zdumiał się jeden z kierowników, bar-dzo zastawiony dla firmy. — Kiedyś, rozumiesz, na kulaków i inny drobny element kapitalistyczny stający nam na dro-dze coś takiego było potrzebne. Sam chodziłem w trójce murarskiej, tfu, kontrolnej i sporo cetnarów zboża wy-szukaliśmy w gospodarskich obejściach. Pod podłoga, a na-wet w poduszce potrafili schować.

— Dzisiaj są lepsze sposoby, po prostu rolnikom — spe-cjalistom dobrze się płaci z dostarczonego punktu sku-pu płody. Nikt nie musi lazić po wsłach. Sami w kolej-kach przed GS-ami wystają, żeby sprzedać.

— No, właśnie, po co więc inspekcja? Na chłopów niepo-trzebna, a pracy robotników niech się lepiej przygląda kontrola jakości w przedsiębiorstwach. Kto natomiast wi-dział żeby uspołecznione zakłady i instytucje mieli zwykli obywatele kontrolować? Przecież my zawsze, od zarania naszego istnienia, dla społecznego dobra działamy, w statu-

cie mamy to wyraźnie zapisane i na każdym zebraniu pod-kreślamy.

— Ale żebyśmy to jeszcze realizowali — wypalił jakiś młody gniewny. Zapewne związkowiec lub z organizacji młodzieżowej, bo inaczej skąd wzięłoby się na tak ważnej naradzie.

— Panowie, przestańcie — zagał szef. — Oczywiście, zawsze działaliśmy w dobrze pojętym interesie społecznym.

Wczoraj - dzisiaj - jutro

Już my was skontrolujemy

Na potwierdzenie tego mamy stosowne dokumenty. Ale te-raż trzeba po nowemu, otwarcie, frontem do ludzi...

— Jeśli do nich frontem, to do kogo będziemy tyłem? — dał się słyszeć jętrzący szept. Odpowiedział mu jakiś inny: — Kogo to już teraz na zebrania zapraszają.

— ...żeby wszystkim nam żyło i pracowało się lepiej — ciągnął nie żrąony niczym szef. — Inspekcja, która do nas zawita, przyjrzy się i oceni naszą działalność z punktu wi-dzenia przeciętnego obywatela, tego, który przychodzi za-latwić do nas swoją sprawę. Wskaże ona różne niedociąg-nięcia w naszej pracy, gdyż mamy je na pewno i nie wstydzimy się tego oraz dopilnuje ich usunięcia. Dlatego nie można czekać biernie, wyjdźmy inspekcji na spotkanie.

Już dzisiaj dokonajmy krytycznego przeglądu naszego do-robku, bądźmy dumni z tego co robimy dobrze i z tego co możemy usprawnić.

Słowa szefa stały się wytyczną działania. Zaczęto od po-wołania tymczasowej zakładowej komisji kontrolnej. Mia-ła zebrać postulaty i uwagi pracowników oraz zapoznać

się pobieżnie ze skargami petentów (szczegółowa analiza zajęłaby zbyt wiele czasu; ludzie sami sobie winni, po co tyle piszą) i następnie ustalić co zmieniać. Przede wszy-stkim miała jednak określić dokładny termin kontroli. Nie można przecież było pozwolić, by zaskoczyła ona zakład podczas zwyczajnego dnia pracy.

Na ogół proponowano jedne rzeczy zwiększyć natomiast inne zmniejszyć. Zdecydowano się powiększyć gabinet szefa i w ramach troski o warunki pracy oraz ochronę środo-wiska naturalnego rozmieścić w nim więcej kwiatów. Na-tomiast postanowiono ograniczyć liczbę czynnych okienek, uzasadniając, że kolejni interesantów przed nimi są i tak długie, więc ubytek jednego czy dwóch nic nie zmieni, ma-to powstaną rezerwy, które można będzie uruchomić na wniosek inspektorów.

Popłoch w instytucji okazał się przedwczesny. Inspekcja na razie ją ominęła, zajmując się w zamian moją skromną osobą. Rośli inspektorzy bez owijania w bawełnę zapytali: — Słuchajcie Ignasiak, ludzie chcą mieć w prasie czarno na białym napisane, kiedy kryzys się skończy i bez kłopotów będzie można kupić żarówkę lub gumkę. A przecież one bywają już teraz w sklepach i właśnie te pozytywne trzeba podkreślać, czytelnik powinien je znaleźć na kolum-nach gazety. Wy tymczasem jakąś wrogą frazeologię uprawiacie, zaufanie do społecznie pozytywnej instytucji pod-rywacie.

— Nie, ja tylko chciałem powiedzieć, że niedociągnięć jest wszędzie sporo i dlatego kontrolę są potrzebne. Im ich więcej, tym więcej wykrytych uchybień i niesprawied-liwości. Nikomu nie szkodzi, a często, chociaż nie zawsze, przyczyniają się do poprawy sytuacji. Trochę co prawda szkoda, że bez nich obejść się nie można, cóż jednak poz-nać.

— No, no — usłyszałem — już my was skontrolujemy i tamtą instytucję także.

WALERIAN IGNASIAK

KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA

„Co w poznańskiej kulturze mnie się nie podoba”

Pojać czas w którym się żyje

Przed 150 laty wieszcz Juliusz Słowacki prorokował, że sama siła romantycznej poezji w końcu „zjadaczy chleba” w aniołów przerobi. Prezydent Andrzej Wituski jest już większym realistą. W swoich siedemnastu tezach krytycznie spojrzął na temat społecznego funkcjonowania poznańskiej kultury. W dyskusji na posiedzeniach Komisji Kultury Rady Wojewódzkiej PRON w Poznaniu zarłknie i z pasją mówimy, że odrodzenie kultury narodowej jest nieodzowną częścią programu odrodzenia narodowego. Konieczne jest właściwe kształtowanie postaw obywatelskich, tworzenie warunków uczestnictwa jak najszerszych kręgów społeczeństwa w życiu kulturalnym, inspirowania i wspieranie inicjatyw służących upowszechnianiu najcenniejszych wartości naszej narodowej kultury.

Tezy prezydenta mają charakter „drożdży intelektualnych” w inspirowaniu poszukiwania nowych, doskonalszych rozwiązań.

Jako człowiek zainteresowany mechanizmem powstawania i funkcjonowania kultury zaczął od mądrej myśli Wielkopolańska — Karola Mancimkowskiego, który w swoich rozłącznych pracach stosował zasadę „napajając”. Pojać czas, w którym się żyje, wykryć środki najistotniejsze do zaradzenia potrzebom ogólnym, to każdego pokolenia za daniem.”

Wyrażając naszą opinię społeczną widzimy — działacze Komisji Kultury RW PRON — na różnych odcinkach życia kulturalnego obszary, które winny być przedmiotem naszej szczególnej troski.

I. Mimo istnienia w naszym mieście Instytutu Kulturoznawstwa na UAM odczuwa się brak współpartnerstwa i ucze stniczy wiedzy teoretycznej, która — we współdziałaniu z placówkami kulturalno-oświatowymi, konkretnymi działa-

niami — uzupełniałaby luki w działalności merytorycznej. Była siłą wspierającą. Obserwuje się dominację dydaktyki, badań teoretycznych nad wiedzą stosowaną i praktyką wychowawczą tworzenia warunków aktywnego uczestnictwa w kulturze jak najszerszych kręgów naszego społeczeństwa. Daleko jest do wizji o rewolucji kulturalnej, której patronował M. Mochna cki, S. Brzozowski i S. Zeromski.

2. Dziwi brak klubu dla środowisk twórczych, który by integrował ludzi kultury, służył wymianom doświadczeń i życiu towarzyskiemu.

3. Mialkość merytorycznych propozycji oraz niedostosowanie ich do społecznych oczekiwań — sprawiły masowy odpływ robotników od działalności w zakładach domach kultury. Nasza Komisja dokonała analizy działalności kulturalno oświatowej w 14 wybranych zakładach pracy na terenie Poznania. Stwierdziliśmy zaledwie w trzech, przykłady bogactwa inicjatyw artystycznych, troskę o mądrą działalność kulturalną. W pozostałych znaleźliśmy tylko przykłady na obojętność, marazm, gnuśność, zaniedbanie organizacji życia kulturalno-oświatowego.

4. Napawa troską mała aktywność rozwoju edukacji kulturalnej młodego pokolenia. Tylko niecałe 20 procent młodzieży uczy się w liceach ogólnokształcących, zaś cztery piąte tej młodzieży kształci się w szkołach zawodowych lub idzie bezpośrednio do pracy. Należy o tych proporcjach pamiętać. Mimo różnorodnych ostatnich poczyni, kształcenie humanistyczne jest niewystarczające. Stąd wielki problem zorganizowania edukacji kulturalnej dla tych osiemdziesięciu procent naszej młodzieży, z której przecież rekrutuje się przyszła klasa robotnicza.

Pomostem łączącym szkołę z muzyką jest od lat Pro Sinfonika, która w zakresie wzbogacania młodzieży w wartości uniwersalne ma osiągnięcia. Ale to jednak za mało. Braku

je aktywnych działań Proscenium, Pro Arte, Pro Libria, młodzieżowych domów kultury oraz zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. W szkołach z błogosławieństwem resortu oświaty zamilkły prawie chóry i zespoły muzyczne.

5. Rośnie ranga artystyczna teatrów dramatycznych. Winny one być jednym z najważniejszych elementów polskiej kultury narodowej. Sztuka dramatyczna jest jednak często traktowana drugorzędnie wobec różnych form rewolucyjnych, musicalowych i kabaretowych.

6. Cieszę się z wystawienia w Teatrze Wielkim „Ogniste go anioła” i „Skrzyplka na dachu”. Ale teatr ten ma jako swego patrona „ojca” opery polskiej. Proszę jednak wymienić ile oper S. Moniuszki znajdziemy w bieżącym repertuarze w gmachu pod Pegazem?

7. W Poznaniu w suli uniwersyteckiej orkiestra symfoniczna Poznańskiej Filharmonii również muzykę polską wykonywała od przypadku do przypadku. Okazjonalna prezentacja kompozytorów polskich nie daje żadnego poglądu na temat dzieł naszej muzyki.

8. Ile mamy w Poznaniu muzeów? Sporo. Odwiedzane przez rzesze turystów polskich i obcych nie dysponują od dłuższego czasu choćby skróto wym objaśnieniem ekspozycji poszczególnych sal. Jest to sytuacja nie tylko uciążliwa, lecz wręcz karygodna. Dla przykładu Muzeum Rzemiosła Artystycznego — Oddział Muzeum Narodowego dysponujące bogatymi, różnorodnymi zbiorami rzemiosła — brak tam katalogu. W czerwcu otwarto po remoncie Galerię Obrazów w Rogalinie udostępniając arcydzieła mistrzów — znów bez żadnego katalogu. Ta sama sytuacja jest w Muzeum Archeologicznym, Historii Miasta Poznania, Wielkopolskim Muzeum Wojsko-

wego. Orkiestra cygańska w lokalach gra więc czarda-sza jedynie dla dewizowych turystów. Oni też są głównymi klientami w sklepach. W luksusowych magazynach, w butikowych stoiskach domu towarowego „Skala” więcej Węgrów ogląda towary niż je kupuje, zaś na ulicach dziewczyny ubrane według najnowszej mody mówią najczęściej po... niemiecku.

Węgierki są bardzo oszczędne. Mówi się, że jednego fona węgierskiego można kupić za dwa polskie. Węgierki są bardzo oszczędne. Mówi się, że jednego fona węgierskiego można kupić za dwa polskie. Węgierki są bardzo oszczędne. Mówi się, że jednego fona węgierskiego można kupić za dwa polskie.

Nasi wśród Węgrów

Polski dom w Budapeszcie

rinta potrafią wydać tak rozsądnie, jakby były dwa. Kosmetyki kupują rzadziej niż Polki, te zachodnie renomowanych firm na ogół je nie interesują — jak twierdzi towarzyszka mi tłumaczka. Sklepy na Węgrzech swoim zapotrzebowaniem w żywność i artykuły przemysłowe nie różnią się od zachodnich. Jest wszystko, na odległość ręki: botki Salamandry, prakki automatyczne, wirmikowe, salami. Motywacja do oszczędzania i dodatkowej pracy jest więc duża. Gdyby jeszcze nie było podwyżek — wdychają Węgrzy i zastanawiają się, gdzie tu jeszcze zahaczyć się na dodatkowe zajęcia. W Budapeszcie coraz częściej wynajmują pokoje biurowe. Nie odosobnione są przypadki, gdy cała rodzina koncentruje życie w jednym pokoju, drugi pozostawiając do dyspozycji turystów.

Inżynier ogrodnik, którego poznałam w Kecskemet pracuje od 12 do 15 godzin dziennie, we własnym przedsiębiorstwie wykonuje fizyczną pracę również w soboty i niedziele. Tak jak on pracuje wielu Węgrów. Zresztą możliwości dorobienia po godzinach pracy jest wiele. Stwarzają je instytucje, w których się jest zatrudnionym. Kwitną wszelkiego rodzaju „fuchy”. Również pan Wojtkowski nie ukrywa, że jego zabiegi

wym, czy w reprezentacyjnej placówce — Muzeum Narodowym.

9. Poważnym zaniedbaniem jest brak książki o Powstaniach Wielkopolskich. Ukazało się sporo prac od Insurekcji Kościuszkowskiej poczynając, a kończąc na zwycięskim powstaniu 1918/19, ale „Encyklopedii powstań wielkopolskich” (1794, 1806, 1848, 1918/19) brak! Dziś, gdy rewizjonizm niemiecki odżywa — taka publikacja jest niezbędna. Również 40 rocznica powrotu Ziemi Zachodnich do Macierzy — zobowiązuje!

10. Z kolei o przygotowywanej książce, która będzie dużym wydarzeniem edytorskim. Śląski Instytut Naukowy w Katowicach zapowiada dzieło monumentalne „Encyklopedię Górnolęśną”. Dzieło ma mieć ponad 400 arkuszy wydawniczych, barwne ilustracje, mapy, wykresy itp. A ja się pytam — jak wygląda sytuacja w przygotowaniu haseł do „Encyklopedii Wielkopolskiej”? Wielkopolska wciąż jest za mało znana i doceniana.

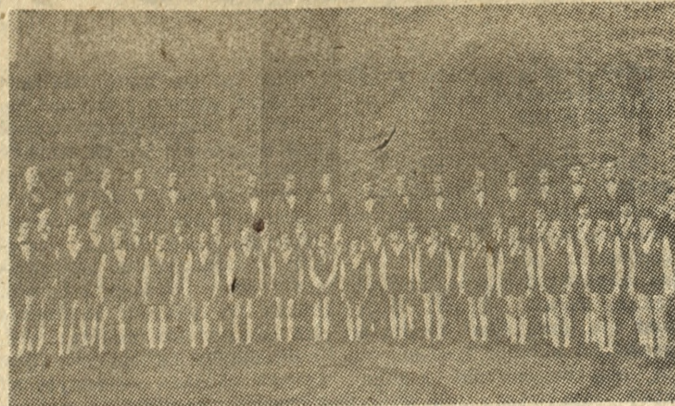
11. Bardzo ważną i wciąż niedocenianą formą uczestnictwa w kulturze jest działalność kulturalna na osiedlach. W wielu spóldzielniach mieszkaniowych ta dziedzina jednak bardzo osłabia. Trzeba ją pobudzić więc i wcale nie potrzebna tu talk bogatych nakładów. Umożliwić ludziom korzystanie na miejscu gdzie mieszkają nie tylko czytelnictwo książek i prasy, ale również opiekę nad dziećmi zanim rodzice wrócą z pracy.

Wdzięczny jestem prezydentowi za zainaugurowanie dyskusji nad stanem poznańskiej kultury, której wspólnym celem jest wychowanie człowieka kulturalnego, posiadającego kulturę obywatelską i polityczną, zamkniętego w aktywnej twórczości. Ludziom trzeba dać możliwości, inspirację. Nie narzucając niczego w sposób mechaniczny i szkolarski, można przyczynić się do ich dalszego rozwoju. Pamiętajmy o mądrej i pięknej myśli Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego: „Kultura to nie żaden cud, lecz zwykła świeczka”. To tych spod serca parę nut, ludzkość serdeczna”.

RYSZARD ŁUCZAK

Autor artykułu jest przewodniczącym Komisji Kultury Rady Wojewódzkiej PRON w Poznaniu.

100 lat Chóru Katedralnego

Do wspaniałych, sięgających piętnastego stulecia, tradycji śpiewających w poznańskiej Bazylice Archikatedralnej nawiązuje Chór Chłopięcy i Męski Katedry. W takim kształcie po raz pierwszy zaprezentował się 8 grudnia 1884 pod batutą swego założyciela ks. Józefa Surzyńskiego. Jego dzieło kontynuował Bolesław Dembiński, a następnie ze wspaniałymi rezultatami ks. Wacław Gieburowski, za którego dyrekcji (w latach 1914 — 1939) zespół osiągnął poziom i sławę europejską. W roku 1963 Poznański Chór Katedralny został reaktywowany, a dzięki kierownictwu artystycznemu ks. Zdzisława Bernata — obecnego dyrygenta — w Poznaniu mamy teraz trzy liczące się na arenie międzynarodowej — chóry chłopięce.

Z okazji stulecia zespół wystąpi dzisiaj (sobota — godz. 19) na uroczystej mszy w Katedrze; z okazji tej odbędzie się również sesja naukowa.

Fot. Archiwum

FILM

Polityczny terroryzm

Do niedawna polityczny terroryzm był zjawiskiem dla Polaków egzotycznym. Przejawiał się gdzieś tam w świecie nas nie dotykając. Alisli, niestety, od pewnego czasu mamy go u siebie. Pierwszą „jaskółką”, była napad na polską ambasadę w Bernie, w Szwajcarii w 1982 r. Terrorysty przedstawiający się jako oddział Polskiej Armii Podziemnej stawiają żądania polityczne, w tym odwołania stanu wojennego. Z czasem obniżają pułap żądań, przedstawiając w końcu na żądaniu wysokiego okupu w dolarach. Okazują się zwykłymi przestępcami kryminalnymi.

Wydarzenie to posłużyło za pretekst dla Jerzego Janickiego, wytrawnego autora scenariuszy. Ołóż napisał na scenariusz, w którym wykorzystał główne wątki akcji terrorystycznej w Bernie. Nacisk położył na nakreślenie psychologicznych sylwetek zamachowców, z których przynajmniej jeden działał z motywów ideowych i padł ofiarą cynicznego oszustwa szefa bandy. On też zapłacił najwyższą cenę za swoją polityczną naiwność.

Położenie nacisku na stronę psychologiczną znacznie osłabiło sensacyjny wątek akcji, która zresztą jest widzowi znana, jako, że wykorzystuje sytuację autentyczną. Psychologia jednak nie wydaje się najmocniejszą stroną tak scenarzysty jak i reżysera. Doceniając tak wyjątkowo szybko reakcję polskiej kinematografii na bieżące wydarzenia, trzeba niestety powiedzieć, że ze względu na artystycznych sukces jest raczej umiarkowany. Elementem, który mnie zaskoczył jest jednoznacznie negatywny obraz naszych dyplomatów, jaki prezentuje ten film. Poza postacią sekretarza ambasady, którego kreuje niezawodnie Wirgiliusz Gryń, wszyscy pozostali to bardzo niesmaczne figury dość cynicznie podchodzący do swoich obowiązków zawodowych, bardzo zopotrzępane na osobiste korzyści płynące z faktu pracy w „II obszarze płatniczym”. Próba ukazania Polski w stanie wojennym z zewnątrz, z zagranicy, co zapowiedzieli twórcy chybiła zupełnie. Cóż po pozostał? W miarę intrygujący film sensacyjny, w którym znamy z góry początek i koniec. Niezbyt zachęcający.

MIECZYSLAW SKĄPSKI

„Ultimatum”. Film produkcji polskiej. Scenariusz: Jerzy Janicki. Reżyseria: Janusz Kława. Wykonawcy: Stanisław Michalski, Krzysztof Kiersznowski, Jan Jeruzal, Marek Wysocki, Leon Niemczyk, Włodzisław Głński, Wirgiliusz Gryń i inni.

Stara, secesyjna kamienica przy ulicy Munnicha w centrum Budapesztu. Na piętrze, na drzwiach dawnego luksusowego mieszkania tablice. Polskie Stowarzyszenie „Kulturalne im. gen. Józefa Bema na Węgrzech i obok w dwóch językach: polskim i węgierskim godzinny otwarcie. — Dzwonimy. Otwiera nam szpakowaty pan, przedstawia się: Wojciech Wojtkowski. Jest członkiem zarządu. Chętnie opowie o pracy stowarzyszenia, które jest właśnie jego drugim domem. Spędza tu całe dni. Z własnego wyboru jest niemianowanym gospodarzem klubu. Gdy zachodzi potrzeba, naprawia radio czy magnetofon, a nawet zwykłą lampę. Jego hobby, to wyświetlanie filmów. Dzięki niemu aparat projekcyjny wykorzystywany jest często. No, przynajmniej raz w tygodniu, w czwartek. Czwartek, to bowiem dzień filmowy w stowarzyszeniu. Ostatnio pan Wojciech wyświetlał „Seksmisję”. Kopię otrzymał z Ośrodka Kultury Polskiej. Bardzo sobie chwali tę współpracę.

Filmy cieszą się dużym zainteresowaniem. Szczególnie wśród Polaków przebywających w Budapeszcie na tak zwanym kontrakcie. Język węgierski stanowi dla Polaka barierę nie do pokonania, zwłaszcza w pierwszym okresie pobytu. Na film do kina Polak nie pójdzie, bo i tak niczego nie zrozumie, więc skwapliwie przyjmuje ofertę stowarzyszenia. Przy wysokich cenach w restauracjach i kawiarniach skrupulatnie liczący forinty Polacy z rozrywek, które oferuje stolica, raczej nie korzystają. Za drogę. Węgrzy też nie są skory do zapraszania ich do domów, przynajmniej zawierają ostrożnie. Zresztą nie mają powodów, aby nas tak bardzo kochać. Za kółkiem nie wylewamy, ciągle dajemy im się poznać od mało sympatycznej strony naczelnych handlarzy starzyzną, wciskających ciuchy na ulicy, w przychodni lekarskiej, u wejścia do metra. Węgierska ulica pogardliwie ukuła Polakowi przezwisko „Ile kosztuje”.

Z kolei Polacy uważają, że Węgrzy są do przesady oszczędni. Nie zabawia się, nie zjeżdżają niedzielnego obiadu w restauracji, co należało jeszcze tak niedawno do tradycji. A gdy już zaproszą do domu, to nie częstują „czymś chata

o jak najnowsze kopie filmów polskich podyktowane są również względami komercyjnymi. Za każdą projekcję otrzymuje ileś tam forintów. Ma tutaj węgierską żonę, dla której przed paru laty zdecydował się pozostać w Budapeszcie. Na własnym przykładzie doświadczył trafności przysłówia o nie przesadzaniu starych drzew. Kiedy jeszcze przebywał tu na kontrakcie, nie utrzymywał tak ścisłych kontaktów ze stowarzyszeniem. Podobnie zresztą jak wielu osiadłych Polaków.

Stowarzyszenie koncentruje swą działalność w stolicy. Skupia przede wszystkim Polaków, w rejestrze zapisanych jest blisko czterysta osób mieszkających w różnych stronach Węgier. Są wśród nich weterani z roku 1939 i młodzież, którzy założyli tu rodziny. Na imprezy — czytanie gazet, czy lekcje języka węgierskiego — przychodzi tu, co zrozumiałe, polscy mieszkańcy Budapesztu. Lekcje węgierskiego cieszą się największym zainteresowaniem tych, którzy przebywają tu na kontrakcie. Dla nich też w każdą sobotę będzie się wyświetlać filmy. Czynne jest we wszystkie dni wolne od pracy. Kulturuje polskie tradycje, pamięta o świętach państwowych. Na imprezę przychodzi i osiemdziesiąt osób, co należy uznać za sukces organizatorów. Do takich należy typowanie dzieci na kolonie do Polski. Wnętrza Stowarzyszenia Kulturalnego im. Józefa Bema na Węgrzech są wyposażone skromnie, zestaw czasopism umiarkowany. Ale dla Polaków, zwłaszcza w momentach stresów i tęsknoty za krajem właśnie to stowarzyszenie stanowi poszukiwane miejsce, w którym można się czuć jak u siebie.

Ostatnio z inicjatywy Rady Krajowej PRON odbyły się rozmowy z węgierskim Frontem Ludowo-Demokratycznym w sprawie powołania na Węgrzech Towarzystwa Przyjaźni Węgiersko-Polskiej. Zapewne, gdyby takie towarzystwo istniało, zgłosiliby się do niego Polacy mieszkający poza Budapesztem, bo dotąd ich członkostwo w Polskim Stowarzyszeniu Kulturalnym jest tylko formalne.

BARBARA GRZEGORZEWSKA

KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA

Czarne „Pieśni” na Kubie

Rozmowa z Conradem Drzewieckim twórcą i dyrektorem Polskiego Teatru Tańca

Wrócił pan niedawno z Kuby. Jak tam teraz jest?

— Kuba ogromnie poszła do „przodu”. Znam ją, byłam tam już przed czterema laty. Otóż rozwinęła się tam przede wszystkim bardzo agropokultura. Są kartki na żywność, to prawda, ale równocześnie Kuba stała się ogromnym eksporterem żywności. Cała gospodarka opiera się na eksporcie produktów rolnych.

Z tego, co wiem cechuje ten kraj obecnie ogromna ekspansja i dynamika w dziedzinie kultury?

— W dziedzinie kultury dzieje się tam wiele. W czasie mojego blisko czteromiesięcznego pobytu na Kubie festiwal gonili festiwal. Był międzynarodowy turniej balsemu, był międzynarodowy festiwal filmów marynistycznych, podwodnych. Była gigantyczna międzynarodowa wystawa książki. Zaczynał się właśnie „Varadero”, międzynarodowy festiwal piosenek, z udziałem ponad dwustu piosenkarzy z całej Ameryki Południowej i Karaibów. Był festiwal baletowy z udziałem kilku zespołów.

Pan zaproszony został na Kubę — oczywiście — jako choreograf dla zrealizowania konkretnych spektakli.

— Zaproszony zostałem przez Danza National de Cuba, a jest to zespół tańca nowoczesnego. Bo na Kubie są dwa główne zespoły. Balet National de Cuba z pierwszą lady światowego baletu Alicją Alonso i właśnie Danza National de Cuba. Zespół obchodził 25-lecie swego istnienia. Ma tyle lat co socjalistyczna Kuba. I mógł dać 14 premier i wszystkie pozycje premierowe z tancerzami z własnego zespołu. Świadczy to najlepiej o potencjale i sile zespołu. I ma 14 własnych choreografów, ja byłem tym piętnastym jedynym Europejczykiem. Przyjeżdżałem tam niezwykle serdecznie. Tak jak to oni potrafią. W dniu mojego przyjazdu rozpoczął się właśnie karnawał. Widziałem już karnawał w Rio, ale na Kubie to prawdziwy obłęd.

Z takimi tancerzami pracować nie trudno...

— Tak by się zdawało. Oni są bardzo utanczeni, pełni ognia, dynamiki ruchowej, ale podporządkować ich mojej myśli, nielato... Była ze mną na Kubie, nasza choreolog dr Janina Pudełek. „Ty tak narzekasz — mówiła mi — na swoich poznańskich tancerzy, a jak oni ciebie wszyscy rozumieją. Tak zatańczą jak zechcesz”. A kubańskim tancerzom nadać precyzję myślową i dyscyplinę ruchową, trudno. Przecież w „Tangach” o coś chodzi. Na początku jest długo ślicznie, kolorowo, idyllicznie, a potem nagle ciemność i zawisa nad głowami Apokalipsa.

To chyba ogromna satysfakcja dla choreografa móc pracować na tak innych instrumentach.

— Oczywiście, że tak. Gdybym miał trochę więcej czasu byłoby to nadzwyczajne. Niech pan sobie wyobrazi „Pieśni” czarne, bo 80 procent zespołu to czarni tancerze. A to inna zupełnie zdolność ruchowa, dynamika, inteligencja ciała.

„Tanga” i „Pieśni” pokazują pan na Kubie...

— Miały być trzy premie. Miały być „Pieśni” i były. Miały być „Tanga” i były. Rozpocząłem także próby do „Cudownego Mandaryna”, ale ich nie skończyłem. Bo gdybym skończył, wróciłbym pewnie dopiero pod koniec grudnia. Oni są tam wszyscy tak

Fot. Archiwum

pełni zapалу do pracy. Chcą być pracowici, punktualni... Ale magnana, to magnana. Upał. No i sezon jubileuszowy, ciągle wyjazdy, festiwale. W końcu „Pieśni” miały tylko 37 roboczogodzin i 28 prób...

— Długo pracuje pan ze swoim zespołem nad nowym programem?

— Układy lecały szybko, ale doprowadzenie wszystkiego, aby było precyzyjne i czytelne, to trwa i trwa.

— Jaką sytuację zastał pan po powrocie w swoim baletcie. Wiem, że są duże kłopoty, że brak tancerzy.

— Nie ma kompletu tancerzy, wyjeżdżają na Zachód. Nie tylko od nas tak wyjeżdżają z wszystkich zespołów w kraju. Ci najlepsi polscy soliści tańczą teraz gdzie indziej. Na początku sezonu — kiedy byłem jeszcze na Kubie sytuacja była taka, że właśnie nic nie było wiadomo. Szereg kontraktów było jeszcze niepodpisanych. Jeden z solistów, z grupy tych „dobrych” tancerzy, z początkiem sezonu przychodził na próby, ale potem przez kilka dni nie pojawiał się w teatrze. I cóż? Okazało się, że jest już w Niemczech Zachodnich. I to jak najbardziej legalnie.

— Jak więc pan widzi w tej sytuacji przyszłość polskiego baletu?

— Proszę pana, ja ją widzę, niestety, w bardzo czarnych kolorach. Szkoły nie dostarczają nam materiału. Zawód tancerza przestał być atrakcyjny. Rodzice nie chcą posyłać swoich dzieci do szkół baletowych. Wiedzą, że jest to zawód trudny i na krótko. Nie wiadomo czy dziecko sprawnie w szkole, czy dotrwa do matury. Dawniej balet miał swoją romantykę. Teraz takie zawody jak aktor czy tancerz i muzyk zdewaluowały się...

— Trudno jednakże nie postawić tutaj pytania o Polski Teatr Tańca, o to, czym obecnie on żyje...

— Z naszego repertuaru idzie teraz to, co jest w tych warunkach możliwe. Zespół nie pracuje w pełnym składzie. Na początku sezonu, tak jak w dwóch poprzednich dajemy repertuar łatwiejszy i małoobsadowy. Myślę o tym, żeby robić teraz balety oparte w większym stopniu na dziewczętach. Bo chłopców mam za mało. Wiernych teatrowi, starych — nie wiekiem oczywiście, ale stażem — solistów jest coraz mniej. A nowych nie ma. Kończą szkoły i wyjeżdżają. Takiej sytuacji należałoby jak najpilniej skutecznie zapobiec.

Rozmawiał

OLGIERD BŁAŻEWICZ

Już po raz dwudziesty siódmy w stolicy Niemieckiej Republiki Demokratycznej odbyła się impreza, która zaliczana jest do największych europejskich festiwali kulturalnych. Mowa o Berliner Festtage — o święcie teatru i muzyki, które odbywa się każdego roku w październiku.

Zaczęło się to wszystko w roku 1957, kiedy to władze kulturalne NRD postanowiły stworzyć w stolicy imprezę, która dałaby okazję berlińczykom do szerszego niż dotąd kontaktu ze sztuką. W pierwszych latach program Berliner Festtage był obszerniejszy niż obecnie — obejmował nie tylko prezentacje teatralne i muzyczne, ale także projekcje filmowe, wystawy plastyczne i spotkania literackie. Później jednak zapadła decyzja, by ograniczyć się do dwóch dziedzin artystycznych — do teatru i muzyki. I tak już pozostało.

Przez dziewięć dni byłem obserwatorem tej wspaniałej imprezy. Zobaczyłem zaledwie niewielką część zaplanowanych prezentacji artystycznych. W sumie bowiem przez dwadzieścia trzy dni berlińczycy mieli do wyboru aż 420 najróżniejszych imprez. Wędrując wstępnych wyliczeń, obejmujących je, jak poinformował mnie szef prasowy Berliner Festtage — Norbert Peschke, około 270 tysięcy ludzi. Liczba doprawdy imponująca. I aby dokonać sprawy ogólnej, dodam, że nad całością tego festiwalu czuwało biuro złożone z jedenastu pracowników. Pracują oni pod kierownictwem dyrektora Wolfganga Lipperta przez cały rok, jednakże nie zmieniają faktu, że wykonują gigantyczną robotę.

Tradycja Berliner Festtage są gościnne występy zespołów

Wszacownym, bo przypominającym parowiekową sakralną architekturę budynku, tuż obok równie zażytkowego, a może jeszcze starszego kościoła, ale także w pobliżu całkowicie współczesnego hotelu z restauracją, wejście prowadzi wydeptanymi kamiennymi schodami na piętro. Ile stóp przez ile lat i stuleci musiało ścierać te stopnie, by wyzłościć w nich swój ślad? Refleksje na ten temat pogłębia na półpiętrze widok kamiennych tablic z hebrajskimi napisami, uchronionych z dawnego miejscowego kirkutu i oczekujących zapewne na bardziej stosowne wyeksponowanie.

A może przeciwnie, właśnie te stare nagrobki stanowią najwłaściwszym dla przybysza drogowskaz, że dobrze trafił szukając zabytkowych zbiorów — świadectw bardzo odległych i tych niedawnych dziejów Krotoszyna i jego okolicy?

Z przeprowadzonych nieco później rozmów wynikało, że budowała ta, zachowująca w swych grubych murach przejmujący chłód, to dawny klasztor potrynitarski z 1731 roku, późniejsza siedziba szkół i wreszcie magazyn handlowy. Władze miejskie przekazały budynek we władanie Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, które do niego przeniosło większość gromadzonych świadectw kultury materialnej swego regionu. W zabytkowym staromiejskim, zwanym „Krotoszyńską” domku przy ulicy Koźmińskiej, pozostał i z czasem odpowiednio urządzono Izba Mariana Langiewicz (krotoszyński) oraz zbiór dokumentacji ikonograficznej, tzw. „Kronik Krotoszyńskich”, związanych z tutejszym folklorem.

Jest coś, o czym rzadko się wspomina, pisząc o miastach i miasteczkach wielkopolskich. W wielu z nich tymczasem istnieją muzea, prawdziwe i ciekawe szczególnie ze względu na ich regionalną specjalizację w zbieractwie, bezcenne źródło dla badań etnograficznych. Każde powstawało, przeważnie bez ram organizacyjnych i bez odrębnych pomieszczeń; po prostu jakiś pasjonat zaczynał gromadzić w swym mieszkaniu, stodo-

Berlińskie święto teatru

zagranicznych — zarówno teatralnych, jak i muzycznych. Jest to więc przegląd dorobku scen z Berlina i innych miast NRD oraz szeroko rozumiany festiwal międzynarodowy. W tym roku do Berlina przyjechała artyści z 23 krajów. Byli wśród nich także Polacy. Szkoda, że berlińczy nie mogli zobaczyć żadnego naszego teatru, organizatorzy żalowali tego. Może w przyszłości.

Tuż po przyjeździe do stolicy NRD musiałem podjąć trudną decyzję — wybrać przedstawienia, które miałem zobaczyć. Pomyślałem sobie, że skoro jestem w NRD, to powinienem w pierwszym rzędzie zapoznać się z teatrem tego właśnie kraju. Z żalem więc zrezygnowałem z atrakcyjnie się zapowiadającego występu teatru z Indii, pomógł mi wybór oper z Mongolii, czy też fińskiej Teatr Tańca „Raatikko”. Wybrałem przedstawienia firmowane przez sceny berlińskie. I nie żałuję tej decyzji.

Przed wszystkim — Deutsches Theater. To najciekawsza obecnie scena w stolicy NRD. Widziałem tam cztery przedstawienia. Każde z nich zasługuje na uwagę, a „Smutna historia Fryderyka Wielkiego” według Henryka Manna, w reżyserii Alexandra Langą, to prawdziwe wydarzenie teatralne. Jest to powieść o młodości przyszłego króla Prus, posiadająca wszelkie cechy karykatury scenicznej. Jest to groteskowy obraz, przy porównaniu w swojej poetyce teatralnej przedstawienia Konrada Swinarskiego.

Lang ukazał w krzywym zwierciadle satyrę całą pruską

szperać za nimi po strychach i gospodarskich obejściach... Tak powstały w latach międzywojennych zbiory braci Sałacińskich w Śremie, którzy utworzyli z nich normalne, należycie urządzone w kilku salach swej kamienicy, prywatne muzeum. Jak pamiętam, szczytowało się ono pięknym zbiorem numizmatów, a także m.in. armatką, którą popełnił samobójstwo w po-

Muzeum Regionalne Ziemi Krotoszyńskiej

Zbieractwo — pasja cenna

bliskim Zaniemyślu na wyspie hrabia Edward Raczyński.

Taką rolę, jak bracia Sałacińscy w Śremie, odegrali w Krotoszynie po II wojnie najpierw Ludwik Kaczyński (zgromadził pierwszych 185 eksponatów), a następnie — i obecnie — Hieronim Ławniczak, który doprowadził do zebrania w tym PTTK-owskim Muzeum Regionalnym Ziemi Krotoszyńskiej liczone już w tysiące przedmioty zabytkowe, stare książki i dokumenty, fotografie, usystematyzowane w działach: kultury materialnej z salami etnografii (np. narzędzia rolnicze, meble i sprzęt domowy) i sztuki ludowej oraz rolnictwa, kultury i nauki. W tym także dziejów oświaty w sześciu wiekach miasta Krotoszyna oraz w ogóle jego historii. Razem jest 8 sal wystawowych, ale wiele eksponatów oczekuje na opróżnienie na parterze pomieszczeń, wykorzystywanych obecnie jeszcze przez handel na magazyny. No i oczywiście budynek trzeba remontować.

Nikt tego nie wyreżyserował, bo odwiedziły „Głosu” w muzeum krotoszyńskim nie były zapowiedziane, ale co dopiero rozpocząłem rozmowę z emerytowanym profesorem-polonistą tutejszego liceum, Hieronimem Ławniczakiem, gdy rozległ się dzwonek przy drzwiach i weszły dwie dziewczynki, dźwigające duży obraz. To Hania Borowska i

mentalność i obyczajowość — ten kult posłuszeństwa i dyscypliny, wiarę w zbawczą moc bała, jako głównego środka wychowawczego. Berlińska publiczność śmieje się z króla — Fryderyka Wilhelma I, który w ten właśnie sposób edukuje swojego krnąbrnego syna. Ow jednakże później kapitułuje. By w przyszłości stać się jeszcze większym rygorystą niż jego ojciec. W sumie więc obraz zaprezentowany przez Langę nie jest wcale taki zabawny...

Innym teatrem, który cieszy się sławą europejską jest Komische Oper. Miałem okazję zobaczyć tam inscenizację „Rigoletta” Verdiego, przygotowaną przez Henry Kupferą. Reżyser ten kontynuuje linię artystyczną prof. Waltera Felgensteina, twórcy Komische Oper. A więc śpiewacy, występujący w operze Verdigo, są także aktorami. Reżyser po wienza im konkretne zadania sceniczne, zbliżone do działań aktorskich w teatrze dramatycznym. Każdy z nich tworzy także określoną postać, która postępuje zgodnie ze swoim charakterem i logiką akcji. Jest to zasada twórcza Felgensteina — tak samo nowatorska dzisiaj, jak trzydzieści lat temu.

„Rigoletto” jednakże to nie tylko wspaniałe przedstawienie jeśli chodzi o stronę wykonawczą. Sama interpretacja reżyserska jest na wskroś współczesna. Nie jest to jakaś bajkowa opowieść o okrutnym księżcu i nie szczęśliwym bliźniętach, lecz przypowieść o ludzkiej obojętności, by nie powiedzieć — znieczulicy społecznej.

Daria Krysztosiak, uczennice klasy VIII a w Szkole Podstawowej nr 4, przyniosły oprawiony w ramę, ilustrowany symbolami narodowymi i państwowymi, drukowany tekst wiersza krotoszyńszanina, poety i oficera Powstania Wielkopolskiego, Stanisława Myriasa Rybki (1884 — 1937): „Nasz Bałtyk — Hymn Floty Polskiej”; zaczyna się on od słów: „Wolności słońce pieści

Muzeum Regionalne Ziemi Krotoszyńskiej

Zbieractwo — pasja cenna

lazurowy Łódź nasza płynie w święta dal...”

Do tego wiersza, jak również do innego tego poety pt. „Hymn Rzeczypospolitej — Złamane berła, powalone trony, niewoli więzy już rozbite w pył...”, muzykę skomponował Feliks Nowowiejski. Niegdyś pieśni te były śpiewane w szkołach, a i teraz „Hymn Bałtyku” znają wszystkie polskie chorey.

A więc Hania Borowska, zobaczywszy u swego dziadka w pobliskim Kuklinowie tę starą, oprawioną litografię (druk około 1920 roku Konrad Rodzynek, Poznań) wyprosiła ją dla muzeum, które niedawno zwiadała wraz z klasą. A dziadek, Józef Cielplik przechowywał obraz od 1939 roku, kiedy to po wejściu hitlerowskich żołdaków wyniósł ów patriotyczny w treści i grafice utwór z kuklinowskiej szkoły. Muzeum wzbogaciło się o jeszcze jeden eksponat, a wśród zbiorów nie brak podobnie pozyskanych. Np. tablicę z napisem „58 Pułk Piechoty Wielkopolskiej”, zrzuconą wraz z Orłem z bramy wejściowej do krotoszyńskiego koszar przez Niemców, pewien rolnik zabrał, zamalował i zastosował jako okap, dzięki czemu przetrwała okupacją i teraz trafiła do muzeum.

Pułk Krotoszyński w rozkazie dziennym z 29 IX 1939 roku dowódca Armii Warszawa gen. Juliusza Rómmla został stał nazwany „najdzielniejszym z dzielnych pułków dywizji”. Rozkaz ten także można przeczytać w jednej z muzealnych gablot. W sali poświęconej wojnie, okupacji i militariorom, podczas mieszce zajmuje także inna gablota, a mianowicie ku pamięci

cznej. Akorzy są ubrani w dzisiejsze kostiumy, zachowują ją się tak, jak nasi współczesni. Kupfer, używając formy operowej przedstawia nam swoje widzenie świata. Nie jest ono optymistyczne...

I jeszcze krótko o trzecim przedstawieniu, które obejrzałem — o „Matce Courage i jej dzieciach” Bertolta Brechta w Berliner Ensemble, prowadzonym obecnie przez prof. Manfreda Wekwertha. Rola tytułowa gra niezrównana interpretatorką songów Brechta — Gizela May. Tworzy przejmującą postać w spektaklu, który nie posiada, niestety, tej paśli intelektualnej, charakterystycznej dla twórczości Bertolta Brechta. Wydaje mi się, że nadszedł czas, by na piśsarstwo wielkiego pisarza spojrzeć innym, świeżym okiem. Uparte trzymanie się kanonu wypracowanego przed laty w Berliner Ensemble nie zdaje już egzaminu.

Jaki jest więc teatr w Niemieckiej Republice Demokratycznej. Widziałem za mało przedstawień, by zdobyć się na jakąś szerszą konkluzję. Jedną sprawa jednakże nie ulega dla mnie wątpliwości — jest to teatr posiadający bardzo sprawnych aktorów o bardzo wysokich umiejętnościach technicznych. Katja Paryła, Karin Klein, Kurt Böwe czy Dietrich Korner potrafią znakomicie podawać tekst, są nie zwykle zdyscyplinowani w swoich działaniach scenicznych. Posiadają jednym słowem to, co się nazywa warsztatem scenicznym. U nas, niestety, nie jest to cecha powszechna...

WIESŁAW NOWICKI

Aleksandra Sidorowicza Pawłowa, który był komendantem wojennym miasta w 1945 roku, wiele pomagał mieszkańcom w trapiącej ich wtedy biedzie, żył z nimi i zasłużył na to, że zaproszono pułkownika A. S. Pawłowa na 550-lecie Krotoszyna w 1965 roku nadał mu honorowe obywatelstwo.

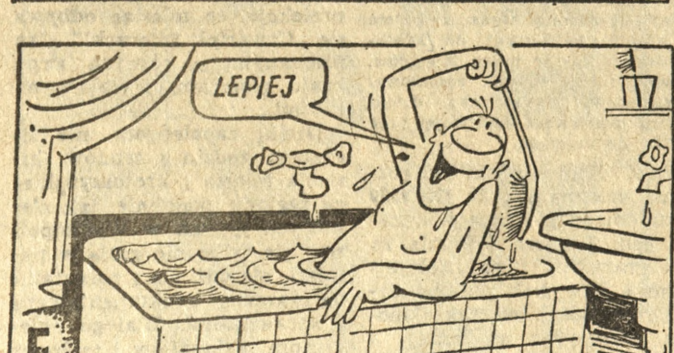
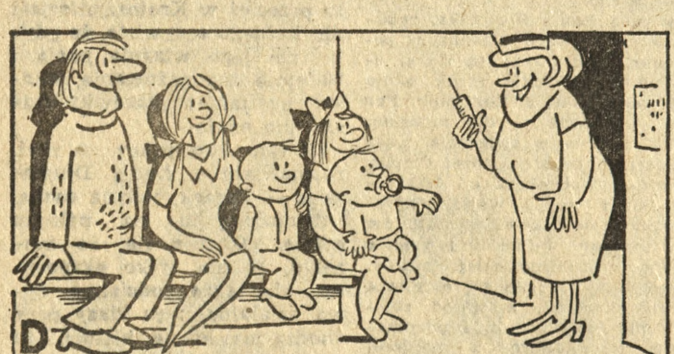
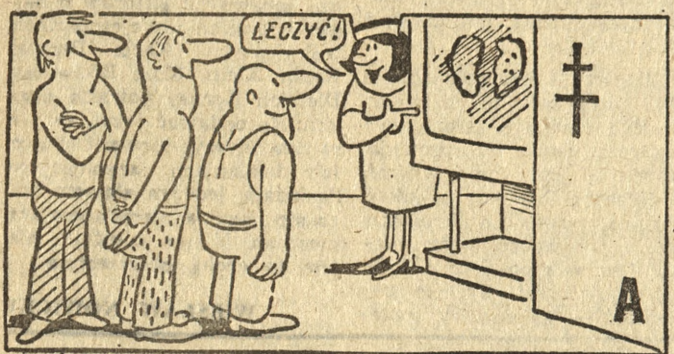
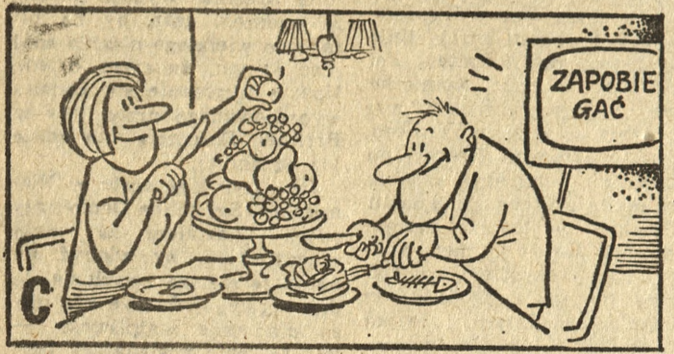
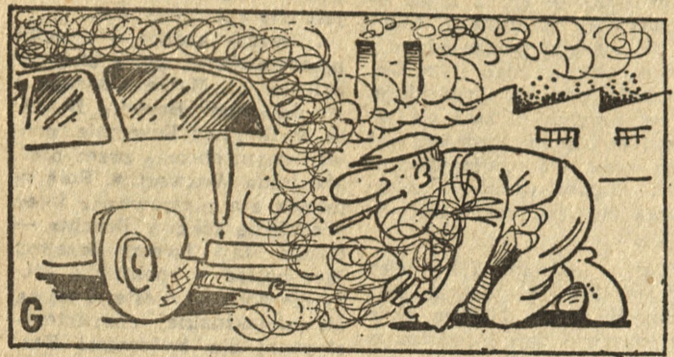
Rzadką kolekcję muzealną stanowią zbiór hełmów wojennych z armii całej Europy, wśród których są nawet portugalskie, holenderskie, szwedzkie. Jest to dar krotoszyńszanina mjr. Franciszka Pukackiego (1916 — 1980), „elchoclemnego”, kawalera Krzyża „Wirtuti Militari”, rzeźbiarza i współbudowniczego warszawskiej Starówki. Drugi Pukacki, Marian, oficer 58 pp zginął w obronie Warszawy, a trzeci, Józef, krotoszyński AK-owiec, poniósł w 1944 roku śmierć w Obozie Zabikowskim.

O każdym eksponacie, fotografii, zapisie długo może opowiadać Hieronim Ławniczak. Chociaż — jak mówią — do powstania muzeum przyczyniło się ponad trzysta osób, gromadzących dlań te dobra, to przecież w Krotoszynie jest dla każdego oczywiste, że gdyby nie jego właśnie pasja i 30-letnie zaangażowanie, miasto by takiej placówki dzisiaj nie miało.

O tym i o pracy w niej, rozmawiam z Lucją Długiewicz — Paszek, jedyną osobą, zatrudnioną tu na pełnym etacie. Okazuje się, że muzeum, to nie tylko ekspozycja, ale także codzienna, żywa działalność: tu klasy przychodzą na lekcje historii, tu organizowane są spotkania i prelekcje, co miesiąc odbywa się „Czwartek Literacki” z praszanym i różnymi stron kraju pisarzami i ciekawymi ludźmi...

Dzięki zapaleńcom, nie liczącym godzin i trudów, historia miasta i krotoszyńskiego regionu, podobnie, jak niektórych innych w Wielkopolsce, nie tylko nie ginie w pamięci, ale odżywa i pozostanie na zawsze, udokumentowana i sprawdzalna. Dlatego zbieractwo regionalne i twórczość terenowych muzeów należy się uwaga dla ich działań oraz uznania.

ZDZISŁAW KANDZIORA

Como Mexico on hay dos! Nie pamiętam od kogo i w jakich okolicznościach po raz pierwszy usłyszałem te słowa. Słowa, tworzące treść popularnego pośród współczesnych potomków Azteków powiedzenia: Nie ma drugiego kraju takiego jak Meksyk! Bardzo prawdopodobne, że od naszego wielkiego wirtuoza Henryka Szerynga, gdy podczas jego pobytu w Poznaniu zapytałem: dlaczego wybrał obywatelstwo meksykańskie?; dlaczego osiedlił się na przysłowiowym końcu świata? W odpowiedzi usłyszałem, iż trudno na kuli ziemskiej znaleźć kraj również piękny i oryginalny, choć zarazem kraj pełen nieprawdopodobnych wręcz kontrastów; kraj, którego naród byłby równie bohateraki, a jednocześnie prawy i uczliwy...

— Jest pan jeszcze młody i być może kiedyś osobiście się pan o tym przekona — wtrącił mistrz.

Te słowa, te wspomnienia krąży mi teraz po głowie. Teraz — czyli dokładnie trzy lata po rozmowie z Henrykiem Szeryngiem, gdy w niedzielny listopadowy ranek czekałem na warszawskim Okęciu w tłumie pasażerów na odprawę paszportowo-celną przed odlotem na... Ziemię Meksykańską. Stoję, zastanawiam się nad niezwykłym spłotem zdarzeń: wszak pośredni udział w tej mojej podróży ma właśnie ów wybitny skrzypek. On to bowiem — pełniąc od lat honorowe obowiązki ambasadora kulturalnego Meksyku — kiedy w tamtejszym Ministerstwie Kultury planowano serię koncertów renomowanej orkiestry kameralnej z Europy, zaproponował poznański zespół radio-wo-telwizyjnych kameralistów pod batutą Agnieszki Duczmal, z którym koncertował niejednokrotnie na różnych estradach Europy.

Czy będzie więc okazją znów spotkać się z wielkim artystą w jego obecnej (od czterdziestu lat) ojczyźnie, po dziękować mu za prorocze słowa? — Rozmyślenia przerywają słowa: — Proszę paszport...

„IL 62” z wizerunkiem Stanisława Moniuszki na dziobie (ten sam którym odlatywał z Polski w ubiegłym roku papież; ten sam, który przynosił Orkiestrę Kameralną PRiTV w marcu z Lon-

„Należałoby wreszcie lansować hasło: PROSTE JEST PIĘKNE. Bowiem tylko proste projekty pozwalają na ich zrozumienie, co jest warunkiem motywacji do ich wcielania w życie”.

Tomasz Globan — Klasa „Polityka” nr 48

„Otóż myślę, że nie ma takich pieniędzy, które mogłyby w pełni zrehabilitować pracownikowi przyjemność ploteczek” rozmówek, picia herbaty, kawy, czytania gazet, te-

MEKSYKAŃSKIE SPOTKANIA (I)

„Panna” przez Atlantyk

Korespondencja własna „Głosu”

dynu do Warszawy) wypełniony do ostatniego miejsca.

— Kapitan Michalski wraz z załogą witają państwa na pokładzie samolotu Polskich Linii Lotniczych... — Ta i inne typowe w takich sytuacjach formułki płynące przez głośniki, wraz z demonstracją przez stewardessy sposobu użycia kamizelek ratunkowych, poprzedzają start do ponad dwugodzinnego lotu, którego celem jest stolica Anglii.

Mimo, że lecimy na wysokości 8-10 tysięcy metrów, widoczność w wielu miejscach — świetna. Atrakcyjność panoramy zwiększają informacje pilota gdzie się w danym miejscu znajdujemy; a więc nad Danią, nad holenderskimi polderami i portami z widocznymi rafineriami; potem — pożegnanie z kontynentem, by po krótkim locie nad szerokim pasem wody ujrzeć pod sobą jak na dłoni Wyspy Brytyjskie. Zrazu mniejsze miasta i miasteczka przekształcają się po kilkunastu minutach w znany nam już sprzed pół roku „pian” Londynu z charakterystyczną wstęgą Tamizy pośrodku. O 10.55 czasu polskiego „Iliuszyn” siada na płycie Heathrow. Gdzież ślaw na angielską mgłą? — słychać tu i ówdzie pytania. Pierwsze cofnięcie wskazówek zegarka — o godzinie, przejazd lotniskowym autobusem z Terminalu II na Terminal III. W salę tranzytową, gdzie czekamy wraz z innymi pasażerami lecącymi dalej przez Atlantyk samolotem „Pan American” przedstawicielka LOT-u mile wita orkiestrę kameralną z Polski, po czym otrzymujemy nowe karty wstępu na pokład i przechodzimy na stanowisko odlotu.

„Boeing 747” — popularny Jumbo Jet, swym ogromem wywiera wrażenie. „Nasz”, noszący wdzięczne imię „Panna morską”, gdy wydośćajemy się kilkadziesiąt metrów „rekawem” na pokład jest już prawie pełen. Część spośród około 450 pasażerów nie bez zaciekawienia spogląda na grupę zdających ku tyłowi ludzi ze skrzypcami i altów-

kami w rękach. Wnętrze — wymiarami (10 foteli w każdym z 50 rzędów; później skonstatujemy, że w klasie pierwszej jest nieco luźniej) przypomina pokład wielkiego statku spacerowego. Krótce przed jedenastą nasza „Panna” ustawia się w koleje (!) na pasie startowym. Kilka minut później wzbijamy się w górę.

Szczęśliwy, że przypadło mi miejsce przy oknie, „przylepiony” do szyby rychło stwierdzam, iż widok zza niej jawi się dość monotony — chmury, chmury i jeszcze raz chmury. Po poczęstowaniu drinkami (za alkoholowe się płaci) i obiadem (do wyboru: kurczak lub wołowina z ryżem, sałata, ciasto i napoje) na ekranach pojawia się film; w każdym sektorze inny. Żeby jednak usłyszeć dźwięk trzeba wykupić słuchawkę (za jedno 4 dolary), które ponadto umożliwiają słuchanie dwu nastu programów radiowych. Uplywa sześć godzin od startu, gdy ukazuje się pierwszy ląd, a ściślej: wyspy. Kolejne trzy kwadransy — i znajdujemy się nad kontynentem amerykańskim. Nisko pod nami — Nowy Jork. Szeroka tafla wody przekształca się w monumentalnych rozmiarów siatkę ulic; na nich niczym różnobarwne klocki — setki, tysiące domów. Nawet drapacze chmur wyglądają stąd niepozornie. O 18.25 czasu „londyńskiego” czujemy pod kołami ziemię. Zegarki na lotnisku imienia J. F. Kennedy'ego wskazują godzinę 13.25.

Trzygodzinną teoretycznie przerwę w Nowym Jorku — zważywszy odprawę celną i ogrom portu lotniczego — sprawia że czasu na spacer po nowojorskim bruku pozostaje kilkadziesiąt minut. A do Manhattanu na przykład — około 30 kilometrów. Zadawalamy się więc przechadzką w okolicach (okrągłego) lotniska. Na jezdniach dominują ostrożne karsorie taksówek; tak jak na pasach lotniska — Jumbo Jet, nie tylko ze znakami „Pan-Am”. Ktoś z muzyków

zauważa, że najbardziej z Nowego Jorku będzie pamiętał, iż nie można w centrum słynnego portu lotniczego kupić znaczków pocztowych; dostał je dopiero dwa kilometry dalej. Gdy odlatujemy kolejnym „Boeingiem”, w kierunku Houston, nie jeden z nas spoglądając na światła sławnej metropolii przypomina sobie powiedzenie: „Być w Rzymie i nie zobaczyć...”

Po trzygodzinnym rejsie, znów spędzamy godzinę na lotnisku miasta znanego ze słynnego Ośrodka Badań Kosmicznych. Zmęczenie daje już o sobie znać. Mało kto ma ochotę na pospacerowanie czy nawet słuchanie uwag jednego z kolegów, iż Houston ponoć nie posiada żadnych środków komunikacji miejskiej. Nikt nie ma ochoty na sprawdzenie tego oryginalnego faktu. Kilkadziesiąt minut spędzamy w fotelach, cofając zegarki o kolejną godzinę.

20.55 — ostatni w tej drodze start; już do celu, który osiągamy za niespełna dwie godziny. Nielicznym — obserwuję — chce się jeszcze podziwiać feerie światła, jaką biega nas Houston. Coraz bardziej nieliczni z nas korzystają z zestawu posiłków oferowanych na pokładzie. Mimo że to — zważywszy groźbę ameb — ostatnią na ponad dwa tygodnie okazją zjedzenia sałaty, pomidora czy jabłka. Jakże się jednak dziwić skoro w Polsce jest właśnie czwartą rano. Większość pasażerów drzemie, niektórzy nawet zdecydowanie udali się w krainę Morfeusza.

Na pokładzie ożywia się dopiero, gdy pod nami jawi się monumentalny, świetlny dywan. To Ciudad de Mexico — największa, lub — jak twierdzą inni — jedna z trzech największych metropolii świata. 18-milionowa stolica Meksyku.

Prawie 24-godzinny lot — w czasie którego „przeskoczyliśmy” dziesięć tysięcy kilometrów — dobiega końca...

WOJCIECH NENTWIG

POGLĄDY I OBSERWACJE

lejonowania, palenia papierosów, a nawet uprawiania życia towarzyskiego na przeróżnych zbędnych zebraniach”.

Andrzej A. Dobrzyński „Perspektywy” nr 48

„Nie ma nic nadzwyczajnego w popełnianiu błędów. Trzeba tylko w miarę moż-

liwości powstrzymać się od bisów”.

Fernandel „Przekrój” nr 2060

„Praktyka, czyli doświadczenie w stopniu znacznie większym kształtuje ludzi niż najszlachetniejsze słowa”.

Henryk Urbanowski „Walka Młodych” nr 49

„Zasad samorządności nie można się nauczyć w pół godziny. Nie można też na jednym zebraniu domagać się egzekwowania wszystkich uprawnień z niej wynikających”.

Andrzej Szmał „Przegląd Tygodniowy” nr 49

„Największym mankamentem polskiego wychowania jest pominięcie dyscypliny”.

Aleksander Bocheński „Kobieta i życie” nr 48

KONKURS „BĄDŹMY ZDROWI” — PO RAZ 22

Przed wszystkim chorób unikać

Po raz dwudziesty drugi, z okazji Dni Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc (obchodzonymi w I dekadzie grudnia) zapraszamy czytelników, a zwłaszcza dzieci i młodzież szkolną do udziału w konkursie „Bądźmy zdrowi”. Jego organizatorzy: Zarząd Okręgowy Społecznego Komitetu Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu oraz redakcja „Głosu Wielkopolskiego”, pragną w sposób dostępny upowszechnić zagadnienia walki z gruźlicą i chorobami płuc — schorzeniami będącymi poważnym problemem w ochronie społecznego zdrowia.

WARUNKI KONKURSU

Do zamieszczonych 8 haseł należy dobrać odpowiednie rysunki. W niektórych z nich zawarto słowa; odczytane — zgodnie z kolejnością haseł od 1 do 8 — dadzą prawidłowe rozwiązanie, które należy wpisać na zamieszczonym kuponie.

Wypełniony kupon (rozwiązanie

można napisać również na karcie pocztowej) należy przesać do 12 grudnia 1984 do redakcji „Głosu Wielkopolskiego” — 60-959 Poznań, ul. Grunwaldzka 19, z dopiskiem na kopercie — konkurs „Bądźmy zdrowi”. Dzieci szkolne mogą wykonać do podanych haseł rysunki, będą one traktowane na równi z kuponami.

Oto hasła, które należy skojarzyć z odpowiednimi rysunkami:

- Spacery na świeżym powietrzu, uprawianie sportu i turystyki — zapobiegają chorobom układu oddechowego i krążenia.
- Szczepienia BCG — chronią dzieci i młodzież przed gruźlicą. Nabytą odporność należy sprawdzić w wieku: 1, 7, 12, 14 i 18 lat.
- Prowadzenie higienicznego trybu życia — najskuteczniejszą ochroną zdrowia.
- Palenie tytoniu i zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego — przyczyną wielu poważnych i przewlekłych chorób układu oddechowego.

liwości powstrzymać się od bisów”.

Fernandel „Przekrój” nr 2060

„Praktyka, czyli doświadczenie w stopniu znacznie większym kształtuje ludzi niż najszlachetniejsze słowa”.

Henryk Urbanowski „Walka Młodych” nr 49

umożliwia całkowity powrót do zdrowia.

8. A płuca sprawdziłeś? Najpewniejszą kontrolę płuca zapewniają badania radiograficzne.

NAGRODY

Wśród uczestników konkursu rozlosujemy nagrody WARTOŚCI 28.500 ZŁOTYCH. I nagroda — bon premiov PKO wartości 4000 zł, II — 3000 zł, III — 2000, IV — 1500, V i VI — 1000 zł, VII — XXVI — bony premiov PKO po 500 zł oraz 30 nagród książkowych po 200 zł każda.

KUPON KONKURSOWY

Imię i nazwisko	
Adres	
hasło 1 — rys.	hasło 5 — rys. . . . .
hasło 2 — rys.	hasło 6 — rys. . . . .
hasło 3 — rys.	hasło 7 — rys. . . . .
hasło 4 — rys.	hasło 8 — rys. . . . .
Tekst odczytanego hasła konkursowego	

Praca

Przyjme ucznia-nicę do lat 17 zawodzie kaletniczym, Armii Czerwonej 23, 47452g

Piekarka przyjmę na cały i pół stanu. Dla zamieszkałych zakwaterowanie, wyżywienie w sło-żówce, Swarzędz, Rynek 9, 49463g

Nawiążę kontakt z nareżdziowcem, slusarzem, tel. 488-88, 49596g

Potrzebny pracownik lub rodzina do ogrodnictwa, możliwość zamieszkania, Oferty 49607g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pilnie potrzebna pani do dziecka. Ul. św. Rocha 11A pok. 115, 50284g

Kuchmistrz poleca swoje usługi na różnego rodzaju przyjęcia, Poznań, Żegockiego 30/2, 49694g

Zapleknij się 2-4 letnim dzieckiem u siebie w domu (Witniary). Oferty 49693g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję wspólnika - ebotarza z kwalifikacjami, Mosina, ul. Leszczyńska 115, 49603g

Potrzebna opiekunka do dziecka 17 miesięcy - Ogrody, Tel. grzeźnościowy 23-02-16 od godz. 11, 49577g

Przyjmę szycie krawiectwa lekkie, Ostrobramska 23 m. 10, 49207g

Renesans do sprzątania 4 razy w tygodniu potrzebna, Wojska Polskiego 45, 49204g

Młody, przedsiębiorczy, posiadający samochód osobowy, prawo jazdy zawodowe, podejmie każdą pracę na okres 3-4 miesięcy, Telefon 67-17-86, 49215g

Uwaga! Pracownia Poziorniczo - Konserwatorska zatrudni ucznia z uśdolnieniami plastycznymi i manualnymi, R. Korcz Poznań, Czereslnowa 11 (Dęblec), 49479g

Zatrudnię uczniów i renestów w zawodzie spawacz - instalator co, Os. Płewiska, Łąkowa 3, 49507g

Przyjmę ogrodnika (także emeryta) dobre warunki, okolice Poznania, Oferty 49317g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Podejmę pracę ehałupniczą oprócz szycia, Oferty 49627g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Nauka

Matematyka, tel. 20-73-44, 49578g

Biologia - korepetycje, tel. 532-12, 49613g

Korepetycje matematyka, fizyka, tel. 79-02-77, godz. 16-18, 49703g

Kupno

Kupię kioski warzywa - owoce. Oferty 49319g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię nową zamrażarkę 300 l., tel. 77-87-59, 48564g

Pilnie! Fotele, kanapę - stylowe, taçe, szuflce, obraz, dywan używany kupię. Oferty 49361g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kupię nagrane kasety video VHS, tel. 656-79, 49378g

Szperacz dobry kupię. Oferty 49528g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię okna szwedzkie, drzwi, tel. 77-61-65 wieczorem, 49537g

Stary obraz olejny, ładny plater, Oferty 49592g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię agregat prądowy tworzący powyżej 15 kW może być do remontu. Telefon 22-39-40, 49606g

Maszyny do produkcji mozaiki parkietowej kupię lub wydzierżwię. Oferty 4974g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż

Jelita wieprzowe, namlot 2-osobowy, Tel. 597-42, 48474g

Radiomagnetofon „National” tel. 32-61-33, 49477g

Obrączki złote 583 tel. 32-61-33, 48478g

Kamerę super 8 ZOOM - automatik, projektor super 8, Tel. 32-61-33, 49479g

Dywan belgijski 2,5 x 3,5, Tel. 32-61-33, 48480g

Sprzedam tapczan dwuosobowy, Tel. 225-350, 48485g

Sprzedam pianino Ruth Iban Sohn ul. Koszalskie go 8 m. 30 w godz. 19-20, 48498g

Sprzedam koźuch damski mały rozmiar, Jugosłowiańska 48B/38, 48508g

Radio samochodowe z odtwarżaczem - japońskie, Grochowska 88/3, 48514g

Szczelność 2000 szt. sprzedam, Tel. 655-80, 48515g

Lodówkę używaną, tel. 22-53-22, 48526g

Zamienie cłanik ogrodnicy jugosłowiański TV 521 na inny typu „Tera” lub sprzedam, Poznań - Szczepankowo, ul. Sowice 22, tel. 77-25-77, 48529g

Wyrób i sprzedaż ślatek parkanowych, Poznań, Naramowicka 244, 48533g

Sprzedam blam karakułowy - ciemny popiel, tel. 20-90-04, 48535g

Sprzedam telefon guzikowy - cyfrowy z pamięcią, tania tel. 49-71-65, 485380g

Sprzedam obraz Berdyjszaka, Czechołowicka 123, 48550g

Łańcuszek złoty, włoski, butle z reduktorem propan sprzedam, Tel. 32-44-25, 48563g

Video VHS sprzedam, tel. 22-25-58, 48593g

Sprzedam koźuch damski długi i krótki (używany), tel. 32-39-45 od 16-tej, 48586g

Suknie ślubną z trenem, zagraniczną, wzrost 158 cm, tel. 20-41-76 po 17, 48587g

Sztućca tajlandzkie, tel. 67-48-29, 48265g

Sprzedam koźuch damski długi i krótki (używany), tel. 658-95, 49526g

Kuchenkę gazową sprzedam, tel. 77-36-95, 49529g

Sprzedam sprzęt kowalski w dobrym stanie. Chromy Michał, Gniezno, Storczykowska 20, 22497g

Elegancką kurtkę lisy szafirową, futro karakułowe nowe, piasek skórzany - damskie, nowe, Telefon 443-88, 47973g

Sprzedam meblościłankę orzech, tel. 48-06-94, 47991g

Maszynę do pisania Łucznik 1301, Oferty 47884g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Fotoaparat Minolta XG-9, tel. 77-70-30, 47875g

Altowy saksofon, tel. 20-21-27 po 18, 47638g

Stare meble, Tel. 442-69, 43881g

Tanio koźuch męski 178 cm oraz elegancką suknię ślubną na szczipłą osobę, Święt 38/6, godz. 16-19, 44834g

Sprzedam motopompę, Oferty 48381g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Polar 125, ul. Kostrzyńska 7/5, 48343g

Sprzedam stary zegar wiszący telefon 22-41-81, 48299g

Okazja, sprzedam: silnik elektryczny 21 kW, mlóciarńie 8 Stalowa Wola oraz prasę, snopowiazalke 3, siwniak konny, zgrabiarke, Zymunt Rybka wieł Radliniec, n-ta Nowe Miasto 63-240, 48297g

Sprzedam prawie nowy koźuch włoski, damski na wysoką, średniej budowy osobę, Niestachowska 50 m, 61 codziennie po 20-tej, 48289g

Sprzedam nowe: radiomagnetofon stereo Hansonic z odpinanymi kolumkami 25 W, pełnozakośowy radiem, equalizerem oraz adapter stereo Dual z wejściem quadra na 4 kolumny i pełnozakośowy radiem, Niestachowska 50 m, 61 codziennie po 20-tej, 48288g

Przedwojenne bufet i kredens, tel. 32-27-08, 48285g

Kolejkę elektryczną, tel. 66-56-97, 48230g

Kurtka z łaśic, dywan 2 x 3,10, tel. 66-00-88, 48194g

Blam lapki karakułowe brazowe, tel. 603-89, 49345g

Akordeon nowy 120 basowy Welmelster, tel. 621-29, 49392g

Sprzedam garbowane skórkę z echrozofret, równieł na futro, Oferty 47436g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Televizor turystyczny „Neptun 150” nowy, radio samochodowe „Safari-5” nowe, ul. Saper-ska 10/15, 48157g

Encyklopedię IV to-mowa, nieuzywaną. Oferty z ceną 48037g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam nową japońską gitarę basową, Bar bara Kendzia Poznań, Szarmarzewskiego 53/3, 48035g

Kuchenkę lux gazową, biurko antyczne sprzedam, tel. 33-36-54, 48121g

Sprzedam chłodziarkę TA 60 w dobrym stanie, Oferty 48119g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Jelita wieprzowe, tel. grzeźnościowy 13-05-48, 48106g

Urządzenia galwanizacyjne, Koszyńska 11, tel. 648-78, 48137g

Akal Cassetteck, Prak-tica MTL-5 tel. 67-33-95, 48465g

Praktica B-200, tel. 550-28, 48464g

Sprzedam suknię ślubną dla niewyśokiej osoby, telefon typu słuchawka, fotel Medeco, Tel. 324-396, 48439g

Sprzedam mini wieleł M-8010, Os. Bolesława Chrobrego 47/186, 48129g

Radio - wzmacniacz zachodni 40W gramofon i magnetofon kasetyowy ja-poński b. dobry, Poznań, Sochaczewska 9 m. 4 po 18, 48488g

Praktykę automat, stan i-dealny, tel. 647-05, 48561g

Sprzedam betoniarke ul. Westerplatte 35 - Świer czewo, 48359g

Piękny koźuch damski szczupły, męski 3/4, dzie ciecy maleńki, piasek damski, skórzany średni, Tel. grzeźnościowy 23-29-20, 48585g

Sprzedam automatyczną bokarkę - koplarkę TGC-8, tel. 23-04-70 Poznań, 48624g

Sprzedam Walkmana, tel. klawiszowy ścienny, tel. 20-78-27, 48635g

Sprzedam 4 tony owsa, Sierżuszewo 40 poczta Ślawno, 48631g

Koźuch, piasek zagraniczny, marohev sprzedam, Tel. 436-19, 49188g

Okazyjnie koźuszek włoski długi, nowy, Tel. 67-46-85, 49193g

Atrakcyjne futro karakułowe, Tel. 67-95-37, 49285g

Sprzedam pawilon handlowy 50 m² w Poznaniu - obecnie sklep branży „1001 Drobiaz-gów”, upominki, wyroby z srebrne, Oferty 49286g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Łańcuszek złoty, włoski, tel. 77-98-64, 49288g

Dywan 2,5 x 3,5 belgijski brąz - bez - sprzedam, telefon 33-22-14, 49289g

Radiomagnetofon Sharp, dywan 2,5 x 3,5 sprzedam, Telefon 32-46-37, 49291g

Prasę mimośrodową 12 ton sprzedam, Ośiedle Płewiska, Andrzejewskiego 18, 49308g

Maszynę dziewiarską dwupływową Veritas, tel. 48-06-15 od godz. 17, 49314g

Blam karakułowy beżowy sprzedam, tel. 13-01-75, 49317g

Mebie z końca XIX w., szafa kombi i stolik okolicznościowy, swarzędz kie, stół debowy rozcią-gany maszyna do szycia na korbkę, pierzyna, Te-telefon 48-15-92 lub oferty 49322g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Singer 834, Oferty z ceną 49324g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam dużą wieleł stereo, tuner TSH 113, Amplier Cassette Deck MSH 101 WSH 205, gramofon Daniel G 1100 FS. Telefon grzeźnościowy 22-13-36, 49155g

Organy B-11 sprzedam, Poznań, Łąkowa 7A m. 13, 49263g

Malucha sprzedam, Od-biór Polmozyt, Ostrobramska 23, 48435g

Sprzedam Fiat 126p 1977 r. na chodzie, karoseria do remontu lub w cało-ci na części, Oferty tylko koł tel. 77-91-33 po godz. 16, 49170g

Nadwozie Polmozyt 125p silnik + skrzynia po-rem., szyby, odtwarzacz stereo japoński, radio Echo, Sarmacka 12c/5, 48630g

Sprzedam Mercedes 200 D po remoncie + bardzo dużo części, Poznań - Minkowo, Korczynska 2, 46249g

Sprzedam Warszawę - Combil, gornożarowową, Poznań, ul. Findera 95, 49245g

Kupię Fiat 126p ko wypadku lub do kapitalnego remontu, Oferty 22-11-94, 49302g

Samochód Diesel Peugeot 304 Combil, Dunikowskiego 2 od 18, 46350g

Ramki do Simca Aronde, tel. 77-78-24 po 16, 49356g

Sprzedam silnik Peugeot 404 D, Oferty 49364g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam karoserię Fiat 125p uzbrojoną ko wypadku, Swarzędz, k. Poznań, ul. Podgórna 10a, 49371g

Sprzedam FSO - 1500, październik 84, tel. Września 620-16, 49379g

Syrenę Bosto kupię. Oferty 49388g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Okazyjnie sprzedam Fiat 126p, rok. 1993 nie-rejestrowany, Mosina, Nadleśna 3, 49417g

Sprzedam Zuka z fabryczną przyczepą, rok 1 - Grunwald, Jeżyce, Solacz, Oferty 49430g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam lub zamienię na osobowego Diesla, Mercedes skrzyñniowego 407 D w idealnym stanie, Rok produkcji 1975, Tel. 32-02-62, 49423g

Sprzedam Hondę Ascort r. prod. 1980, tel. 77-71-62 godz. 18-20, 49427g

Kupię nową ramę do Zuka tel. 645-08, 49446g

Kabinę do Zuka sprzedam, Tel. 67-95-91, 49243g

Okazja! Sprzedam Syrenę 105 - 75 r. Oferty 49244g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Syrenę 105, Mosina, ul. Leszczyńska 17, 49208g

Fiat 1500, odbiór Polmozyt sprzedam lub za mienię na nowego Fiata 126, Tel. 77-52-80, 49210g

Sprzedam Syrenę „Bosto” r. 1979, tel. 20-40-06, 49258g

Moskwicz 408 - karoseria do remontu, w cało-ci lub na części sprze-dam, Tel. 23-05-55 po południu, 47509g

Sprzedam Volkswagena Wartabanta 1999, tel. 33-11-56, 47968g

Renault 5 GTL, 1980, sprzedam, Tel. 67-33-95, 48466g

Sprzedam VW Golf rok 1975, tel. 20-32-30 od 18-20, 48128g

Sprzedam Syrenę 104, Poznań, Os. Kosmonautów 7 B/19 po godz. 17, 48557g

Sprzedam strzelnicę typu „Camping” plastikową 6 m dług. lekka do przeci-gania Flaten, także do wykorzystania jako turystyczna lub do bilardów względnie zamiana na samochód osobowy. Oferty 48554g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Fiat 125p z silnikiem Diesla „stan dobry, cena do uzgod-nienia, A. Rutaski, 62-020 Swarzędz ul. Po-godna 28, 48552g

Warsztat Wulkanizacyjny, Czechołowicka 123, poleca w krótkich terminach - bieźnikowanie opon, naprawę detek, montaż i wyważenie ogumienia, 48548g

Sprzedam silnik do Sta-ra 28 kompletny oraz ładowacz Cyklop na gwa-rancji, Międzychód 12, 63-140 - Dolsk, 48620g

Sprzedam Fiat 600/ Zastawą 750, tel. 67-50-95, 48623g

Sprzedam pilnie Fiat 125p rocznik 1977, Zer-ków, Jarocińska 27, 42801g

Sprzedam ciągnik rolni-czy IMT, mlóciarńie MC-7 siwniak zbożowy zawieszany 3 m, snopowiazak WC-3, Żukowo 4 gm. Oborniki Wlkp., 48625g

Poloneza, odbiór Polmozyt sprzedam, Telefon grzeźnościowy 22-13-36, 49153g

Sprzedam Syrenę 104, tel. 33-37-80, 48636g

Toyota Diesel - nowy sprzedam, Oferty 49294g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Fiat 126p 1979 r. silnik zmieniony w RFN, przebieg aktualny 90 tys km Poraj k. Częstochowy, tel. 126, 48523g

Nysę 521 sprzedam, Kas-przaka 51, 48528g

Tanio kupię Trabanta, może być do remontu, Oferty 48536g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Fiat 126p rocznik 1978 korzystnie sprzedam, Tel. 32-35-87, 48537g

Sprzedam Fiat 132 r. 1976 oraz Pentacon six TL nowy, Grudzień 72, 48538g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Wartburga, tel. 20-42-32 po godz. 16, 48595g

Sprzedam koźuch nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam nadwozie 126p, Oferty 48466g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Dacie 1300, 74 r. podze-społy po remoncie do lakierowania tania sprze-dam, Tel. 792-333, 48472g

Sprzedam silnik Merce-deza 200D oraz 240D, Oferty 48490g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1, 48490g

Karoserię Poloneza korzystnie sprzedam, Tel. 130-648, 48494g

Poloneza 1980, 60 tys. km, nowe opony akumulator sprzedam, Ośiedle Wielkiego Października 7/192, 48499g

Sprzedam komodę dwu i trzydziwziową Mieszko - nowe oraz ławę Merkur. Oferty z ceną 49434g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam obrączki oraz suknię ślubną (170), tel. 67-10-07, 49457g

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio nową koidrę puchową, skóra-ny piasek (50) jelita baranie. Telefon grzeźnościowy 20-24-86, 49459g

Kurtkę z lisów nową, telefon 17-28-43, 49468g

Ekspres do kawy Omnia - Rekord, kabina natryskowa z brodzikiem, okna szwedzkie, Junkers, gaz - kuch, pompa głę-binowa, skóry z nutril jasne. Telefon 605-40, 49475g

Obrączki sprzedam, Oferty 49476g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Oddam pokój centrum, codzienne wejście, riatne rok z gory. Oferty 49048g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Mieszkanie M-3 oddam w dzierżawę na okres 2-3 lat. Platne z gory. Oferty 49241g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię 2 mieszkania kwatruunkowe 2-pokojo-we z co - śródmieście i spódzdzielce M-3 Wino-grady na jedno 4-pokojo-we, Oferty 49295g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Starsza pani zamieni duży pokój centrum, parklet front, II p., co, z przynależnościami na 2 pokoje, Mieszkanie 2 pokojo-we oraz 1 pokojowe, wc, co, parklet, tel. na 3-4 pokojowe, Oferty 49316g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię M-4 spódzdzielce na dwa mieszkania M-2, Oferty 49370g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię mieszkanie własnościowe 2 pokoje z kuchnią, telefon w Warzawie na podobne w Poznaniu, z możliwością wynajęcia garażu. Informacja: Swarzędz, Os. Czwartaków 2/7 w godz. wieczornych, 49372g

Odstąpię 23 m² suterena przy deptaku oraz 30 m² strychu na ciche rzmie-sio, Oferty 49891g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję mieszkania na okres 2-3 lat, Telefon 32-02-62, 49424g

Poszukuję pomieszczenia na gabinet lekarski. Oferty 49430g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zdecydowanie kupię komfortowe, duże mieszkanie, najchętniej w wil-li - Grunwald, Jeżyce, Solacz, Oferty 49430g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Katowice M-2 (+ dopłata) zamienię na podobne w Poznaniu, Oferty 61-780 Poznań 32, skrytka 7, 49441g

Sprzedam sklep w Poznaniu w dobrym punkcie, czynne wielobranżowy przemysłowy z prawem komisu, Oferty 49449g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Młody, pracujący pan bez nalogów, pilnie poszukuje samodzielnego pokoju lub kawalerki na okres 1-2 lat, Oferty 49480g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wynajmę M-2 lub pokój, kuchnia, łazienka, co. Platne miesięcznie. Oferty 49484g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię mieszkanie do re-montu, wydzierżawię względnie inne propozy-cje, Oferty 49239g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Mielec M3 39 m² z tele-fonem, kwatruunkowe, zamienię na Poznań, ul. Byczyńska 8, 48391g

Sprzedam mieszkanie 50 m² - stare budownictwo 1300 m² i dom mieszkalny, Wiadomości Karga-owa, Sulechowska 18, te-telefon 108, województwo Zielonogórskie, 49508g

Działkę budowlaną włas-nościową 710 sprzedam Oferty 49509g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Z powodu wyjazdu sprze-dam pawilon handlowy z telefonem bez towaru w Pepowie, Oferty 49530g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Polecam sztuczne kwiaty papierowe, wieńcowe, Tel. 224-331, 48475g

Dwie chłdzie o dużej kubaturze do mięsa lub innych przetworów wydzierżawie, Oferty 48546g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Mam samochód, wolny czas, rozwodeł towar po kosztach własnych, inne propozycje, Oferty 48580g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Betoniarńia poleca kregi studienne i bloczki betonowe, tel. 20-55-07, 48590g

Posiadam zezwolenie - krawiectwo lekkie oczekuję propozycji współ-pracy, Oferty 48049g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Papier ścierny, szwajcarski Sialite, krubosól 40, 0,87 x 50 mb zamienię na podobny grubosól 20 lub 24 ul. Ślaska 1/3 po godz. 19, 48068g

Cyklinowanie, lakierowa-nie, tel. 67-42-35, 48069g

Wszystkie ogłoszenia - w tym cała strona - są za darmo. Wyjątkowo za opłatą 1000 zł miesięcznie otrzymasz całą stronę ogłoszeń w kolorze. Telefon 66-56-97.

Składając ŚWIĄTECZNE ŻYCZENIA
SALON
Urszuli Lorenz
Poznań, Słusarska 16, tel. 539-17

zaprasza na
KARNAWAŁOWY
PROGRAM KABARETOWY
„Hallo Niebo”
 oraz zorganizowane grupy na
„WIGILIJNEGO KARPIA
Z SZOPKĄ”
 48335g

Praca

Ogrodnictwo przyjmie na umowę do pracy, możliwość zamieszkania. Oferty 4977g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Cukierniki oraz stażystę przyjmie. Cukiernia J. Wawrzyński, Poznań, ul. Kłosa 9. 49825g

Remisek na pół etatu do szklarni przyjmie, tel. 29-85-85 w. 60. 49859g

Poszukuje się opiekunki do chorej, leżacej staruszki w godzinach 12-18-00, okolica Rynek Łazarzkiego. Zgłoszenia 518-97 po godz. 15. 49878g

Matteszto przyjmie pracownika przy pracach przydrożnych. Posładam polecenie, samochód osobowy i spawarkę. Oferty 49878g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kawalerka w rolnie - ogrodniczym zakładzie wytwórczym - Chyby. Oferty 49848g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Nauka

Doktorant chemii udziela korepetycji tel. 22-97-97. 50050g

Adiunkt - korepetycje matematyka, fizyka, telefon 32-46-42. 49763g

Geometria wykresina, tel. 627-22. 49882g

Kupno

Kwiaty, asparagus, plumioty kupie, tel. 20-07-20. 50004g

Kożuszek dziecięcy, autko (na pedaly) kupie, tel. 435-19. 50036g

Kupie Rotterdam, Mister Tadeusz (także mało używane). Oferty z ceną 50086g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupie opony 14R SR-13, tel. 66-56-58 lub oferty 49745g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupie brezentowy pokrowiec bagażnika małego Fiata, tel. 67-11-26. 49746g

Kupie rower składany Jubilat, tel. 32-48-42. 49764g

Kolejke Piko HO, wiertarkę Celima, tel. 654-53. 49834g

Polimetakrylan metylu. Polistyren. Polipropylen, tel. 448-37. 49850g

Kupie spacerówkę bliźniaczą, tel. 23-01-86. 50535g

Kupie 1.000 szt. nowej dachówki esówki. Poważne oferty 49868g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupie Roanpu chwastobójczy, tel. 41-17-42. 49916g

Kupie nici syntetyczne, tel. 46-18-40 w godz. 9-14. 44655g

Kupie świece żarowe do Hanomaga F-55 oraz pompe wtrowska i rozrusznik. Krosno k. Mosiny, Zielona 6. 49870g

Kupie działkę warsztatową okolice Ławicy - Skórzowa. Oferty 46417g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupie bony PeKaO. Oferty 46418g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupie plec co na gaz, tel. 644-28. 49643g

Obornik dobrze preferencjonowany, krowieniec dwu trzyletni kupie, telefon Poznań 67-38-05 wieczorem. 49837g

Elektroniczne wyważenie kół, naprawa dętek

UL. GRUDZIEŃC - KLIN
 ZAPRASZAMY
 OD 7 DO 16.
 49307g

Sprzedam futro czarne karakuly, tel. 20-16-26. 49679g

Sprzedam C-330-83, kopyarkę - spycharkę, Koźmin 355. 49739g

Sprzedam perkusję 2-letnią „Spaderskiego” or gany „Wermone - Formation 2”. Oferty 49818g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Tanio kożuch damski 155/90 męski płaszcz skórzany tel. 325-314. 43071g

Sprzedam wianązani Markery M-30 - MR. Oferty 49575g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam mini wieżę firmy „Samsung” nowa, telefon 541-38 po godz. 18. 49938g

Madere beż, błotniki przednie VW - Golf, telefon 79-14-15. 49948g

Obrażki, tel. 79-08-12, 49954g

Segment jasny polysk sprzedam, tel. 23-13-17. 49971g

Sprzedam fototapetę zach., radiomagnetofon stereo, Tel 77-40-69. 49970g

Kombajn do obróbki drewna sprzedam, nowy kożuch damski, Cabery zamienie na miniwieżę, Tel. Oborniki 24 po 15 lub oferty 49968g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam kukurydzą, Sroda Wlkp. Tel. 28-45. 49972g

Sprzedam zegarek szwajcarski trykoptowy, złoty 32 g. Oferty z ceną 49974g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Tokarka, wiertarkę ślupkową, spawarkę 300 A, Luboń, Marchlewskiego 41. 49981g

Sprzedam saksofon tenor Weltklung w bardzo dobrym stanie. Oferty z ceną 49980g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Equalizer - Vermona, tel. 448-60. 49982g

Radiomagnetofon RM 222 (gwarancje), radiodiodownik Wanda, tel. 32-27-08. 49986g

Futro z norek 7/8 spacerówce, skiboby dziecięce, Os. Czecha 77/113 po godz. 16. 49991g

Sprzedam Video JVC, Sinclair ZX Spectrum, tel. 67-42-16. 49994g

Sypialnie Ewa sprzedam, tel. 20-07-20. 50003g

Sprzedam hydrofor kompletny, ul. Dobromiły 24, 50017g

Motoryzacyjne

Tanio sprzedam Mazdę 323 rocznik 1980/81, tel. 671-337. 50352g

Żuka Diesla stan idealny, silnik i skrzynia robocza gwarancja, oraz silnik górnoszarowowy do Żuka z gwarancją skrzyń i wiele innych sprzedam. 64-700 Czarnków, Pl. Wolności 7 m. la St. Budnik, tel. 23-32. 50716g

Zamienie Trabanta na Fiata 126p odbior Polmozyby, Tel. grzecz. 778-541 od 17-19. 49420g

Sprzedam VW Golf Diesel oraz silnik Mercedes 220D kompletny z osprzętem do remontu, tel. 67-38-76. 50564g

Sprzedam 126p 1980, Leszno, tel. 20-25-31 do 10 w dni robocze. 50705g

Jetta - Diesel 1600 rok budowy 1981, stan b. dobry, telefon 421-48. 49738g

Sprzedam Multikara 220, wyrokowa, Diesel 5 L/100, ład. 2 t. lub zamienie na Fiata 126p, tanio 5 skórowych, garbowanych, konia roboczego, Szwajcarski Leszek, Nekla, 49624g

Okazyjnie sprzedam Syrenę 105, tel. 79-15-25. 50162g

Syrenę R-20 bardzo tanio sprzedam, tel. 79-15-25. 50161g

Do Mercedes D skrzynia robocza oraz dyferencjał sprzedam. Zagrodnicza 8A. 49872g

Sprzedam Fiata 126p, 1977, dodatkowo nowa karoseria i półsilnik, telefon 20-74-37. 49989g

Zamienie Fiata 125 Polmozyby na Skodę, telefon 640-18. 49989g

Sprzedam Fiata 125p, odbior Polmozyby, Oferty 49755g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Tanio sprzedam Fiata 125p r. 1977 ul. Wołyńska 17 po godz. 15. 49719g

Sprzedam: Fiata 125p 1979 r. oraz kola do Mercedes 200 D (zimowe opony). Tel. 22-42-92. 49962g

Sprzedam Syrenę 104 - 69 po remoncie lub na części, Warsztat Słusarski Dąbrowskiego 78a, godz. 8-16. 49804g

Sprzedam BMW - 318 rok produkcji 1978, tel. 441-69. 49309g

Sprzedam Fiata 126p 1982, Hasiński, Smigiel, ul. Południowa 30, tel. 351. 49551g

Flata Mirafiori, rocznik 1977 sprzedam okazjnie, Świętosławska 9 w godz. 10 - 16. 49589g

Sprzedam Fiata 125 Combi, 1980 r., tel. 32-64-78. 49573g

Sprzedam samochód Fiat 126p, rok bud. 1979 w bardzo dobrym stanie. Tel. Pobiedziska 102 po 15. 49581g

125p, 1977 r. tanio sprzedam, Brzechów 23. 49587g

Peugeot 504 - Diesel - silnik, skrzynia biegów, chłodnica, rozrusznik i filtry sprzedam. Poważne oferty 49808g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam samochód Trabant 601 po remoncie, ciągnik C-4011 po remoncie i bezkolowy, Kubiak Ryszard, Kostrzyn Wlkp., ul. Nowowiejskiego 8. 49609g

Sprzedam Stara A-28 skrzyniowy Diesel, M. Staniek, Stepocin 6 gm. Nekla. 49618g

Sprzedam akumulator 6 V 95 Ah, lakier samochodowy zielony, Królwny Snieżki 1. 49625g

Sprzedam nową karoserię Dacia 1310p. Oferty 49627g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam samochód Passat 1977 oraz silnik 200 D, tel. 77-46-69. 49629g

Zastawę 1980 r., stan b. dobry sprzedam. Tel. 33-14-06. 49630g

Sprzedam Fiata 125p, 77 r. Tarnowo Podgórze, ul. Poznańska 34 b. tel. 12-63-37. 49637g

Sprzedam tanio Żuka skrzyniowego, Szamaryzewskiego 65 m. 1. 49664g

Silnik Diesel Golf 82, sprzedam, okazja. Łągow Lubuski, tel. 196. 1513p

Sprzedam lokal wyłączonego o ciche rzeźmiostwo o pow. 30 - 50 m² najchętniej Winogrody, Stare Miasto, Grunwald, Tel. 20-20-95. 50224g

Zamienie mieszkanie 2 pokojowe, Os. Piastowskie na większe - Rataje, tel. 20-11-25. 49621g

Zamienie spółdzielcze 3 pokojowe, oddzielne wejście 61 m², VIII piętro Osiedle Kopernika, na 3 pokojowe do IV piętra Jeżyce - Grunwald, warunki co. Oferty 49654g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienimy mieszkanie spółdz. lokatorskie 3 pokojowe 48 m² III p., słoneczne, telefon, garaż na Osiedlu Wielkiego Października przy ul. Murawa na 2 młiejsze. Oferty 39832g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienie dwa mieszkania własnościowe na led no (50 m²), Oferty 49696g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Oddam, samodzielny duży pokój umeblowany (pocie), Oferty 49808g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

AGENCJA POŚREDNICTWA „Auto-Domex” poszukuje i poleca:

— domy
 — mieszkania
 — działki
 — grunty
 — samochody

Czynna:
 wtorki 9-11 i 17-20
 telefonicznie codziennie ul. Szamotulska 76, Poznań, telefon 48-08-56

Informacje i porady bezpłatne. 49665g

Mieszkanie własnościowe komfortowe 60 - 70 m², I - II piętro w Poznaniu kupie. Oferty 47730g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam własnościowe M-2, 36 m² - Łazarz. Oferty 49580g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuje kawalerki lub niekrepującego pokoju. Odpłatność obojętna. Tel. 77-69-68. 49912g

Piwnię M-3 własnościowe sprzedam. Wojska Polskiego 6 m. 6. 50329g

Zamienie mieszkanie spółdzielcze M4 na 4 pokoje stare budownictwo. Tel. 205-463. 50211g

Sprzedam M1, tel. grzecznościowy 472-97. 49810g

Sprzedam mieszkanie 2 pokoje komfort Łazarz II piętro. Oferty 4752g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Studentowi pokój wynajmę (wymaga wykończenia). Oferty 49561g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię M-3, Oferty z ceną 49610g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Studentka poszukuje nie krepującego pokoju, najlepiej z osobnym wejściem. Oferty 49652g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Inżynier, członek spółdzielni 10 lat, wynajmie małe mieszkanie lub pokój. Oferty 49649g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

KUPIĘ MIESZKANIE

dwu - trzypokojowe, DZIAŁKĘ 0,1-2 ha Poznań lub okolice. Tel. 48-08-56 49666g

Poszukuję pokoju z kuchnią lub kawalerką. Tel. 67-45-22 po 18. 49676g

Spółdzielcze, dwupokojowe, zamienie na większe. Budownictwo obojętne. Oferty 49688g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuje piękne kawalerki lub pokoju z używalnością kuchni i łazienki. Oferty 49687g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Nieruchomości

Część willi Sołacz, komfortowe, samodzielne mieszkanie 3 pokojowe, do wyłączenia ogródek, garaż. Potrzebne M-3-4 lokatorskie lub kwaterynunkowe zastępcze. Oferty 49553g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pół willi z ogrodem zamieszkałe przy dogodnej komunikacji sprzedam. Oferty 49555g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Działka rekreacyjna, ewentualnie z domkiem kupie. Telefon 20-52-36 lub oferty 49604g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Świętochny, Dobrochny lub okolica kupię domek. Oferty 50260g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam willę oraz czynny warsztat w dogodnym punkcie Konlawa. Poważne oferty tel. 06-31, 237-41. 50285g

Sprzedam działkę budowlaną 700 m² w Poznaniu, z domkiem drewnianym nowym. Oferty 49661g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam 1,5 ha Komorniki E-83 możliwość budowy. Oferty 49673g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Dom jednorodzinny na Osiedlu Bajkowym w Poznaniu pilnie sprzedam. Oferty 49677g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Gospodarstwo rolne 15 ha sprzedam. Kamiński Feliks Wymysłowo p-ta Trzemeszno. 44999g

Domy, działki, lokale mieszkalne kupno - sprzedaż Biuro Pośrednictwa E. Kokotek, Os. Tysiąclecia 7 m. 22 czynne poniedziałki i piątki 16.30-19. 50041g

Sprzedam pół bliźniaka z budynkiem gospodarczym i ogrodem 700 m² Smochowice. Oferty 47297g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Z powodu wyjazdu pilnie sprzedam dom mieszkalny (centralne, telefon) z działką 3500 m² w Obliczkowie k. Wrześni. Blizsze informacje w miejscu w Obliczkowie w dniu 8-XII, 84 lub na adres: St. Kemona, Polewole Wielkie 50, 56-120 Brzeg Dolny, woj. wrocławskie. 47625g

Sprzedam dom z wygodami, budynek gospodarczy, z działką 0,39 ha na dająca się na ogrodnictwo. Możliwość dokupienia ziemi, Stacja PKP l E-8 Paczkowo 1 km. Oferty 47726g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Działki budowlane uzbrojone w Poznaniu kupie. Oferty z ceną 49678g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam nowy dom komfortowy nad jeziorem k. Poznania. Oferty 49680g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam szklarnię 45 m², tel. 33-00-15. 48618g

Sprzedam dom wolnostojący, pięciopokojowy, tel. 67-37-94. 47440g

Różne

Czyszczenie dywanów i wykładzin u klienta sprzętem zachodnim. Nie niszczy apretury dywanu. Tel. 439-82. 40932g

Student AR wykonąj prześwietlenie drzew owocowych. Tel. 619-11. Poniedziałki, wtorki 17-19.30. 43662g

Szybkie i fachowe cięcie prześwietlające i odnawiające drzew i krzewów owocowych wykonują studenci AR. Telefon grzecznościowy 77-42-86, piątek, sobota 18-22. 44082g

Oferty sukcesywne dostawy większej ilości kaspustki kwaszonej w sezonie 1984/85 w cenie konkurencyjnej. Tel. 13-89-83 po godz. 20. 47310g

Szukam garażu ul. Wlnogrody, tel. 20-21-27 po 18. 47639g

Uwaga! Czyszczenie dywanów i wykładzin u klienta specjalistycznym sprzętem. Solidne wykonanie. Tel. 77-35-89 od 7 - 10, po 16. 48096g

Przestrajanie radioodbiorników zachodnich, na prawy radiotelefonów, tel. radiomechanika, Osiedle Zwycięstwa 18. 48069g

Mycie okien. Tel. 773-589 7-10, po 16. 48481g

Przeróbka okien szwedzkich na uchylne, tel. 67-91-43. 48541g

Dezynsekcja, Tel. 20-47-45 po godz. 10. 48621g

Władysław Gniot mistrz rzemiosł artystycznych Kameniarstwo - Rzeźbiarstwo. Uprzejmie zawiadamia P.T. Klientów o przeniesieniu pracowni kameniarsko - rzeźbiarskiej w Poznaniu. Osiedle Plewiska z ulicy Łakowa 67 na ul. Łakowa 85a (100 m dalej). Zakład przyjmuje zamówienia na usługi do realizacji w 1985 roku. 48637g

Poszukujemy chętnych do założenia spółdzielni mieszkaniowej domków jednorodzinnych - szeregowych. Mile widziany prawnik, inżynier z uprawnieniami budowlanymi. Oferty 49438g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienie zamrażarkę na kożuch męski (176) - nowe. Oferty 49325g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienie piec elektryczny - gazowy na zamrażarkę lub sprzedam. Puszczykowo, Nadwarcińska 19. 49334g

Przyjmę zamówienia na nagrobki. Poznań, ul. Ra tajszycka 20/3 w podwórzu, strona prawa, czwartki 14.30 - 17. 49413g

Matrymonialne

Sympatyczna, niska blondynka, studia, pozna pa na 27-35 z mieszkaniem. Rozwiedziony wykluczeni. Cel matrymonialny. Oferty 49642g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Rozwiedziony 28-letni bez mieszkania, pozna ładna, spokojna domatorkę do lat 30, stan cywilny obojętny, dziecko mile widziane. Cel matrymonialny. Oferty 49320g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

48-letnia niebrzydka, mieszkanie, pozna pana zmotoryzowanego powyżej 1,70 wzrostu. Cel matrymonialny. Oferty 49360g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kawaler wykształcenie wyższe, poszukuje partnerki lat 25-30. Cel matrymonialny. Dyskrekcja zapewniona. Oferty 49442g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Panna, lat 22 poznanianka, wzrostu średniego

Szukasz stałej pracy w atrakcyjnym zawodzie?

DOBRY ZAWÓD

MOTORNICZEGO TRAMWAJOWEGO

z dobiedziesz:
w MIEJSKIM PRZEDSIĘBIORSTWIE
KOMUNIKACYJNYM
w Poznaniu

— SZKOLENIE TRWA 6 TYGODNI i już w tym okresie kandydat otrzymuje wynagrodzenie

— POZA TYM PRZYSŁUGUJE bilet wolnej jazdy wszystkim frondkami komunikacji miejskiej dla pracowników oraz jego najbliższej rodziny.

WARUNKI PRZYJĘCIA:

- wiek od 20 lat
- dobry stan zdrowia
- wykształcenie minimum podstawowe
- niekaralność sądowa

BLIŻSZYCH INFORMACJI UDZIELA I ZGŁOSZENIA PRZYJMUJE:

— Dział Spraw Osobowych MPK Poznań, ul. Głogowska 131, pokój 35, telefon 699-361 wewn. 82. 3612-K1

Nauka

Korepetycje dla dzieci
J. niemiecki tel. 67-30-53.
50964g

Kupno

Kupię pianino. Oferty z
propozycją ceny. tel.
544-62. 50696g

Sprzedaż

Zamrażarkę NRD nową,
gwarancja, 210 l, elektro-
nic, minimalne zużycie
prądu, sprzedam. Oferty
50585g, Biuro Ogłoszeń,
Skryta 1.

Kurtkę czarne łapki ka-
rakulowe (modelowa), li-
sy: rude i brązowy
(zwierzątko), magiel do-
mowy sprzedam. Tel.
222-153 po godz. 18.
50816g

Przyczepę kempingową
N 125 e, nową, ul. Pol-
ska 70. 50010g

Mińsk 18 A nowy, za-
mienię na polską prakę
automatyczną. Sprzedam
kuchenny piec wędzarny,
Łąkowa 21 m. 20. 50020g

Sprzedam Wurfurfurki,
Luboń, Powst. Wielkop.
23. 50019g

Sprzedam fotele i komo-
dy, „rustikal”, telefon
20-42-02. 50027g

Dalmatyńczyki rodowo-
dowe do odbioru, Józef
Napierała Lwówek Wilcp.,
64-310 Lecznica dla
Zwierząt, tel. 146. 50031g

Sprzedam 2.500 sztuk ce-
gły pełnej. Oferty z ce-
ną 50034 g Biuro Ogło-
szeń, Skryta 1.

Lis rudy angielski, sztucz-
ny, długi włos na czap-
ki, kurtki okazynie
sprzedam. Oferty 50049g
Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam nową zamra-
żarkę jednodomową.
Oferty 50042g Biuro O-
głoszeń, Skryta 1.

Sprzedam płytki łazien-
kowe 15 m², telefon
13-00-14. 50054g

Okazja! Vermona 400 H,
Głogowska 184 m. 7.
50048g

Sprzedam gramofon „Fo-
nomaster” z kolumnami,
tel. 540-42. 49773g

Jamniki krótkowłose,
szczeniata rodowodowe,
telefon 22-00-36. 50073g

Segment „Natalia”, bia-
ły, 4,5 m, kozuch dam-
ski na szczupłą osobę
sprzedam tel. 223-094 —
po godz. 18. 51411g

Sprzedam nowe przesto-
ne video VHS „Hitachi”
VT-33 E. Telefon
20-02-43. 50796g

Maderę sprzedam. Ofer-
ty z ceną 50824g Biuro
Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam wieloczynno-
ściową Singer maszynkę
do repasacji, kurtkę z
łisów piesaków, wło-
chacz niemiecki. Tel.
grzeźnościowy 13-08-70.
50056g

Sprzedam kurtkę z lisa,
Poznań, Os. Piastowskie
71/6. 49728g

Dobermany po zwycięz-
cach wystaw, tel. 77-02-52.
49725g

Praktica Super TL
1000 z obiektywem Pen-
tacon 1,8/50, tel. 32-63-74.
49742g

Piec c. o. gazowy, kuc-
henka Ada, butla gazo-
wa duża. Oferty 49759g
Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam złotą bransole-
tę łańcuszkową 42,4 g
pr. 583. Oferty z ceną
49791g Biuro Ogłoszeń,
Skryta 1.

Sprzedam maszynę elek-
tryczną do pisania oraz
łódzki „Kristal” 140,
tel. 647-56. 49787g

Sprzedam dywan Kowa-
ry — Pewax, tel.
77-64-10. 46769g

Akordeon Weltmeister 95
basowy, 16 rejestrów, no-
wy sprzedam. Osiedle
Widok 14/24 Świebo-
dzin, Zielonogórskie, ca-
ły dzień. 49771g

Dywan 2x3 tania sprze-
dam tel. 22-53-86. 51467g

Motoryzacyjne

Sprzedam Fiat 127p ro-
cznik 1979 Tarnowo Pod
górze Piaskowa 7 po
godz. 18. 50840g

Mercedes sil-
nik + skrzynia biegów,
tel. 133-208. 51469g

Sprzedam Polonez 1500x
1981. Donatowo 20, gm.
Czempin. 50854g

Zamienię Fiat 125p 1981
r. na Fiat 126p 1984 lub
83 rok. Oferty 48300g Bi-
uro Ogłoszeń, Skryta 1.

Tanio sprzedam Nysę
501 T górnosaworowa w
dobrym stanie. Piwiska,
Grunwaldzka 145. 48276g

Lokale

Firma zagraniczna wy-
najmie na rok komfor-
towe mieszkania, dwupo-
kojowe z telefonem.
Płatne z góry. Tel.
476-15. 50777g

Sprzedam mieszkanie
M-3, 50 m² — Rataje.
Oferty 50033g Biuro O-
głoszeń, Skryta 1.

Sprzedam mieszkanie w
snościowej M-3 z telefo-
nem. Wrocław centrum,
tel. 77-03-73. 50697g

Sprzedam M-4 własno-
ściowe, komfortowe z wy-
posażeniem Jężyce. Tel.
22-01-88 od poniedziałku
wieczorem. 49753g

Cudzoziemiec szuka mie-
szkania. Tel. 20-05-78.
51410g

Nieruchomość

Uwaga okazja. Dom w
Górczynie wojne piętro
i mieszkanie na dole, du-
ży garaż i dla samocho-
du osobowego, działka 750
m². Informacje po godz.
17, tel. 676-583. 47921g

Sprzedam dom mieszkal-
ny z zabudowaniami gos-
podarczymi oraz 0,5 ha
ziemi. Bór Emanuel,
89-400 Sępólno Krajeń-
skie, ul. 22 Lipca 68.
44708g

Zguby

Sprzedam 1/2 bliźniaka
budynki warsztatowy
(140 m²) budynek gospo-
darczy na działce 1300
m² firmie połącznej lub
prywatnym, tel. 77-51-19
67-98-47 lub oferty 48591g
Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Złota bransoleta z czar-
nym kamieniem zgubio-
no 3 grudnia na trasie
Winogrody — plac Kole-
giacki. Uczciwego znalaz-
cę proszę o zwrot za
wynagrodzeniem, tel.
205-841. 50369g

ZAKŁAD DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

w Poznaniu
Warsztat Szkolny nr 2
ul. Przemysłowa 2
62-030 Luboń, tel. 130-061 lub 130-252

PRZYJMUJE DO NAPRAWY
od jednostek gospodarki uspołecznionej

ROZRUSZNIKI I PRĄDNICE

od samochodów: ŻUK (i pochodne), STAR
25, STAR 29, SYRENA, FIAT 125P
i 126P. 3638-K1

PRACOWNICY POSZUKIWANI

NARODOWY BANK POLSKI — Wojewódzki
Ośrodek Obliczeniowy w Poznaniu, al. Mar-
cinkowskiego 12 — zatrudni:

— ABSOLWENTKI szkół średnich na stano-
wisko operatorów urządzeń MERA-9150

— PROGRAMISTÓW emc z językiem PLAN
i COBOL z wykształceniem średnim
i wyższym

Przeszkolenie na operatora urządzeń MERA-
9150 zapewniamy.

Warunki pracy i płacy do uzgodnienia w
Dziale Kadr NBP WOO, telefon 221-511
wewn. 289. 4017-K1

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
4 grudnia 1984 roku odszedł od nas nagle w wie-
ku 69 lat nasz najukochańszy brat, drogi stry-
jek, ojciec chrzestny, szwagier, człowiek nie-
zwykłej pracowitości, skromności, dobroci i
szlachetności

ś. † p.

STANISŁAW SZELIGIEWICZ

były długoletni pracownik HCP, więzień obu
koncentracyjnych w Buchenwaldzie.

Pogrzeb naszego drogiego Zmarłego odbędzie
się we wtorek 11 grudnia br. o godz. 10.10
na cmentarzu junikowskim, a msza św. po-
grzebową za spójność Jego duszy zostanie od-
prawiona w dniu pogrzebu o godz. 19 w ka-
plicy Najśw. Serca Jezusowego ul. Łąkowa 1.

Pogrzeźni w wielkim bólu i smutku

siostra i brat z rodziną

Zakopane, Warszawa. 50801g

Dnia 5 grudnia 1984 r. zmarł w wieku 68
lat opatrzony Sakramentami św. mój kochany
mąż, ojciec, teści, dziadek

ś. † p.

ZDZISŁAW OLEJNIK

lek. med. internista

Pogrzeb odbędzie się w sobotę 8 bm. o go-
dzinie 13.30 na cmentarzu parafialnym w Gro-
dzisku.

Zona z córką i synami

50859g

Dnia 4 grudnia 1984 roku odeszła od nas po
ciężkich cierpieniach namaszczona Olejami św.
nasza kochana siostra, bratowa, szwagierka i
ciocia, przeżywszy lat 59

ś. † p.

WANDA SZYMAŃSKA

z domu Wejner

Pogrzeb odbędzie się w środę 12 bm. o
godz. 11.05 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrzeżona

RODZINA

Poznań, Kanałowa 1 m 2. 50744g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
3 grudnia 1984 roku odeszła od nas na zaw-
sze namaszczona Olejami św. nasza kochana
mama, babcia, teściowa, prababunia przeży-
wszy lat 86

ś. † p.

MARIANNA FILIPIAK

z domu Bednarek

Pogrzeb odbędzie się we wtorek 11 bm. o
godz. 11.05 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrzeżona

RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji, 3731-U3

Z wielkim bólem zawiadamiamy, że dnia
5 grudnia 1984 roku zmarł w wieku 60 lat
nasz ukochany mąż, ojciec, teści i dziadek

ś. † p.

MIECZYSLAW ŁOZAŃSKI

Pogrzeb odbędzie się w środę 12 bm. o godz.
13.05 na cmentarzu junikowskim.

Msza św. pogrzebowa zostanie odprawiona
dnia 12 grudnia 1984 roku o godz. 18.30 w ko-
ściele parafialnym p. w. Matki Bożej Wspom-
nościcielki Wiernych w Swarzędzu przy uli-
cy Poznańskiej.

Pogrzeżona w smutku

RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji

Swarzędz, ul. Tortunia 41. 50587g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
4 grudnia 1984 roku zmarła namaszczona Ole-
jami św. nasza kochana mama, teściowa, bab-
cia, siostra i ciocia przeżywszy lat 84

ś. † p.

IRENA CIESIELSKA

z domu Janiszewska

Pogrzeb odbędzie się we wtorek 11 bm.
o godz. 8.50 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrzeżony

syn i rodzina

ul. Zeylanda 3. 3734-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu
4 grudnia 1984 roku odeszła od nas na zaw-
sze kończąc swe pracowite, pełne dobroci i
poświęcenia życie opatrzona Sakramentami św.
nasza ukochana matka, teściowa, babcia i
prababcia przeżywszy lat 80

MARIA GŁADYSZEWSKA

z domu Kurczewska

Pogrzeb odbędzie się we wtorek 11 bm. o
godz. 9.30 na cmentarzu junikowskim.

W głębokim smutku pogrzeżona

RODZINA

Dom żałoby ul. Biała i b m 24. 3733-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
4 grudnia 1984 roku odszedł od nas niespo-
dziewanie po wieczną nagrodę do Ojca w
niebie, nasz serdeczny przyjaciel, człowiek o
wielkim sercu, poświęceniu i pogodzie ducha

ś. † p.

STANISŁAW SZELIGIEWICZ

były więzień polityczny Buchenwaldu.

Pożegnanie naszego drogiego przyjaciela na-
stąpi w wtorek 11 grudnia br. o godz. 10.10
na cmentarzu junikowskim a msza św. za
spójność Jego duszy zostanie odprawiona dnia
21 grudnia br. o godz. 20 w kościele Maryi
Królowej — Rynek Wildecki.

M. Z. Konopiński
z córką Ewą

50601g

Pogrzeźni w wielkiej rozpaczli zawiadamia-
my, że dnia 5. 12. 1984 r. opatrzony Sakramen-
tami św. przeżywszy lat 88 zakończył nagle
swoje pracowite życie, pełne poświęcenia i do-
broci dla nas, nasz najukochańszy mąż, syn,
ojciec, teści, dziadek, brat, szwagier, wujek
i serdeczny przyjaciel

ś. † p.

JAN GOŚCINIĄK

Pogrzeb odbędzie się w dniu 10. 12. 1984 r.
na cmentarzu w Miłostowie o godz. 13.30
Msza św. żałobna odprawiona zostanie w ko-
ściele Chrystusa Odkupiciela po pogrzebie.

Pogrzeżona w smutku

żona z dziećmi i rodziną

Autobus odjedzie sprzed domu żałoby o go-
dzinie 12.30.

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Poznań, Goplańska 23 m 3. 50851g

Dnia 3 grudnia 1984 roku odszedł od nas nie
spodziewanie, kończąc swe pracowite życie
mój najdroższy mąż, ukochany ojciec, teści i
dziadzius przeżywszy lat 65

ś. † p.

EDMUND FRANEK

członek ZBoWiD

Pogrzeb odbędzie się we wtorek 11 bm. o
godz. 11.45 na cmentarzu junikowskim.

Pogrzeźni w smutku

żona z rodziną

Poznań, ul. Strzelecka 13 m 7. 3732-U3

Z głębokim bólem żegnamy nestora polskiej
i poznańskiej socjologii

prof. Tadeusza SZCZURKIEWICZA
zmarłego dnia 6 grudnia 1984 roku.

Jako uczeń i współpracownik Floriana Zna-
nackiego, jako współorganizator Katedry So-
cjologii U.P. i naukowego życia socjologicz-
nego w Polsce, jako profesor podziemnego
Uniwersytetu Ziemi Zachodnich, jako twórca
i kierownik Katedry Socjologii po 1945 roku,
jako wybitny uczony o ciągle aktualnym i
inspirującym dorobku, jako pedagog i wycho-
wawca, Profesor jest dla nas wszystkich wzor-
em, a zarazem symbolem ciągłości i tradycji
socjologii w Polsce i w Poznaniu.

Uczony i człowiek pozostanie w naszej pa-
mięci

Pracownicy Instytutu Socjologii
UAM w Poznaniu.

50993g

4 grudnia 1984 roku, zmarła opatrzona Sa-
kramentami św. nasza ukochana siostra, cio-
cia i babcia

ś. † p.

ALEKSANDRA MAJEWSKA

Pogrzeb odbędzie się 12 grudnia br. o godz.
11.45 na cmentarzu junikowskim.

Pogrzeżona w żałobie

RODZINA

Msza św. za duszę Zmarłej zostanie odpra-
wiona 19 grudnia br. o godz. 8 w kościele św.
Anny. 50937g

POZNAŃSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI LEŚNEJ „LAS”

w Poznaniu, ul. Słowackiego 13

UPRZEJMIIE ZAWIADAMIA,

że prowadzi

SKUP GRZYBÓW SUSZONYCH

w niżej podanych jednostkach:

- ◆ Zakład Produkcji Leśnej „Las”
w Sierakowie, ul. Parkowa 6
- ◆ Zakład Produkcji Leśnej „Las”
w Jastrzębsku k. Nowego Tomysła
- ◆ Zakład Produkcji Leśnej „Las”
w Poznaniu, ul. Słowackiego 13.

Skup odbywa się w każdy wtorek i
czwartek od godz. 10—15. 3675-K1

KOMUNIKATY

Wielkopolski Okręgowy Zakład Gazownictwa
— Rejon Gazowniczy Leszno informuje mie-
szkańców Leszna zamieszkałych w rejonie ul.
ul. Narutowicza, Wilkońskiego, Zacisze, że na-
stąpi obniżenie ciśnienia gazu w sieci w dniu
10. 12. 1984 roku w godz. od 10 do 12 spowodo-
wane pracami na sieci gazowej.

Uprasza się mieszkańców o wyłączenie wszy-
stkich urządzeń gazowych.

Za wynikłe utrudnienia przepraszamy.
Dyfekcja
Wielkopolskiego Okręgowego
Zakładu Gazownictwa
4049-K1

W dniu 5 grudnia 1984 roku zmarła w wieku
86 lat nasza ukochana matka i babcia

ś. † p.

ANNA JOWIEC

Pogrzeb odbędzie się w środę 12 grudnia
1984 roku o godz. 12.25 na cmentarzu jun-
ikowskim.

O czym zawiadamiają pogrzeźni w smutku

syn, synowa i wnuczki z rodzinami

50544g

Po w pełni przeprowadzonym życiu, poświę-
ceniu się dla rodziny — długich i ciężkich
cierpieniach zakończyła swój pracowity żywot

ś. † p.

HELENA LANGNER

z domu Węclewska

żyła 71 lat

Pogrzeb odbędzie się dnia 10. 12. 1984 o
godz. 15.30 na cmentarzu w Kiekrzu.

Córka, syn z rodzinami

50987g

Watykańskie echa polskich spraw

Praca

Spodniarka z kwalifikacją i praktyką podejmie pracę. Oferty 48292g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Przyjmę pracę chałupniczą oprócz szycia, tel. 77-08-73 godz. 17-21, 49257g

Małżeństwo podejmie pracę chałupniczą; szyje kurtki, spodnie, szalik, koszulki i inne. Wykona nieścisłe i szybkie. Oferty 48264g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupno

Kupię pralkę wirmkowa tel. 67-35-79, 48629g

Kupię tylne koło 3,50x16 starej Jawy 350, tel. 32-17-68, 48650g

Silnik SW 400, Star 200 lub 28 po remoncie, tel. 587-08 po 15-tel, 49213g

Ublazkę cukielniczą Oferty z orientacyjną ceną 49233g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż

Szczenięta, ovczarki szko cide „Collie” i foxterriery krótkowłose po chara pionach krytych w RFN to najniższy prezent gwiazdkowy, telefon 77-08-05 po godz. 18, Łukasiewicz 60-102 Poznań, Szreniawska 6, 48600g

Sprzedam szczenięta spaniele, Os. Czecha 137/2, 48629g

Sprzedam okazynie nowy, włoski kociak długi oraz lodówkę Polar TS 136, Os. Przyjaźni 14/27, 48638g

Szafę, kanopoczek, tel. 67-25-27, 49159g

Płytki ścienne kuchenne 5 m² + dekoracja import Hiszpania, Kasprzaka 7a m. 8, 49162g

Sprzedam meble kombinowane młodzieżowe (swa rzędzkie), Raszyńska 11/1, 49172g

Pentaxon six TL plus przyrząd i teleobiektyw 4/300, telefon 469-65, 49175g

Sprzedam dachówkę karpiówką, Poznań - Wola, ul. Lednicka 12, 49176g

Sprzedam dywan 2,5x3,5, telefon 48455g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1, 49177g

Ważania narciarskie „Marker” MK, telefon 22-64-73, 49183g

Sprzedam kozuch rozmiar 42 nowy tel. 32-01-67, po godz. 16, 49185g

Kozuch męski, encyklopedię 13-tomową, telefon 617-73, 49188g

Encyklopedię 13-tomową, stan dobry, „Kto jest kim w Polsce”, Oferty z ceną lub telefonem 49199g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam nową maszynę dziewiarską dwupłytkową „Veritas”, Heimańska 56 m. 99 po godz. 16, 49252g

Sprzedam pelisę męską nową duży rozmiar, tel. 23-41-78 lub oferty 49256g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam akordeon 120 bas, tel. 657-39, 49287g

Sprzedam większą ilość liści szaflii, Oferty 49288g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam maszynę Singer 834 na gwarancji, Oferty 49271g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam szafę jadalną przedwojenną, telefon 33-17-59, 49278g

Sprzedam narty Elany 84 1,95 m, tel. 20-52-28, 49279g

Sprzedam bufet, stół rozklatki, krzesła, szafę kuchenną, tel. 20-09-60, 47897g

Sprzedam obrączki, nowe video, tel. 77-02-02, 47966g

Kozuch damski, męski, 3/4 łapki - nowe, tel. 44-588, 47972g

Tanio sprzedam wszystko do hodowli zwierząt futerkowych, Tel. 23-30-53, 47980g

Telewizor kolorowy Grundig 28 cali zdalnie sterowany oraz video nowe sprzedam, Smolewska 3, 47884g

Sprzedam meble „Lat dwudziestych”, telefon 23-30-53, 47981g

Wzmacniacz „Eltron 60” z kolumnami, głośnikami Philipsa, Tel. 23-11-63, 48000g

Okazyjnie sprzedam meble używane, Pl. Zbawiciela 5 m. 1 (Górczyn) po godz. 16, 48003g

Futro białe nutrie, tel. 67-36-89, 47878g

Sprzedam Mini Wieża, Altusy, tel. 77-52-59, 47881g

Aparat do repasacji pół czoł, Konarskiego 7/12 po 18, 47894g

Folie ogrodnicza, piec c.o. 40 m² mało używany sprzedam, Komorniki, Poznańska 54, 47869g

Sprzedam kurtkę z listwo szym, tel. 630-03, 48006g

Blamy, łapki karakułowe sprzedam, Szamotuły tel. 219-67, 48029g

Kożuszek damski, suknie klubna sprzedam, telefon 432-54, 48030g

Złoty sygnet, pierścionek, łańcuszek z krzyżykiem, Oferty 48032g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Brazowe futro i kurtkę karakułową, pianino antyk, tel. 66-59-59, 48039g

Lodówkę „Donbas” nową, Oferty 48044g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam maszynę przemysłową „Stebnowka” nową, tel. 20-20-12 od godz. 16-18, 48045g

Atrakcyjne maszyny dzie wiarzkie i pomocnicze, Andrzejewskiego 27, 48056g

Sprzedam pralkę automatyczną, jugosłowiańską mało używaną, Zgłoszenia Dąbrowskiego 441, 48060g

Sprzedam futro z nutrie modnie uszyte z czapka, tanio, Tel. 20-48-24, 48067g

Magiel elektryczny nowy sprzedam, tel. 41-18-55, 48077g

Akordeon 80 bas NRF, Encyklopedię 4-tomową, Bułgarska 106a m. 9, 48080g

Dywan (Kowary) 3,5x1,5 kozuszek z latek, telefon 77-64-63, 48081g

Psa 5-miesięcznego rasy Airedale Terrier z rodowodem sprzedam, Tel. Poznań 77-12-63, 48116g

Sprzedam wózek wido- woy, spaliny RAK-2, Poznań, ul. Skibowa 53, 48098g

Sprzedam ciągnik Ursus C-360 pięcioletni, Stan techniczny b. dobry, Tomkowiak Piotr Nowa Wieś 15 k. Gizałek, tel. Pleszew 185-78, 48105g

Sprzedam radiomagnetofon Hitachi TRK-7800 E, Oferty 48107g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wypożyczenie warsztatu pantoflarskiego z powodu choroby sprzedam, Oferty 48110g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam meble swarzędzkie używane, oraz futro białe łapki karakułowe rozm. 48 tel. 67-38-18, 48427g

Kożuch włoski damski - nowy bezowy na 170 duży, magnetofon kasetyowy B 303 Ulan, Tel. grzeckościowy 778-479, 48394g

Kanaryjskie futro, łapki karakułowe, nowe, czar ne sprzedam, Tel. 67-62-50, 48396g

Kompletny, zachodnioe mielecki zestaw stereofonny czny 2x40 W z kolumna mi, Tel. 77-49-41, 48398g

Uwaga organizatorzy zabaw sylwestrowych - karnawałowych i balu dziecięcych, sprzedam większą ilość atrakcyjnych dużych balonów, Tel. 231-485, 48401g

Sprzedam maszynę do ciecia granitu (silnik o mocy 15 KW) Maria Wiśniewska Poznań ul. Chociszewskiego 23/1, 48404g

Tanio Pentaxon Six TL z przyrządem TTL, łódź wędkarska „Stynka” tel. 22-34-34, 49231g

Komputer ZX Spectrum - 48K sprzedam, Oferty 48413g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Opony beznikowane 126p sprzedam, Tel. 22-33-11, 48414g

Sprzedam nowe futro z lisów Luboń 3 ul. Reja 1, 48392g

Maszynkę repasacyjną, Strzelecka 20 m. 4, 48090g

Suknia klubna, wysoka, szczipia, halka, welon, Tel. 637-56, 48428g

Sprzedam kozuch damski, turecki wzrost 164 cm tel. 480-582, 48443g

Sprzedam magnetowid Blaupunkt VHS sterowany podczerwienią, Tel. 436-51, 48445g

Charty afkańskie rodowdowe sprzedam, Tel. 17-24-79, godz. 19-21.00, 48449g

Lornetkę 7x50 nową, Tel. 17-91-91, 48453g

Sprzedam nowy ciągnik MTZ 82, Informacje Molina ul. Sowiecka 38, 48456g

Brylant 1,65 carat sprzedam, Oferty 48457g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam 16000 sztuk cegły kratówki, Oferty 48461g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam ciągnik C-360 rocznik 1980, kombajn ziemniaczany, Karolewice k. Pniew, 48462g

Bransoletę z 50 g pr. 500 sprzedam, Oferty 48288g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Snowpawialkę WC-5 w dobrym stanie, miocarnie z prasą w dobrym stanie, Nowak Hilary Pa Koźlak 62 64-310 Lwówek k. Nowego Tomyśla, 48273g

Pralkę automatyczną, maszynę walizkową szycia, nowe, Oferty 48275g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Tanio sprzedam nowy zestaw Orion Hi-Fi stereo, magnetofon, adapter, radio + kolumny oraz szwedzki wózek górkowy i spacerowy na jednym podwoziu, Maszta larska 8 m. 8, 18-20, 48379g

Sprzedam garaż blaszany przemieszany, ul. Sowiecka go, Oferty 48383g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam kożuch damski, biały, długi (szczipy) Nowowiejskiego 6/6, 48385g

Telewizor Rubin 714 ko lorowy, doskonały stan, stół okrągły rozkładany, rożen elektryczny, kółdra kuchowa nowa, Tel. 68-03-02, 8-12, 48387g

Sprzedam komplet oryginalnych sztucołów taflan dzkich, Tel. 67-63-79, 48386g

Wzmacniacz Hi-Fi 2x80 W tel. 48-08-54, 48378g

Zamienie nowa lodówka Mińsk 16 na nowy automat pralniczy, Engla 8/1, 48642g

Zamienie Flata 125p na 126p nowy, Oferty 49178g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Warszawę górnozaworową, stan bardzo dobry, ul. Bożeny 50, 49191g

Sprzedam Mercedesa 406 D bagażowego z 6 osobowa kabina, skrzynia ładowna pod pianka 2x3 m. Oferty 49219g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Nysę Towos grudzień 1983 sprzedam, w rozliczeniu video wzgl. osobowy, najchętniej maluch, Tel. 32-13-62, 47971g

Sprzedam Żuka skrzyniowego w dobrym stanie, Os. Kosmonautów 14 m. 146, 47995g

Sprzedam autobus Jelcz - Skoda, Sobkowiak Przemierowo, Polwarczana 25, 47993g

126p 77 r. (silnik i inne podzespoły po kapital) + dodatkowe wyposażenie sprzedam lub zamienie na 125, Os. Rzeczyno spółdzielni 100/14, 47882g

Tanio sprzedam FSO 1500, gwarancja, wykona nie luksusowa oraz Fiat Kombi 79 idealny stan, Karmelicka 3 m. 20, tel. 549-55, 47897g

Sprzedam Fiata 126 E sierpień 84 i Wartburga maj 83, tel. Broda 34-73, 48007g

Sprzedam przyczepe wy wrotkę, rok prod. 1983, Ogiądac Przemierowo, ul. Ogrodowa 23 a w godz. 10-15, 48047g

Lokale

Student (obcookrajowiec) poszukuje mieszkania, najchętniej w okolicach ronda Rataje, Oferty 47983g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Samotny mężczyzna szuka kawalerki lub niekrepującego pokoju na rok, Oferty 47988g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Do wynajęcia samodzielny na kawalerka na 3 lata, nowe budownictwo okolice Poznań, dojazd MPK, Oferty 48019g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienie własnościowe 3 pokojowe piętro 92 m² na dwupokojowe, Oferty 49266g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Oddam w dzierżawę mieszkanie, pokój z kuchnią nowo budownictwo, Płatne 1-2 lata z góry, Cześnikowska 2 m. 9, 49188g

Posiadam lokal handlowy, oczekuję propozycji, Oferty 49171g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Do wynajęcia 200 m² po mieście magazynowych, blisko centrum, Oferty 49152g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Działek rekreacyjną - sadowniczą z niewykończonym domkiem murowanym, zamienie na pokój z kuchnią, Oferty 48024g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienie mieszkanie 4-pokojowe Winogrody na M-2 i M-4, Oferty 48025g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam M-2 własnośćowe, 31 m², dwa pokoje, nowe budownictwo, tel. grzeckościowy 77-30-08 lub oferty 48093g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję pokoju jedno osobowego pustego, Oferty 48108g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję kawalerki lub M-3 najchętniej z telefonem, Dobrze płatne - mieszkanie, Oferty 48113g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Różne

Wzemu w dzierżawę klozek warzyw - owoce, Oferty 48041g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kto podejmie się naprawy i odnowienia starych mebli na miejscu w mieszkaniu, Głuchowska 16 - Górczyn - wieczorem, 48075g

Fliski układam, Olejnik, tel. 23-07-80, 48116g

Lek uodporniający „Histadest” (Histaglobina) odstąpię, Tel. 20-77-49, 47862g

Wykonam tynki i roboty murarskie wewnątrz, Kubiak, Poznań, ul. Sielska 47/5 po 19, 48155g

Posiadam Stara, oczekuję propozycji, Oferty 48219g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Układanie płytek łazienkowych, parkietu cykliczne, Posiadam materiał. Dla gospodarki spółdzielni, Zlecenie na 1985 r. Chudoby 23 m. 3, 48287g

Odstąpię lek „Dogmatil”, tel. 48-09-54, 48377g

Matrymonialne

Panna lat 27/187 szczipia, nieśmiała, blondynka, wykształcenie średnie, pozna odpowiedniego kawalera, cel matrymonialny, Oferty 48188g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Niebanalna blondynka, pragnąca poznać samotnego, pozna pana - wysokiego wzrostu i kulturalnego, wiek 43-53, „Spróbujmy się odnaleźć” Cel matrymonialny, Oferty 48226g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Panna 31/157 cm, wykształcenie średnie, pozna kawalera katolika z mieszkaniem, Cel matrymonialny Oferty 48307g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Samotna, ładna, sytuowana, 56-letnia, pozna wysokiej kultury atrakcyjnego pana, Cel matrymonialny, Oferty 47872g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Lat 28, niewykształcony, bogaty matematyk, pozna pania Cel matrymonialny Oferty 48521g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Prasa włoska, podobnie jak szkoła watykańskie, zajmuje się nadaj różnymi echemi zabójstwa księdza Jerzego Popiełuszki, a w szczególności konsekwencjami moralnymi, a także liturgicznymi, prowokacji politycznej, która spowodowała śmierć katolickiego księdza.

W pierwszym okresie po ogłoszeniu przez władze polskie tragicznej wiadomości o znalezieniu ciała porwanego wcześniej duchownego, część prasy i niektóre rozgłoszenie nadały wiele rozgłosu wypowiedzi złożonej, zresztą nieoficjalnie, przez prefekta watykańskiej Kongregacji do spraw Świętych, znanego z przynależności do konserwatywnego skrzydła w Kurii Rzymskiej, kardynała Pietro Palazziniego.

Stwierdził on wówczas, że istnieje realna możliwość podjęcia procesu beatyfikacyjnego w stosunku do księdza Jerzego Popiełuszki, zaś podstawą dla takiej decyzji miałyby być okoliczności zabójstwa wskazujące, że jego ofiara poniosła śmierć za wiarę.

Stwierdzenie to - jak sly chać obecnie - wywołało jednak liczne protesty, zastrzeżenia i wątpliwości, także za Spizową Bramą, Pierwszym ich przejawem może być fakt, że ani Radio Watykańskie, ani „Osservatore Romano”, czyli organ prasowy Stolicy Apostolskiej, nie wspomnieli o oświadczeniu kardynała Palazziniego ani słowem, choć zajmują on w hierarchii kościelnej bardzo wysoką pozycję.

Nieco później niektóre włoskie dzienniki laickie, powołując się na własne kontakty z Watykanem, podały informacje, jakoby kardynał Palazzini został nawet upomniany przez „najwyższe czynniki kościelne” w związku ze swą wypowiedzią. Jest bowiem - wskazano - rzeczą oczywi-
sta, że porwanie i zabójstwo duchownego katolickiego budzi w Watykanie uczucia porępienia i oburzenia podzielnego zresztą powszechnie, nie tylko w Polsce. Uczucia te jednak nie mogą pozbawić szacunku dla prawa kanonicznego i jego surowych wyznaczeń w odniesieniu do procesów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych. Kościół wspólnie chcąc zachować w tej dziedzinie maksimum obiektywności, ustanowił zasadę, że od chwili śmierci osoby do ewentualnego rozpoczęcia jej procesu beatyfikacyjnego, musi minąć co najmniej 5 lat. Przed upływem tego terminu, mającego min. na celu uspokojenie emocji i zapewnienie obiektywizmu ocen, jakiegokolwiek czynności formalno-prawnej nie mogą mieć miejsca.

Rzecz nie sprowadza się jednak wcale do kwestii formalnych. Watykan zdecydował się na wyciszenie sugestii beatyfikacyjnych również ze względu na ściśle merytoryczne, Otóż - jak pamiętamy - 23 marca 1980 roku arcybiskup San Salwadoru, Oskar Arnulfo Romero zamordowany został strzałami z pistoletu w czasie odprawiania mszy świętej. Zastrzelili go skrajnie prawicowi terroryści. Zmieszli się oni morderstwem na duchownym, opowiadającym się za moralnymi i politycznymi racjami sił lewicy i przeciw malsakrom i forturom stosowanym na co dzień przez dyktatorę.

Mord wywołał ogromny wstrząs nie tylko w Ameryce Łacińskiej. Kościół w tym regionie świata domagał się uczczenia w sposób trwały pamięci człowieka duchownego zastrzelonego w katedrze, w czasie Podnie-

sta, że porwanie i zabójstwo duchownego katolickiego budzi w Watykanie uczucia porępienia i oburzenia podzielnego zresztą powszechnie, nie tylko w Polsce. Uczucia te jednak nie mogą pozbawić szacunku dla prawa kanonicznego i jego surowych wyznaczeń w odniesieniu do procesów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych. Kościół wspólnie chcąc zachować w tej dziedzinie maksimum obiektywności, ustanowił zasadę, że od chwili śmierci osoby do ewentualnego rozpoczęcia jej procesu beatyfikacyjnego, musi minąć co najmniej 5 lat. Przed upływem tego terminu, mającego min. na celu uspokojenie emocji i zapewnienie obiektywizmu ocen, jakiegokolwiek czynności formalno-prawnej nie mogą mieć miejsca.

Rzecz nie sprowadza się jednak wcale do kwestii formalnych. Watykan zdecydował się na wyciszenie sugestii beatyfikacyjnych również ze względu na ściśle merytoryczne, Otóż - jak pamiętamy - 23 marca 1980 roku arcybiskup San Salwadoru, Oskar Arnulfo Romero zamordowany został strzałami z pistoletu w czasie odprawiania mszy świętej. Zastrzelili go skrajnie prawicowi terroryści. Zmieszli się oni morderstwem na duchownym, opowiadającym się za moralnymi i politycznymi racjami sił lewicy i przeciw malsakrom i forturom stosowanym na co dzień przez dyktatorę.

Mord wywołał ogromny wstrząs nie tylko w Ameryce Łacińskiej. Kościół w tym regionie świata domagał się uczczenia w sposób trwały pamięci człowieka duchownego zastrzelonego w katedrze, w czasie Podnie-

sta, że porwanie i zabójstwo duchownego katolickiego budzi w Watykanie uczucia porępienia i oburzenia podzielnego zresztą powszechnie, nie tylko w Polsce. Uczucia te jednak nie mogą pozbawić szacunku dla prawa kanonicznego i jego surowych wyznaczeń w odniesieniu do procesów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych. Kościół wspólnie chcąc zachować w tej dziedzinie maksimum obiektywności, ustanowił zasadę, że od chwili śmierci osoby do ewentualnego rozpoczęcia jej procesu beatyfikacyjnego, musi minąć co najmniej 5 lat. Przed upływem tego terminu, mającego min. na celu uspokojenie emocji i zapewnienie obiektywizmu ocen, jakiegokolwiek czynności formalno-prawnej nie mogą mieć miejsca.

Rzecz nie sprowadza się jednak wcale do kwestii formalnych. Watykan zdecydował się na wyciszenie sugestii beatyfikacyjnych również ze względu na ściśle merytoryczne, Otóż - jak pamiętamy - 23 marca 1980 roku arcybiskup San Salwadoru, Oskar Arnulfo Romero zamordowany został strzałami z pistoletu w czasie odprawiania mszy świętej. Zastrzelili go skrajnie prawicowi terroryści. Zmieszli się oni morderstwem na duchownym, opowiadającym się za moralnymi i politycznymi racjami sił lewicy i przeciw malsakrom i forturom stosowanym na co dzień przez dyktatorę.

Mord wywołał ogromny wstrząs nie tylko w Ameryce Łacińskiej. Kościół w tym regionie świata domagał się uczczenia w sposób trwały pamięci człowieka duchownego zastrzelonego w katedrze, w czasie Podnie-

sta, że porwanie i zabójstwo duchownego katolickiego budzi w Watykanie uczucia porępienia i oburzenia podzielnego zresztą powszechnie, nie tylko w Polsce. Uczucia te jednak nie mogą pozbawić szacunku dla prawa kanonicznego i jego surowych wyznaczeń w odniesieniu do procesów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych. Kościół wspólnie chcąc zachować w tej dziedzinie maksimum obiektywności, ustanowił zasadę, że od chwili śmierci osoby do ewentualnego rozpoczęcia jej procesu beatyfikacyjnego, musi minąć co najmniej 5 lat. Przed upływem tego terminu, mającego min. na celu uspokojenie emocji i zapewnienie obiektywizmu ocen, jakiegokolwiek czynności formalno-prawnej nie mogą mieć miejsca.

sport-sport-sport * sport-sport-sport

Koszykarki Lecha podejmują Czarnych Szczecin

Ekstraklasa koszykarzy po przerwie spowodowanej meczami reprezentacji w szybkim tempie nadrabia zaległości. Po środowej kolejce spotkań w sobotę zespoły I ligi ponownie wybiegną na parkiety. Prowadzący tercet — Lech, Śląsk i Zagłębie grać będzie na wyjazdach. Najtrudniejsze zadanie oczekuje wrocławian, których rywalem będzie chimeryczny Wąbrzeź, ale zawsze groźny Górnik Wałbrzych. Lechici wyjeżdżają do Bytomia, gdzie zmierzają ze Stalą Bobrek, drużyną środka tabeli, ale bardzo niebezpieczną we własnej sali. Poznaniacy prezentują jednak dobrą formę i sądzic należy, że zdołają wykażać swą wyższość nad zespołem bytomskim. Teoretycznie najłatwiejsze zadanie oczekuje Zagłębie, które w Szczecinie zmierzy się z Po-

gonią. W pozostałych meczach Hutnik podejmuje Polonię, Lechia Wisłę, a Gwardia Zastal.

W I lidze pań w Poznaniu rozegrany zostanie mecz Lecha z Czarnymi Szczecin. Konfrontacja ta zapowiada się bardzo ciekawie. Lechitki nadal grać bowiem będą w osłabionym składzie, natomiast szczeciński beniaminek zaprezentował się w kilku meczach z jak najlepszej strony. Jeżeli jednak poznanianki potrafią wykręcić z siebie tyle ambicji jak przed tygodniem w meczu ze Spójnią, to będą miały szanse rozstrzygnąć ten mecz na swoją korzyść. Koszykarki AZS wyjeżdżają do Gdańska, gdzie zmierzają się ze Spójnią. Drużyna ta przed tygodniem gościła w Poznaniu i niczym nie zaimponowała. Ale potrafi też zagrać Spójnia bardzo dobrze, czego dowodem jej

zwycięstwo nad Śląz. O aka demicznych można powiedzieć to samo. W jednym spotkaniu zaprezentują bardzo dobrą formę, a w następnym przytrafi im się kiepski występ. Jeżeli poznanianki będą miały swój dobry dzień, a Spójnia słaby, to z Gdańska powinny napłynąć przyjemne wiadomości. Ale jeżeli będzie odwrotnie?

W II lidze koszykarzy przed bardzo trudnym zadaniem staną akademicy, którzy we własnej sali zmierzają z byłym pierwszoligowcem — Wyrzębem Gdańsk. Swój dorobek punktowy powinna poprawić Stal Ostrów, która podejmuje Gwardię Szczytno. Polonia Leszno udaje się na mecz do Spójni Gdańsk. W II lidze kobiet rezerwy Lecha zmierzają na własnym boisku z AZS Koszalin, zaś Olimpia udaje się do Łodzi na spotkanie z drugą drużyną LKS. Więcej szans na sukces mają lechitki. (wił)

Alpejczycy elitą sportów zimowych

Wprawdzie jeszcze nie pozostał smaku zimy, lecz sportowcy mają już za sobą pierwsze starty na nartach, sankach, łyżwach. Oczywiście jak co roku największe zainteresowanie towarzyszyć będzie alpejskiej karuzeli Pucharu Świata, która nabiera takiego rozmachu, że często nawet usuwa w cień zmagania tenisistów, którzy nie schodzą z kortów przez cały rok.

Po roku olimpijskim wiele alpejskich osobistości postanowiło zakończyć karierę. Nie ujrzymy już na stokach między tyczkami śmigających braci Phila i Steva Mahre, rodzeństwa Hanni i Andreasa Wenzel, Christin Cooper, Fabienne Serrat, Steve Podborskiego, Gerry Sorensen. Nie znaczy to wcale, że zmagania alpejskie tracą na swej atrakcyjności. Pozostało przecież jeszcze wiele znakomitości na czele z rewelacyjną w Sarajewie ekipą szwajcarską, weteranem tras zjazdowych Franzem Klammerem, finezyjnym Ingemarem Stenmarkiem, bra wurowym Billem Johnsonem, śliczną Tamarą McKinney, znakomitą Ericą Hess no i naszymi siostrami: Dorotą i Małgorzatą Tlaika. Jak same rozpowiadają w przedsezonowych wywiadach już chyba czas na ich zwycięstwa w zawodach Pucharu Świata. Oczywiście w slalomie specjalnym, który jest ich specjalnością. Niestety już na wstępie mają nieco zaległości startowych, gdyż nie brały udziału w cyklu zawodów „World series”.

Program zawodów Pucharu Świata obejmuje 31 konkurencji męskich i 27 kobiecych. Punktowanych jest pierwszych 15 miejsc. Kończy się ta ruletka w Heavenly Valley (USA) 24 marca 1985 roku słalomami specjalnymi i równoległymi mężczyzn oraz kobiet. A w międzyczasie mistrzostwa świata w Bormio na przełomie stycznia i lutego.

W sportach alpejskich nasze nadzieje kończą się na siostrach Tlaikównych. Niewiele więcej do powiedzenia będą mieli Polacy w konkurencjach klasycznych. W skokach najlepszy jest nadal Piotr Fijas, ale i jemu trudno będzie nawiązać równorzędną walkę z Matti Nykaenenem, Jensem Weissflogiem, odmłodzoną koalicją skoczków austriackich, w której to ostatecznie tylko Aarmin Kogler. Może nieco lepiej będzie w kombinacji klasycznej, gdzie prym w kraju wiedeży Tadeusz Bafia, ale czy stać go na rywalizację z czołową światową?

Józef Łuszczek nie zaprzestaje biegania na nartach. W kraju pewno znów będzie nie pokonany, ale czy nawiąże do swych osiągnięć z Lahti? Nikołaj Zimiatow, Gundė Svan, Asko Autio, Harri Kirvesniemi są chyba poza jego zasięgiem. Wśród kobiet ostatni sezon czynnej kariery sportowej zapowiedziała „królowa nart” z Sarajewa 29-letnia Marija Lisa Kirvesniemi Haemaelaeni. Żadzą rewanżu palają je dnak Raisa Smetanina, Brit

Aunli, Anne Jahren, Brit Pettersen i inne. Fince nie będą w zawodach Pucharu Świata i w mistrzostwach świata latwo.

Na torach saneczkowych białoczerwoni znowu będą zaledwie tłem dla rywali. O czołowe miejsca ubiegać się będą jak od lat zawodnicy ZSRR, NRD i wiążą się także Włosi z „niezniszczalnym” Paulem Hildgartnerem. Na torach do jazdy szybkiej polskie łyżwiarki w pogoni za rywalkami. Niestety nie spełniają naszych nadziei ani Lilianna Morawiec, ani Zofia Tokarczyk — czynią zbyt małe postępy i chyba w krajowej rywalizacji najszybsza nadal będzie Erwina Ryś-Ferens. W zawodach łyżwiarstwa figurowego nie ujrzymy już legendarnych odtwórców bolera — Jayne Torvill i Christophera Deana. Zakończyli też karierę „mistrz piruetów” Norbert Schramm i „kieszonkowy” Scott Hamilton. Na progu sezonu w Kanadzie popisał się udanym występem nasz Grzegorz Filipowski zajmując drugie miejsce, ale medali w najważniejszych imprezach międzynarodowych chyba nie doślegnie.

Choć w ubiegłym roku entuzjastycznie się wspaniałą rywalizacją sportowców zimowych dyscyplin na igrzyskach w Sarajewie, w obecnym sezonie na brak atrakcji też nie można narzekać.

LESZEK GRACZ

Wędrówki piłkarskich trenerów

(PAP) Rewanżowy mecz w III rundzie Pucharu UEFA Dynamo Mińsk — Widzew Łódź będzie ostatnim, w którym drużyna łódzka wystąpi pod trenerską opieką Władysława Żmudy. Z dniem 15 grudnia przestaje on być pracownikiem łódzkiego klubu, a od 1 stycznia 1985 r. jego miejsce zajmie Bronisław Waligóra, opiekujący się ostatnio inną I ligową drużyną — Bałtykiem Gdynia. Władysław Żmuda przechodzi natomiast do chorzowskiego Ruchu, gdzie zastąpi Alojzego Łyskę.

Po ostatnich niepowodzeniach piłkarzy Cracovii doszło do zmiany trenera. Funkcję tę powierzono Henrykowi Stroniarzowi.

Najlepsi w CSRS

(PAP) Biegaczka narciarska — Kvetta Jeriova, została uznana za najlepszego sportowca Czechosłowacji w mijającym roku, zyskując 1718 pkt. Drugie miejsce w tej ankiecie zajął Petr Jirmus, złożył medalista mistrzostw świata w akrobacji samolotowej — 1371 pkt. a trzecie mistrz świata w kolarstwie przełajowym — Radomir Simunek — 1099 pkt.

Rewanż za „Mundial 82“?

Z Włochami po raz dziewiąty

Wprawdzie z piłką nożną prawie się już pożegnaliśmy, ale tego roku czekają nas jeszcze dwa duże wydarzenia: dzisiejszy (sobotni) towarzyski mecz reprezentacji Polski i Włoch w Pescarze oraz rewanżowy pojedynek Widzewa w środę w Tbilisi z Dynamem Mińsk.

Mecz Polski z Włochami wywołał na Półwyspie Apenińskim wielkie zainteresowanie. Bilety rozeszły się w okamgnieniu i na „czarnym rynku” sięgały wysokich sum. Włosi przystąpią do tego spotkania w głównym mistrzostw świata, a my — bądź co bądź medaliści „Mundialu 82”. Gospodarze są jednak w pełnym rytmie rozgrywek ligowych. U nas kadra została zgrupowana po zakończeniu meczów mistrzowskich w celu podtrzy-

mania u wybrańców trenera Antoniego Piechniczka gotowości fizycznej i psychicznej. No i nie czaruje się — polska reprezentacja nie zachwyca tego roku, a jej renoma mocno podupada po nieudanym występie przeciw takiemu słabeuszowi piłkarskiemu jak Albania.

Z Włochami grać będziemy po raz dziewiąty. Pierwszy oficjalny mecz rozegraly obie reprezentacje w 1965 roku remisując 0:0 w Warszawie. Ośma na MŚ w Hiszpanii, gdzie mecz o finał wygrali 2:0 w Barcelonie. Ogólny bilans jest korzystniejszy dla Włochów, którzy wygrali 2 mecze z Polską, jeden przegrali i 5 zremisowali. A jak będzie w Pescarze dowiemy się dzisiaj po ostatnim gwizdku sędziego. (leg)

Medale na AMŚ w judo

(PAP) Dwa medale wywalczyli judocy Polskiej pierwszej dnia akademickich mistrzostw świata w Strasbourgu. J. Kolanowski zdobył tytuł wice-mistrzowski w wadze 95 kg, natomiast po brązowy medal w wadze 66 kg sięgnął J.

Adameczyk. W turnieju kobiet dwa złote medale przypadły Francuzkom, a jeden reprezentantce RFN. Natomiast wśród mężczyzn po jednym złotym medalu wywalczyli reprezentanci Francji, Brazylii i Japonii.

O sporcie młodzieżowym w Spale

Wychowywać ludzi zdrowych i silnych

(PAP) 6 bm. odbyła się w Spale narada dyrektorów w działach kultury fizycznej, sportu i turystyki oraz kuratorów oświaty i wychowania urzędów wojewódzkich. Tematem obrad były zadania resortów oświaty i kultury fizycznej w realizacji programu wychowania fizycznego i sportu w środowisku dzieci i młodzieży.

„Niepokojące zjawiska w procesie wychowania fizycznego wymagają ofensywnego oraz zespolonego działania obu resortów i podległych im jednostek w terenie — powiedział otwierając obrady Marian Renke. Dlatego też dzisiejsza narada ma ogromne znaczenie. Nieczęsto dochodzi do takich spotkań. O-

statnie odbyło się blisko... 20 lat temu”.

W swym wystąpieniu, podsekretarz stanu w Ministerstwie Oświaty i Wychowania gen. dyw. Jan Czapia, powiedział m.in. „Doceniając funkcje kultury fizycznej tworzymy w systemie oświaty niezbędne warunki szerokiego uczestnictwa w niej dzieci i młodzieży. Jest ona przede wszystkim niezawodnym środkiem wychowania ludzi zdrowych i silnych, wytrzymałych na trud, mających silną wolę, odpornych na frustracje i różne zjawiska patologii społecznej. Są nauczyciele i całe szkoły rzetelnie i rytmicznie realizujące obowiązujące programy. Mają jednak miejsce wciąż

jeszcze liczne nieprawidłowości rażąco obniżające efektywność tych zajęć. Polegają one m.in. na realizacji jednostek lekcyjnych odbiegających od programu nauczania, pomijaniu trudniejszych partii materiału programowego, wykorzystywaniu lekcji w inne zajęcia szkolne”.

W dyskusji uczestnicy narady stwierdzili m.in., że: — W wielu szkołach zbyt dużą wagę przywiązuje się do sportu, do wyników uzyskiwanych przez uczniów w rywalizacji międzyszkolnej, a nie do wychowania fizycznego ogółu. — Do sportu szkolnego coraz częściej przenikają negatywne zjawiska ze sportu wyczynowego. — Przedwczesną specjalizacją, eliminowaniem elementów zabawowych, zniechęcanie dzieci i młodzież nie tylko do wychowania fizycznego, ale i do sportu.

GRUDZIEŃ	Marii, Swiatozara
Sobota	
8	Leokadii, Wiesława
Niedziela	
9	Słońce: 7.49—15.39

TEATRY

POZNAŃ

WIELKI — sob. g. 18 „Straszny dwór”, niedz. g. 19 „Halka”
MUZYCZNY — sob. g. 19 premiera „Zamek na Czorsztynie”, niedz. g. 16 przedst. zamkn.

POLSKI — sob. g. 17 przedst. zamkn., g. 19 „Henryk V”
NOWY — sob., niedz. g. 19 „Jeziorek Bodeńskie”

LALKI I AKTORA — sob. g. 11, niedz. g. 11, 17 „Stworzenie Słońca”

KINA

SOBOTA I NIEDZIELA

CHODZIEŻ Notec: „Wieżień Brubaker” (amer.), „Szatan z VII klasy” (pol.)
GНИЕZNO Lech: „Czy leci z nami pilot” (amer.); Polonia: „Godzina pasowej róży” (pol.), „Lawina” (amer.)
GOSTYŃ: sob., niedz. „Niebiańskie dni” (amer.), „Książniczka

w oślej skórze” (radz.), niedz. „Czarny król” (pol.);
GORA Śl: „Najlepszy kumpel” (amer.);
JAROCIN: „Wieżień Brubaker” (amer.), „Przygody barona Muenchhausen” (amer.);
KALISZ Syrena: sob. „Krzyżacy” (pol.);
KEPNO: „Niebiańskie dni” (amer.);
KŁODAWA: „Abba” (szwedz.), „Dzieciństwo” (ang.);
KONIN Centrum: „E. T.” (amer.); Górniki: „Dzień Kolibrów” (pol.), „Ucieczka na Atene” (ang.)
KOSCIAN: sob., niedz. „Na straży swej stać będą” (pol.), „Marynia” (pbl.), niedz. „Colargol i banda złego Kida” (pol.);
KROTOSZYN: sob. „Zagubiony flegik” (pol.), sob., niedz. „Kamienne tablice” (pol.), „Czardziejski Lolo” (węg.);
LESZNO Panorama: sob., niedz. „Historia złotej ciżemki” (pol.), „Gandhi” (ang.), niedz. „Kitka” (pol.);
PIŁA Sokół: „Akademia pana Kleksa” (pol.), „Ja cię trzymam, ty mnie trzymasz za bródkę” (fr.);
PLESZEW: „W parku” (pbl.), „Tajemnica starego ogrodu” (pol.), „Magiczne ognie” (pol.);
RAWICZ: sob., niedz. „Zwierzca dło wielkiego Magusa” (NRD), „Dziecko Rosemary” (ang.), niedz. bajki;
SLUPCA: „Ucieczka na Atene” (ang.), „Wiosenna przystopka krasnala” (pol.);
SREM Klubowe: sob., niedz. „Tootsie” (amer.), niedz. „Na wielkiej rzece” (czech.);
SRODA: „Baśń o jasnym sokole” (radz.), „Nie było słońca tej

wiosny” (pol.), „Tam na tajemniczych drózkach” (radz.);
TRZCIANKA: sob., niedz. „Inne spojrzenie” (węg.), „Śnieżyczka i różyczka” (NRD), niedz. „Reksio łyżwiarz” (pol.);
WRONKI: sob., niedz. „A stawka jest śmierć” (fr.), niedz. „Zła królowa” (pol.);
WRZESZŃ: sob., niedz. „Poszukajcie zaginioną arkę” (amer.), „Old Surehand” (jug.RFN), „Błękitny grom” (amer.), niedz. „Małpi król” (pol.);
WSZCHOWA: sob. „Trzeci książę” (czech.), niedz. „Uciekinierka” (fr.), sob., niedz. „Inne spojrzenie” (amer.);

RADIO

SOBOTA

Z PROGRAMU I: 9 — Czwarty porę roku; 12.30 — Bieszczady; 14.05 — Lista przebojów w pigułce; 16.30 — Koncert żywych; 18 — „Matysiakowie”; 20.10 — Przy muzyce o sporcie; 21.05 — Radiowy Tygodnik Kulturalny; 23.25 — Z najszlachetniejszych musicali.

Wiadomości: 1, 2, 3, 4, 5, 5.30, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.05, 14, 16, 19, 20, 22, 23.

Z PROGRAMU II: 8.05 — Naszym zdaniem; 10 — Godzina melodrama; 12 — Orkiestra Dobrej Nadziei; 12.45 — Muzyczne nowości tygodnia; 14.30 — „W Jezioranach”; 15 — Dialogi historyczne; 20.10 — Przy muzyce o sporcie; 21.05 — Polskie rodowody; 23.25 — Jazz dla wszystkich.

Wiadomości: 6, 8, 13, 17, 20.40, 0.50.

Z PROGRAMU III: 6 — Zapraszamy do Trójki; 10.30 — Złote lata swingu; 13.10 — Powtórka z rozrywki; 15.45 — Podróże reporterów 16 — Zapraszamy do Trójki; 19 — Powrót Ulissesa; 20 — Lista przebojów programu III; 23 — Zapraszamy do Trójki.

Wiadomości: 7, 8, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 22.05

Z PROGRAMU IV: 8.10 — Czoło wiek w swoim „M”; 10.30 — Kawiarnia literacka; 14.20 — Spie w zespół „Mezzoforte”; 16.05 — Z mikrofonem po kraju; 17.20 — Humor Śląski; 21.30 — Kulisy scen i scenek; 22 — „Fatum” — reportaż 23 — Muzyka spod znaku Amora.

Wiadomości: 7, 12.05, 16, 19.30, 23.50.

AUDYCJE Z POZNAŃ: 6.05 — Radioexpress na dzień dobry; 13.05 — W kręgu kultury wiejskiej; 17.10 — Radioexpress; 17.20 — Muzyczne relaks; 17.30 — Szukamy przeboju; 18 — Książę rock and rolla Chuck Beeny

NIEDZIELA

Z PROGRAMU I: 7.15 — Muzyka w rannych pantoflach; 10.30 — Radiowy Teatr dla Dzieci — „Tum bo z Przyłądka Dobrej Nadziei”; 12.45 — Muzyczne nowości tygodnia; 14.30 — „W Jezioranach”; 15 — Dialogi historyczne; 20.10 — Przy muzyce o sporcie; 21.05 — Polskie rodowody; 23.25 — Jazz dla wszystkich.

Wiadomości: 1, 2, 3, 7, 8, 12.05, 19, 23.

Z PROGRAMU II: 8.45 — Koncert w romantycznym stylu; 12 — Muzyka dla kolekcjonerów; 15 — Chopinowskie płyty A. Unińskiego; 15.35 — Piosenki na telefon; 17.05 — Nie tylko o muzyce z E. Bem; 21.20 — Lista byłych przebojów; 0.15 — W świecie kamerzystyki.

Wiadomości: 7, 13, 17, 21, 0.55

Z PROGRAMU III: 8.10 — Kornu piosenkę; 11 — Pod dachami Parry; 14 — Prywatnie u B. Eorys-Damięckiej; 15.50 — Co mówią kamienie? 17.30 — Stare i nowe na grania Trójki; 19.05 — Baw się razem z nami; 21.20 — Muzyce portrety — K. Scierański; 22.10 — Mistrzowie Jana Sebastiana.

Wiadomości: 7, 13, 19.

Z PROGRAMU IV: 9 — Transmisja mszy rzymskokatolickiej z kościoła św. Krzyża w Warszawie; 10.50 — Magazyn Rozgłośnia Harcerskiej; 14.30 — Z muzami pod rękę; 17.05 — Azja niezmana; 18 — W 200 rocznicę ukończenia nauki się Kościoła Metodystycznego; 20.20 — Kłopoty z kalendarzem;

Wiadomości: 7, 12.05, 16, 19.30, 23.50

AUDYCJE Z POZNAŃ: 7.40 — Muzyka dla nagrywających; 8.30 — Jak minął tydzień; 8.40 — Wiadomości sportowe; 10.15 — „Z piątku na niedzielę”; 10.45 — W świecie ludzi i lalek; 11.15 — Audycja poetycka; 11.30 — Poznański Koncert Życzeń; 21.05 Sportowy kwadrans.

Na poznańskiej fali

Polskie Radio Poznań w swoim programie na UKF 69,74 MHz przedstawi w nadchodzącym tygodniu między innymi następujące audycje:

„Ramotta i my” — tak zatytułowane okupacyjne wspomnienia po znańskiego pisarza — poety i tłumacza literatury niemieckiej — TADEUSZA WACHOWIAKA, poniedziałek, 10, 12, godz. 17.30.

„W muzycznym Poznaniu” — 8 grudnia 1884 roku w czasie uroczystego nabożeństwa po raz pierwszy wystąpił w Katedrze poznańskiej chór chłopięco-męski. W związku z tym wydanie magazynu muzycznego poświęcone będzie w całości 100-leciu Bożenckiego Chóru Katedralnego, poniedziałek, 10, 12, godz. 14.

„Głos Wielkopolski” — redaktorzy w województwach:

KALISZ ul. Kazimierzowska 4 tel. 762—50;
KONIN pl. PZPR 5 tel. 266—67;
LESZNO ul. Słowiańska 38 tel. 20-60-68
PIŁA ul. Okrzei 7a, tel. 226—30.

Sobota 8 XII

PROGRAM I

6.00, 6.30, 7.00, 7.30 — TTR; 8.30 — „Tydzień na działce”; 9.00 — „Sobótka” oraz film produkcji hiszpańskiej „Don Kichot z Manczy” (6) — „Walka ze śmiałością biskajskim”;

PROGRAM II

11.30, 12.00, 12.30 — NURT; 13.00 — DT — Wiadomości; 13.10 — Filharmonia „Dwójki”;

19.15 — Archiwum Neptuna; 19.30 — Dziennik; 20.00 — „Ze sztuką na ty” — aktualności publicystyki kulturalnej;

Niedziela 9 XII

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30; 7.00 — Wszelchnica rodziny wiejskiej; 7.45 — „Po gospodarstwu” — magazyn społeczno-gospodarczy spraw wiejskich;

PROGRAM II

9.40 — „Kalina czerwona” — film produkcji radzieckiej; 11.20 — „Peryskop” — wojskowy program publicystyczny;

12.15 — „Aerobic”; 12.30 — „Moja muzyka”; 13.00 — „Kalejdoskop” filmowy „Kino-Oko”;

Poniedziałek 10 XII

PROGRAM I

TTR — 13.30, 14.00; NURT — 15.50; 16.25 — DT — Wiadomości; 16.30 — Dla młodych widzów: „Encyklopedia TDC” — „Golem XX-go wieku” (1);

PROGRAM II

18.00 — „Prosto z morza” — „Zmiany na morskiej mapie”; 18.30 — Teleskop; 19.00 — „Pokręć głową” — zagadki elektroniczne;

Wtorek 11 XII

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30, 13.30, 14.00; DLA SZKÓŁ — 8.10 — fizyka kl. 8, 9.00 — Plastyka kl. 3, 11.00 — J. polski kl. 4, 11.55 — Wiedza obywatelska kl. 7, 12.50 — Plastyka kl. 3;

PROGRAM II

18.00 — „W obronie własnej” — Tak zwany rów poznański; 18.30 — Teleskop; 19.00 — Reportaż z Tajlandii; 19.20 — Przeboje „Dwójki”;

Środa 12 XII

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30, 13.30, 14.00; NURT — 14.30; Dla szkół — 8.10 — Geografia kl. 5, 9.00 — Muzyka kl. 1, 11.00 — Chemia kl. 7, 11.55 — J. polski kl. 6;

Włodzimierza Iljicza Lenina” (5) — „Raz obrona droga” — serial biograficzny produkcji radzieckiej reż. — W. Lisakowicz w roli tytułowej Nikołaj Gubienko;

PROGRAM II

18.00 — „Zwierzęta świata”, „Koch, mój przyjaciel” — „W królestwie konia” — francuski film dokumentalny;

Czwartek 13 XII

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30, 13.30, 14.00; Dla szkół — 8.10 — Historia kl. 6; 9.00 — Praca-technika kl. 2; 11.00 J. polski kl. 1 lic; 11.55 — Nauka o człowieku kl. 7 i 8; 12.50 — Praca-technika kl. 2;

PROGRAM II

18.00 — „Krajobrazy kultury”; 18.30 — Teleskop; 19.00 — Teleturniej morski; 19.20 — Przeboje „Dwójki”; 19.30 — Dziennik;

20.00 — „Gorąca linia” — Express reporterów; 20.15 — Teatr muzyczny na świecie Mikołaj Rimski — Korsakow „Carska narzeczona” (2);

Piątek 14 XII

PROGRAM I

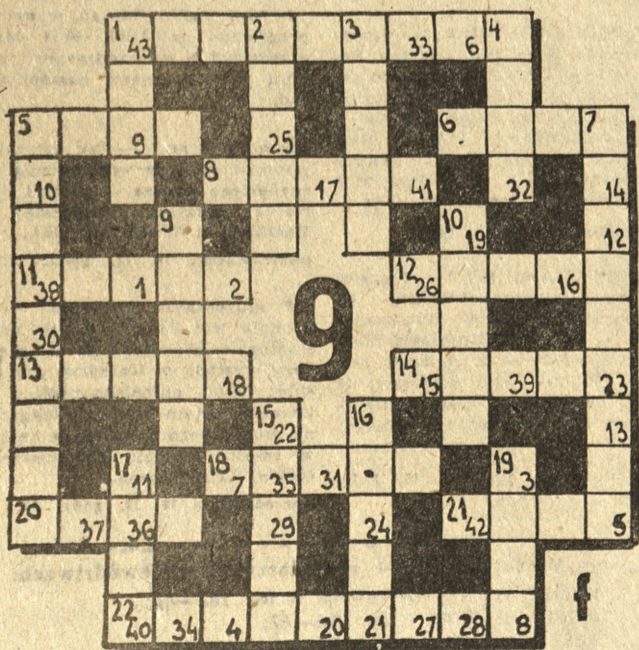
TTR — 6.00, 6.30, 13.30, 14.30; NURT — 15.50; Dla szkół — 8.10 — PO kl. 7, 10.00 Wokół nas kl. 1 i 2, 12.50 — Wokół nas kl. 1 i 2;

PROGRAM II

17.35 — „Śledztwo w sprawie nauki” — „Co mówią tajemnicze plamy”; 18.00 — „To trzeba wymyślić”; 18.30 — Teleskop; 19.00 — IV Międzynarodowy Studencki Festiwal Folklorystyczny;

(o-pl)

Za zmiany w programie — redakcja nie odpowiada.

KRZYŻÓWKA ~ „Bądźmy zdrowi”

POZIOMO: 1) ochotniczo przed bitwą staczał walkę z przeciwnikiem, 5) imię dla mordercy, 6) przykry zapach, 8) telegraficzne, 11) u woźnicy w ręku, 12) jedno ze słów dla narzeczonej (czasem i dla żony), 13) węgierskie wino deserowe, 14) powietrzna, 18) część roweru, 20) na łóżku, 21) np. sprężanie lub ssanie, 22) gnębił chłopów.

PIONOWO: 1) dla owiec, 2) tank, 3) Wolin, 4) ścięty stożek (naczynie), 5) obora dla cieląt, 7) bity kotlet wołowy, smażony z cebulą, 9) Pacyfik, 10) obca nie boli nas, 15) ...otwórz się, 16) łączy łopatkę z barkiem, 17) specjalista, ale krócej, 19) ...i umarła z krwią.

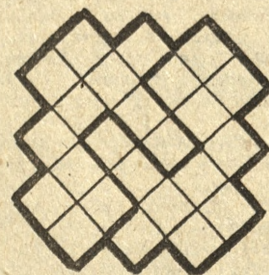
Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu utworzą ostateczne rozwiązanie.

Na rozwiązanie, przesłane wyłącznie na kartkach pocztowych z dopiskiem „Bądźmy zdrowi — krzyżówka nr 9”, czekamy do piątku, 14 grudnia. Wśród osób, które nadeślą prawidłowe rozwiązanie rozlosujemy cztery książki ufundowane przez Zarząd Okręgowy Społecznego Komitetu Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc w Poznaniu. Nasz adres: „Głos Wielkopolski”, skrytka pocztowa 1074, 60-959 Poznań.

ROZWIĄZANIE ENIGMATU NR 31

Anagramy: aparat, Wisłok, absurd, agenor, Kronos, czapla. Dwie części: prawidłowe rozwiązanie na rysunku. Algebra: SYN = 840.

W wyniku losowania nagrody w postaci książek otrzymują: Ewa Kwapisz, Leszno; Mieczysław Dorna, Zakrzewo; Janusz Drobnik, Poznań. Nagrody wysłać pocztą Wielkopolska Księgarnia Wyszykowska.

HUMOR I SATYRA

— Jak patrzę na te dziewczyny, to chciałbym mieć 20 lat więcej. — Chyba mniej! — Nie, więcej, bo by mi było wtedy wszystko jedno.

Rys. — „Karuzela”